Gondolatok a világ dolgairól egy nyugdíjas proletár szemével 3

Tartalom:

2018

A jobboldaliak embertelen sötét lelkivilága
A baloldali emberek értékrendje
Marx-Engels: Kommunista kiáltvány – rövidítve
Népköztársaságunk Alkotmánya – 1949. augusztus 20
A szocialista gazdaság alapjainak lerakására irányuló lenini terv
A szocialista forradalom továbbfejlődése falun
A szovjetek V. összoroszországi kongresszusa - Az első szovjet alkotmány
A polgári „demokrácia és szabadság” az embertelenség megvalósítása
A szovjet nép harca a külföldi beavatkozás és a belső ellenforradalom ellen
Szovjet-Oroszország — egyetlen nagy katonai tábor
A polgári „demokrácia” demokratizálása
A hadikommunizmus
Ukrajna és Belorusszia felszabadítása
Demokratizálható vajon a polgári „demokrácia”?
Az antant intervenciójának erősödése
Kapitalisták és proletárok a polgári „demokráciában”
Szovjet békeajánlatok az intervenciósoknak
A kapitalizmus működési modellje a polgári „demokráciában”
A Szovjet nép mozgósítása Kolcsak ellen
Sztálin – Rövid életrajz 1879-1901
Az antant új hadjáratának megindulása
Kaukázus munkásai, ideje, hogy bosszút álljunk! - írta: Sztálin –
A Vörös Hadsereg győzelmei a többi fronton
Sztálin – Rövid életrajz 1902-1905
A burzsoá-földesúri Lengyelország agressziója a szovjetek köztársasága ellen. Vrangel támadása

A jobboldaliak embertelen sötét lelkivilága

Milyen erkölcsű a jobboldali „ember”?

„A **jobboldal** azon politikai eszmék, ideológiák csoportja, melyek fő jellemzője a társadalom hierarchikus felépítésének elfogadása, az emberek közötti társadalmi és anyagi egyenlőtlenség adottságként kezelése és helyeslése.” Wikipédia ; a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériesség” helyett. Minden polgári irányzat jobboldali és minden formája embertelen kizsákmányolás.

A jobboldali erkölcsű „ember” **jogosnak véli a kapitalisták kizsákmányolás útján történő gazdagodását, ami dolgozó emberek kifosztása**; az öntudatos civilizált ember számára ez tűrhetetlen és vérlázító; a jobboldal hívei, ezért civilizálatlan „emberek”. A proletár dolgozó, ha öntudatára ébred, akkor ezt világosan látja és már ki is nyílik a bicska a zsebében. A következő lépésre már kommunista is lehet. Ezért nehéz harcolni a kommunisták ellen, mert minden dolgozó potenciális kommunista és csak öntudatlan, civilizálatlan csőcselékké nevelve lehet kordában tartani. A proletár dolgozók érdekei kibékíthetetlenek a kapitalistákkal, mert a kizsákmányolás az embertelen megalázó élősködés, amint erre rájön a proli, akkor bajban lesznek az kizsákmányolók. Ehhez elég lehet egy súlyos világméretű katasztrófa is, ami fényesen megmutatja a dolgozó népnek jobboldal valós élősködő oldalát, ez néhányszor megtörtént már, amikor a nép átvette a hatalmat és büntette az urakat.

Mi a jobboldali erkölcs valóságos oldala?

A jobboldali erkölcs természetesnek tartja a felsőbbrendűségre, a kizsákmányolásra épülő gazdaságot, és az ezzel járó élősködést, pedig ez bűn az ember, az emberiség ellen; szerintük a társadalmat a gazdaságot üzemeltetni csak akkor lehet, ha az egyéni érdeket a többi ember és így a közösség érdeke fölé helyezik. Ez a nézet a valóságban a másik ember kizsákmányolását vonja maga után; továbbá szerintük, a kapitalizmus, ami kizsákmányolás és élősködés, a kizsákmányoltnak is a legjobb; így a jobboldali erkölcs alapján következik, hogy nem is lehet csak a kizsákmányoláson alapuló társadalom; ez azonban élősködés a dolgozó nép felett. A felsőbbrendűséget képviselő jobboldali erkölcs elítéli azt, aki ez ellen lázad és a valódi demokráciát hirdeti, a kizsákmányolás nélküli népi demokráciát. A jobboldali erkölcs szerint elkerülhetetlen az emberiség megosztása szolgákra és élősködőkre, ami csak diktatúrában valósulhat meg. De milyen „ember” az, akinek ez az erkölcse? Ez az alacsonyabb rendű erkölcs a jobboldal embertelenségének bizonyítéka, hiába tarják magukat felsőbbrendűnek, Ők csak civilizálatlan élősködők. A jobboldali erkölcsű nem érti, hogy a kapitalizmus nem működik embervásár nélkül; a bérrabszolga, megvásárolt munkaerővel rendelkező dolgozó proletár ember, a nép. Mivel a civilizálatlan jobboldali nem szoktatható le az élősködésről ezért a proletárdiktatúra ellenük elkerülhetetlenül szükséges.

A jobboldali „ember” civilizálatlan erkölcse miatt képtelen a világot **emberségesen**, változásában, fejlődésében, összefüggéseiben, dialektikusan értelmezni, mert alapvetően érdeke felszínesen, idealista módon szemlélni a világot; tudatát a léte határozza meg, így valós vagy vélt érdeke az **embertelen** kizsákmányolás jogosságának elfogadása. Ez vezeti arra, hogy embertársait és a világot a saját **embertelenségében** vizsgálja, értelmezze. Az embertársai gyengeségét kiszolgáltatottságát **embertelenül** kihasználja saját hasznára, ami a kapitalizmus törvényszerű jellemvonása. Ha kell, képletesen mondva megeszi embertársát, elveszi létfeltételeit, ami megmutatkozik a munkanélküliség, szegénység, éhínség, háború, és a kizsákmányolásban, és erre a kapitalizmusban törvényes lehetősége van, ami egy modern barbárság. A jobboldali erkölcsű „ember” szerint az embertársai kizsákmányolása, ami élősködés az természetes, ezt megváltoztatni csak utópia lehet, ilyen az ember természete, de valójában ez embertelen, amit nem ért, és szerinte, aki ez ellen tesz, azaz emberi természet ellen vét, ezért a „felsőbbrendű embernek” természetes joga embertársai feletti uralom.

A jobboldali „ember” ismérve: ha lehetősége van embertársai felett uralkodni, élősködni, akkor azt kihasználja. De az olyan „ember” akit kizsákmányolnak és ezt mégis jónak tarja, annak nincs emberi méltósága, gerinctelen erkölcsű öntudatlan csőcselék csupán. A felsőbbrendűség alapján való élősködéshez szükséges az öntudatlan csőcselék is, ehhez pedig a valóság hamis idealista felszínes embertelen világnézete az elmék manipulálására, ami elvezet a saját érdekről való lemondásnak az élősködők javára. Az igazi jobboldali az, aki ténylegesen képes élősködni, aki felett élősködnek és mégis az élősködés, a kapitalizmus híve az buta, és az öntudatlan csőcselékek közé való.

A jobboldalinak embertelen ösztöne vezérli cselekedeteit, és ezért nem is érti, hogy emberként hogyan kell viselkednie embertársaival. Az erkölcse az erősebb „ember-állat” uralkodása a többi embertársán élősködve. Nagyon sokan vannak ilyenek, de így nem lehet emberré válni. A jobboldali erkölcs megtalálható a csőcselék proletár bérrabszolgák, a kisvállalkozók, és a valódi kapitalisták soraiban. Embertelen ösztönére jellemző, hogy nem fogadja el vagy nem is érti a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség” baloldali alapelveket, mert ez ellenkezik a felsőbbrendűségének a hitével és vélt vagy valós érdekeivel.

Minden ember civilizáltsága, munkára való hajlama és képessége csak akarat és pénz kérdése, amit a kapitalizmus az egész emberiségre nézve nem tud, és nem is akar finanszírozni. A jobboldali erkölcs és érdek

szerint a kapitalizmus nem finanszírozhatja azt, ami nem hoz hasznot; a föld civilizálódása nem megoldható így a kapitalizmus alapján, nincs, aki finanszírozza.

Az emberiséget a profitérdekeltségre alapuló világgazdaság nem teheti civilizálttá, mert a föld embereinek többsége a kapitalizmusban, az adott körülményekben, nem alkalmas a kizsákmányolásra sem. Az emberiség többségének a civilizálására nem tud és nem fog tőkét befektetni a kapitalista világ, mert ez meg nem térülő befektetés számára, egyszerűbb és olcsóbb a tőkének a felesleges pusztítása, mivel a tőkés az egyéni érdekeit kénytelen nézni, ami a minél nagyobb profit. A robotok világméretű elterjedésével a helyzet még sokkal rosszabb lehet.

A megosztott osztálytársadalmakban a jobboldaliság megnyilvánulásának legjellemzőbbje a felsőbbrendűségre alapozott törvényes kizsákmányolás, élősködés. Ehhez embertársait szolgává kell tennie, ezt a szolgákkal el kell fogadtatnia. Ehhez a proletárok erkölcsét is a felsőbbrendű világnézetre kell alakítania, öntudatlan csőcselékké kell tenni a proletár bérrabszolgákat.

A csőcseléké váláshoz a proletárokkal el kell hitetnie az élősködőknek:

Szolga!

- Én vagyok a felsőbbrendű urad és ez neked jó, a legjobb!
- Ne lázadozz, mert ez a legszebb világ!
- Fogadd el, én belőled élek, a te munkádból, mert megérdemlem!
- Tőlem függ a léted, pedig rajtad élősködök, te nem tudnál még dolgozni sem nélkülem!
- Én a gazdád vagyok, nélkülem senki vagy és örülj, hogy az én hasznomért élsz, dolgozol!
- Jogosan élősködök feletted!
- Kuss!
- Én az urad, egyenlőbb vagyok nálad a „demokráciában” is az egyenlők között.

A jobboldali erkölcsű „ember” képtelen, mint egy beteg elméjű lemondani a felsőbbrendűségről. A kapitalisták, fasiszták és híveik, a jobboldali erkölcs következményei, az emberiség rákos sejtjei. Eltávolításuk az ember világából az emberiség életben maradásának elkerülhetetlen feltétele.

A média, amely szinte kizárólag a jobboldali kizsákmányolók tulajdonában és érdekében működik, jó fizetésért alkalmazott bérrabszolgáik mosolyogva bizonygatják, hogy milyen jó emberek a kizsákmányolók. Sugallják, hogy csak a kizsákmányolásra épülő rendszer tud minden lehetőséget megteremteni, még akkor is, ha folyton kiderül, hogy a proletár dolgozókon élősködve pofátlanul meggazdagodtak a bérrabszolgatartók.

Ezért kell a társadalmat átalakítani a népi demokráciára, ahol a szocializmus megvalósítható!

A proletárdiktatúra, mint a szocialista gazdaság felépítésének eszköze.

„Mivel a proletárforradalom feladata mindennemű kizsákmányolás megszüntetése, feltétlenül le kell rombolnia a régi, a dolgozó tömegek elnyomását szolgáló államgépezetet. A proletárforradalom új-típusú államot hoz létre. Ez az új-típusú állam, a proletárdiktatúra. Proletárdiktatúra, mint politikai felépítmény nélkül lehetetlen a dolgozók gazdasági felszabadulása, lehetetlen az áttérés a tőkés termelési módról a szocialista termelési módra.

A proletárdiktatúra olyan rendszer, amelynél a társadalom állami irányítása a munkásosztály kezében van. Az állam minden előző formájában a kizsákmányolt többséget nyomta el egy kizsákmányoló kisebbség érdekében. A proletárdiktatúra egy kizsákmányoló kisebbséget nyom el a dolgozó többség érdekében.

A proletárdiktatúra az igazi demokrácia megtestesülése, s mint ilyen, az egész dolgozó nép életbevágó érdekeit képviseli. A proletárdiktatúra megvalósításával a dolgozók a történelem során első ízben országuk gazdáivá válnak. A polgári forradalmak a kizsákmányolás újabb formáját, a tőkés kizsákmányolást szilárdítják meg, s ezért nem tudják csak valamelyest is tartós időszakra a burzsoázia köré tömöríteni a dolgozó és kizsákmányolt tömegeket. Ezzel szemben a mindennemű kizsákmányolás megszüntetésére hivatott proletárforradalom biztosíthatja, és kell is hogy biztosítsa e tömegek és a proletariátus tartós szövetségét. A munkásosztálynak és a parasztságnak a munkásosztály vezetésével megvalósuló és a kizsákmányoló osztályok ellen irányuló szövetsége — a proletárdiktatúra legfőbb elve. A munkás-paraszt szövetség nélkül a proletariátus hatalmának megszilárdítása és a szocialista gazdaság felépítése lehetetlen.

A proletárdiktatúra a proletariátus osztályharcának folytatása új feltételek között és új formákban, olyan osztályharc, amelyet a hatalom birtokában folytat a belföldi kizsákmányolok, valamint a kapitalista környezet agresszív erői ellen. „A proletariátus diktatúrája szívós harc, véres és vértelen, erőszakos és békés, katonai és gazdasági, pedagógiai és adminisztratív harc a régi társadalom erői és hagyományai ellen”.

A proletárdiktatúra a szocializmus felépítésével összefüggő feladatoknak megfelelően három fő funkciót teljesít. Ez azt jelenti, hogy a proletariátus a hatalmat három fő feladat megoldására használja fel: először, a kizsákmányolok elnyomására, az ország védelmére és a más országok proletárjaival fenntartott kapcsolatok szorosabbra fűzésére; másodszor, arra, hogy végleg elszakítsa a burzsoáziától a dolgozó, s a régi rendben kizsákmányolt tömegeket, bensőségesebbé tegye velük a szövetségét, és bevonja ezeket a tömegeket a szocialista építésbe; harmadszor, az új, szocialista társadalom felépítésére.

A proletárdiktatúrát, mint politikai felépítményt az teszi szükségessé, hogy a társadalom gazdasági fejlődése napirendre tűzte, az áttérést a kapitalizmusról a szocializmusra. Mihelyt azonban a proletárdiktatúra, mint a szocialista gazdaság felépítésének eszköze, megjelenik a színen, maga is hatalmas erővé válik. Hathatósan előmozdítja saját szocialista alapjának kialakulását és megszilárdulását, biztosítja a régi, kapitalista alap felszámolását, a szocialista gazdasági formák győzelmét a kapitalista formák fölött.

A gazdaság szocialista formái nem jöhetnek létre és nem fejlődhetnek spontán módon, automatikusan. A proletárállam tervszerű tevékenysége, a dolgozó tömegek alkotó aktivitása nyomán jönnek létre és fejlődnek.

A proletárállam csakis annak következtében tudja teljesíteni az új alap létrehozásával kapcsolatos feladatát, hogy a termelési viszonyok és a termelőerők jellege közötti kötelező összhang objektív gazdasági törvényére, s az új gazdasági viszonyok alapján keletkező új gazdasági törvényeikre támaszkodik. A proletárdiktatúra a munka társadalmi szervezetének a kapitalizmusénál magasabb rendű típusát hozza létre. Ez a szocialista rend erejének, a tőkés rend fölötti győzelmének fő forrása.

A proletárállam formái különfélék lehetnek. „Az átmenet a kapitalizmusból a kommunizmusba természetesen okvetlenül létrehozza a politikai formák óriási gazdagságát és változatosságát, de a lényeg emellett elkerülhetetlenül ugyanegy lesz: *a proletariátus diktatúrája*". A marxizmus-leninizmusnak ezt az alaptételét egyaránt teljes mértékben igazolták a Szovjetunió történelmi tapasztalatai, ahol létrejött a proletárdiktatúra Lenin által felfedezett formája, a szovjethatalom, s azoknak az országoknak későbbi történelmi tapasztalatai, ahol a proletárdiktatúra népi demokrácia formájában áll fenn.

A proletárdiktatúra országaiban a szocialista gazdaság tervszerű építésének egész menetét a kommunista pártok (illetve munkáspártok) irányítják. Ezek a marxizmus-leninizmus elméletével, a társadalom gazdasági fejlődéstörvényeinek ismeretével felvértezett pártok szervezik a néptömegeket, irányítják a néptömegek erőfeszítéseit a szocialista építés feladatainak megoldására.

A szocialista nacionalizálás.

A kapitalizmus fejlődése gazdaságilag szükségessé és lehetségessé tette a gépi nagyipar, a gépesített közlekedés, a bankok stb. szocialista társadalmasítását. Ezért a proletárállam már az átmeneti időszak kezdetén államosítja a nagyüzemi tőkés termelést, s ezzel megfosztja a kapitalistákat a gazdasági életben elfoglalt uralkodó helyzettől.

A szocialista nacionalizálás azt jelenti, hogy a proletárhatalom forradalmi úton elveszi, és állami, szocialista tulajdonná, közvagyonná változtatja a kizsákmányoló osztályok tulajdonát.

A szocialista nacionalizálás kiküszöböli a kapitalizmus fő ellentmondását: a termelés társadalmi jellege és az elsajátítás tőkés formája közötti ellentmondást.

A szocialista építés szempontjából döntő jelentőségű a népgazdaság vezető ágának, a nagyiparnak az államosítása. Ezzel együtt megy végbe a bankok, a vasúti közlekedés, a kereskedelmi flotta, a hírközlési eszközök, a nagyobb belkereskedelmi vállalatok, valamint a külkereskedelem államosítása. A bankok államosításával a burzsoázia elveszti gazdasági uralmának egyik legfontosabb eszközét, a proletárállam pedig centralizált és szerteágazó gazdasági apparátus birtokába jut, amelyet annak forradalmi átalakítása után a szocializmus építése érdekében használ fel. A külkereskedelem államosítása szükséges feltétele annak, hogy a szocializmust építő ország biztosítsa gazdasági önállóságát és függetlenségét a tőkés világgal szemben.

A szocialista nacionalizálás, először, megfosztja a kapitalistákat a termelőeszközöktől, s ezzel megszünteti a burzsoázia gazdasági uralmát az országban; másodszor, azzal, hogy a dolgozók kezébe juttatja a népgazdaság kulcspozícióit, vagyis a gazdaság vezető ágait, megteremti a proletárdiktatúra gazdasági alapját. Ilyenformán a vezető gazdasági ágakban megvalósul a termelőeszközök társadalmi tulajdona, a szocialista termelési viszonyok alapja.

A proletárállam a hűbéri csökevények, a régóta idejétmúlt földesúri földtulajdon felszámolásának halaszthatatlan szükségességéből kiindulva, azonnal elkobozza a nagybirtokosok földjét és gazdaságát minden élő és holt felszerelésével együtt. Az elkobzott föld túlnyomó részét a proletárállam a dolgozó parasztságnak adja át. Az elkobzott föld egy bizonyos részén, a kisebbik részén, nagy állami gazdaságok létesülnek.

A szocialista forradalom egyik legfontosabb lépése a föld nacionalizálása, vagyis a föld magántulajdonának megszüntetése és a földnek a proletárállam tulajdonába adása. Az egész föld nacionalizálásának módját és határidejét illetően a proletárhatalom minden egyes országban a konkrét viszonyoktól függően dönt. Oroszországban, ahol a parasztok körében a föld magántulajdonának nem voltak olyan erős hagyományai, mint Nyugaton, a szovjet hatalom a paraszttömegek követelésének megfelelően már a forradalom legelején végrehajtotta az egész föld nacionalizálását. Ezzel megszűnt az abszolút földjáradék. A szovjet parasztság — a történelem folyamán először — ingyenes használatra földet kapott a proletárforradalomtól. Azokban az országokban, ahol a kisparaszti földmagántulajdon már régóta megvan, s ahol éppen ezért a parasztok között a földmagántulajdonnak erősebb hagyományai vannak, a hatalomra került munkásosztály a forradalom elején nem hajtja végre az egész föld nacionalizálását. Ezekben az országokban a nagybirtokosoktól elkobzott földnek csak egy részét nacionalizálják, amely azután állami földalapot képez; az elkobzott földek nagyobb része a parasztok magántulajdonába kerül. Az egész föld nacionalizálásának kérdését gyakorlatilag a mezőgazdaság szocialista átalakítása során oldják meg.”

(idézet: - Politikai gazdaságtan tankönyv SZIKRA kiadás – című könyvből)

Maglód, 2018.08.11. Salánki László

A baloldali emberek értékrendje

Milyen a baloldali ember erkölcse?

A baloldaliság alapgondolata a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség”. A baloldal olyan társadalmat akar, ahol ez megvalósítható. Ez a népi demokrácia keretében működő szocializmus, ami elvezet a kommunizmushoz, ahol már nincs szolgaság, élősködés és kizsákmányolás. A szocializmus átmeneti társadalom a dolgozó nép érdekében szervezve, de ha az egyéni érdekek erősen kedveznek még a kapitalizmusnak, akkor a proletárdiktatúrának meghatározó szerepe van. A szovjetunió és a népi demokráciák kénytelenek voltak ezen az úton járni. Minden eredményük ellenére az egyéni érdek győzött a közösség érdeke felett és visszajött a kizsákmányolók diktatórikus hatalma, a polgári „demokrácia”.

Miért nem valósíthatja meg a baloldali értékeket a polgári „demokrácia”?

A polgári „demokrácia” klasszikus alapgondolatát a kapitalizmus nem valósíthatja meg, mert a termelőeszközök magántulajdona ezt nem teszi lehetővé. A kapitalista gazdaság célja a tőkések minél nagyobb profitja, ami a konkurencia miatt a proletár minél nagyobb kizsákmányolását is jelenti. A kizsákmányolás és az élősködés az maga a kapitalizmus, ami alapvetően ellenkezik a baloldali erkölccsel. A polgári parlamentek kizárólag a kapitalisták érdekeit tükrözik, ami a baloldal elveivel szembeni ellenséges diktatúra megvalósulása. A kapitalista gazdaság a proletár bérrabszolgák kizsákmányolásán alapul, a polgári parlamentben ezért nem lehet képviselője a többségnek, a népnek, a szolgáknak. A létszámarányosan sokkal nagyobb népképviselő hamar elnyomná az élősködők érdekeit, ha ezt diktatúrával nem nyomná el a polgári „demokrácia”. A jobboldalnak meg kell értenie és értik is, a nép kizsákmányolása nem valódi érdeke a prolinak, ezt csak diktatúrával lehet érvényesíteni.

Miért lehet azt mondani, hogy a polgári „demokrácia” diktatúra a proletár bérrabszolgáknak, a népnek?

Mivel a polgári „demokráciában” a proletár bérrabszolga sem a gazdasági, sem a politikai hatalomban nem vesz részt, az érdeke sehol sincs érdemben képviselve, ami így polgári diktatúra, még akkor is, ha a jogállami keretek érvényesülnek. A törvényhozásban a dolgozó nép érdeke, mint a legnagyobb tényező nem szerepel sehol, mert semmilyen hatalma nincs, és erről gondoskodik a tőkésállam, hogy ne is legyen.

Miért nem érvényesül a szabad választási lehetőség a polgári „demokráciában”?

A demokrácia az nem lehet népuralom a kapitalizmusban. A demokráciában az érdekek megjelennek a törvényhozói joggal rendelkező parlamentben. Az érdekelteknek képviselővel kell rendelkezniük, de a dolgozó népnek, a többségnek nincs képviselője a kapitalista parlamentben. A kapitalisták képviselői, a dolgozók osztályellenségei hozzák a törvényeket, a kapitalista érdekeknek megfelelően. A választások befolyásolásához szükséges minden eszközzel a kizsákmányolók rendelkeznek, így a választás csak arról szólhat, ki fogja legközelebb kizsákmányolni a dolgozókat, melyik kapitalista érdekcsoport érdekei valósulnak meg.

Lenin

A marxizmus három forrása és három alkotórésze

„Marx tanítása az egész civilizált világon a burzsoá tudománynak (a hivatalosnak és a liberálisnak egyaránt) legnagyobb ellenségeskedését és gyűlöletét váltja ki maga ellen. A burzsoá tudomány a marxizmusban valami „ártalmas szekta „-félét lát. Más állásfoglalást nem is lehet tőle várni, mert „elfogulatlan” társadalmi tudomány nem lehetséges olyan társadalomban, amely az osztályharcon épül fel. Így vagy amúgy, de az egész hivatalos és liberális tudomány védelmezi a bérrabszolgaságot, a marxizmus viszont könyörtelenül hadat üzen ennek a rabszolgaságnak. A bérrabszolgaság társadalmában elfogulatlan tudományt várni — ez éppoly bárgyú naivság lenne, mint elfogulatlanságot várni a gyárosoktól abban a kérdésben, hogy fel kell-e emelni a munkások bérét a tőke profitjának rovására.

De ez még nem minden. A filozófia története és a társadalmi tudományok története teljes világossággal mutatja, hogy a marxizmusban nyoma sincs semmiféle „szektáriusságnak”, hogy a marxizmus nem valami begubózott, megcsontosodott tanítás, amely a civilizált világ fejlődésének országútjától távol jött létre. Ellenkezőleg, Marx lángelméje éppen abban nyilatkozik meg, hogy azokra a kérdésekre adott választ, melyeket az emberiség leghaladottabb elméi már felvetettek. Marx tanítása a filozófia, a politikai gazdaságtan és a szocializmus legnagyobb képviselői tanításának egyenes és közvetlen *folytatásaként* jött létre.

Marx tanítása mindenható erejű, mert igaz. Teljes és összhangzatos tanítás ez, mely az embereknek egységes világnézetet nyújt, olyat, mely semmilyen babonával, semmilyen reakcióval, a burzsoá elnyomás semmilyen védelmével nem egyeztethető össze. Jogos örököse a legjobbnak, amit az emberiség a XIX. század folyamán a német filozófia az angol politikai gazdaságtan, a francia szocializmus képében alkotott.

A marxizmusnak erről a három forrásáról és egyben három alkotórészéről fogunk röviden beszélni.

A marxizmus filozófiája a *materializmus*. Európa egész újabb-kori története folyamán s különösen a XVIII. század végén Franciaországban, ahol döntő harc játszódott le mindenféle középkori limlom ellen, az intézményekben és az eszmékben uralkodó hűbériség ellen, a materializmus bizonyult az egyetlen következetes filozófiának, mely hű maradt a természettudományok minden tanításához, ellenségesen állt szemben a babonákkal, az álszenteskedéssel stb. A demokrácia ellenségei ezért minden erejükkel azon voltak, hogy „megcáfolják", aláássák, megrágalmazzák a materializmust, és védelmükbe vették a filozófiai idealizmus különböző formáit, amely végeredményben, egy vagy más módon, mindig a vallást védelmezi vagy támogatja.

Marx és Engels a legelszántabban síkra szálltak a filozófiai materializmusért, és nem egyszer magyarázták, milyen mélységesen hibás bárminemű eltérés ettől az alaptól. Nézeteik a legvilágosabban és legrészletesebben Engels „Ludwig Feuerbach" és „Anti-Dühring" c. műveiben vannak kifejtve, amelyek éppúgy, mint a „Kommunista Kiáltvány", minden öntudatos munkás kézikönyvei.

De Marx nem állt meg a XVIII. század materializmusánál, hanem továbbfejlesztette a filozófiát. Gazdagította a német klasszikus filozófia, különösen Hegel rendszerének vívmányaival, amely egyébként Feuerbach materializmusához vezetett. E vívmányok legfőbbje a dialektika, vagyis a fejlődésről szóló tanítás, annak legteljesebb, legmélyebb és minden egyoldalúságtól mentes formájában, az örök fejlődésben levő anyagot tükröző emberi tudás viszonylagosságáról szóló tanítás. A természettudomány legújabb felfedezései — a rádium, az elektronok, az elemek átalakulása — fényesen igazolták Marx dialektikus materializmusát, a polgári filozófusok tanai ellenére, akik „újra" visszatérnek a régi, rothadt idealizmushoz.

Elmélyítve és kifejlesztve a filozófiai materializmust, Marx végig is vitte azt: a természetre vonatkozó megismerését kiterjesztette az emberi társadalom megismerésére. Marx történelmi materializmusa a tudományos gondolkodás hatalmas vívmánya volt. A történelemre és a politikára vonatkozó nézetekben eladdig uralkodó zűrzavar és önkény helyébe bámulatosan egyöntetű és összhangzatos tudományos elmélet lépett, amely megmutatta, hogyan fejlődik a társadalmi életnek egyik formájából — a termelőerők növekedése következtében — egy másik, magasabb-rendű forma, — például a jobbágyrendszerből a kapitalizmus.

Mint ahogy az emberi megismerés visszatükrözi a tőle függetlenül létező természetet, vagyis a fejlődésben levő anyagot, éppúgy az ember társadalmi megismerése (azaz a különböző filozófiai, vallási, politikai stb. nézetek és tanítások) visszatükrözi a társadalom gazdasági szerkezetét. A politikai intézmények a gazdasági alapon emelkedő felépítmények. Látjuk például, hogy a modern európai államok különböző politikai formái arra szolgálnak, hogy megszilárdítsák a burzsoázia uralmát a proletariátus felett.

Marx filozófiája a végigvitt filozófiai materializmus, mely az emberiségnek — különösen pedig a munkásosztálynak — a megismerés hatalmas eszközeit adta.

Marx, miután felismerte, hogy a gazdasági szerkezet az az alap, amelyen a politikai felépítmény emelkedik, mindennél nagyobb figyelmet fordított ennek a gazdasági szerkezetnek a tanulmányozására. Főművét — „A tőké"-t — Marx a modern, vagyis a kapitalista társadalom gazdasági szerkezete tanulmányozásának szentelte.

A Marxot megelőző klasszikus politikai gazdaságtan Angliában, a legfejlettebb kapitalista országban, alakult ki. Adam Smith és Dávid Ricardo, a gazdasági szerkezetet tanulmányozva, megvetették a *munkaértékelmélet* alapját. Marx folytatta az ő művüket. Szilárdan megalapozta és következetesen továbbfejlesztette ezt az elméletet. Kimutatta, hogy minden áru értékét az áru előállítására fordított társadalmilag szükséges munkaidő mennyisége határozza meg.

Ott, ahol a polgári közgazdászok tárgyak közötti viszonyt láttak (áru cseréjét áru ellenében), Marx ott *emberek közötti viszonyt* tárt fel. Az áruk kicserélése az egyes termelők közötti, a piac közvetítésével létrejött kapcsolatot fejezi ki. A *pénz* azt jelenti, hogy ez a kapcsolat egyre szorosabbá válik, és elszakíthatatlanul egy egésszé fűzi össze az egyes termelők egész gazdasági életét. A *tőke* ennek a kapcsolatnak további fejlődését jelenti: áruvá válik az ember munkaereje. A bérmunkás eladja munkaerejét a föld, a gyár, a munkaeszközök tulajdonosának. A munkás munkanapjának egy részét arra fordítja, hogy fedezze önmaga és családja fenntartásának költségeit (munkabér)," a munkanap másik részében pedig ingyen dolgozik, a kapitalistának termeli az értéktöbbletet, a profit forrását, a tőkésosztály gazdagságának forrását.

Az értéktöbbletről szóló tanítás Marx gazdasági elméletének sarkköve.

A tőke, melyet a munkás munkája hozott létre, elnyomja a munkást, tönkreteszi a kistulajdonosokat és létrehozza a munkanélküliek hadseregét. Az iparban a nagyüzem győzelme szembeötlő, de a mezőgazdaságban is ugyanezt a jelenséget látjuk: a nagyüzemű kapitalista mezőgazdaság fölénye egyre nő, a gépek alkalmazása egyre nagyobb méreteket ölt, a parasztgazdaság a pénztőke hurokjába kerül, hanyatlik és tönkremegy az elmaradt technika nyomása alatt. A mezőgazdaságban mások a kistermelés hanyatlásának formái, de maga a hanyatlás kétségtelen tény.

A kistermelést tönkretéve, a tőke a munka termelékenységének fokozódását idézi elő, és monopolhelyzetet teremt a legnagyobb tőkések egyesülései számára. A termelés maga egyre társadalmibbá válik, a munkások százezrei és milliói kapcsolódnak be a tervszerű gazdasági szervezetbe, — de a közös munka termékét elsajátítja a maroknyi tőkés. Nő a termelés anarchiája, egymást érik a válságok, egyre veszettebb a hajsza a piacok után, egyre bizonytalanabb a néptömegek megélhetése.

A tőkés rendszer, amikor a munkásoknak a tőkétől való függését fokozza, egyszersmind létrehozza az egyesített munka óriási hatalmát.

Marx végigkísérte a kapitalizmus fejlődését az árugazdaság első csíráitól, az egyszerű cserétől, legmagasabb formájáig, a nagyüzemi termelésig.

S valamennyi kapitalista ország tapasztalatai, a régieké és az újaké egyaránt, évről évre mind több és több munkásnak mutatják meg szemléltetően Marx e tanításának helyességét.

A kapitalizmus az egész világon győzött, de ez a győzelem csak előjátéka a munka győzelmének a tőke fölött.

Amikor a jobbágyrendszert megdöntötték és világra jött a „szabad" kapitalista társadalom — legott kitűnt, hogy ez a szabadság nem más, mint a dolgozók elnyomásának és kizsákmányolásának új rendszere. Nyomban különféle szocialista tanok keletkeztek, mint ennek az elnyomásnak tükröződései, és mint tiltakozás ellene. Ámde a kezdeti szocializmus utópikus szocializmus volt. Bírálta a kapitalista társadalmat, elítélte, átkozta, megsemmisüléséről álmodozott, egy jobb rendről képzelgett, igyekezett meggyőzni a gazdagokat a kizsákmányolási erkölcstelenségéről.

Az utópikus szocializmus azonban nem tudta megmutatni az igazi kivezető utat. Nem tudta sem a kapitalista bérrabság lényegét megmagyarázni, sem a kapitalizmus fejlődésének törvényeit feltárni, sem azt a társadalmi erőt megtalálni, amely képes arra, hogy egy új társadalom alkotója legyen.

Közben azok a viharos forradalmak, amelyek a hűbériség, a jobbágyrendszer bukásával Európában mindenütt és főleg Franciaországban együtt jártak, mind szembeötlőbben tárták fel az osztályok harcát, mint az egész fejlődés alapját és mozgatóerejét.

A politikai szabadság egyetlen győzelmét sem vívták ki a jobbágytartók osztálya felett anélkül, hogy ne kellett volna elkeseredett ellenállással megküzdeni. Egyetlen kapitalista ország sem alakult ki többé vagy kevésbé szabad demokratikus alapon anélkül, hogy a tőkéstársadalom különböző osztályai élethalálharcot ne vívtak volna egymással.

Marx zsenialitása abban áll, hogy ebből mindenki másnál előbb tudta levonni és következetesen keresztülvinni azt a tanulságot, amelyre a világtörténelem tanít. Ez a tanulság az osztályharcról szóló tanítás.

Az emberek a politikában mindig az ámítás és önámítás együgyű áldozatai voltak és lesznek, amíg meg nem tanulják azt, hogy akármelyik erkölcsi, vallási, politikai és szociális frázis, nyilatkozat, ígéret mögött felismerjék az egyik vagy a másik osztály érdekeit. A reformok és javítgatások híveit a régi rend védelmezői mindig rá fogják szedni, amíg azok meg nem értik, hogy minden régi intézmény, bármily képtelenek és rothadtnak lássék is, egyik vagy másik uralkodó osztály erejére támaszkodik. Arra pedig, hogy ezeknek az osztályoknak az ellenállását megtörjük, csak egy mód van: meg kell találni magában a bennünket környező társadalomban, fel kell világosítani és harcra kell szervezni azokat az erőket, amelyek olyan erővé válhatnak – és társadalmi helyzetüknél fogva olyan erővé kell válniok -, mely képes arra, hogy a régit elsöpörje, s az újat megalkossa.

Csakis Marx filozófiai materializmusa mutatta meg a proletariátusnak a kivezető utat abból a szellemi rabságból, amelyben az összes elnyomott osztályok mindmáig tengődtek. Csakis Marx gazdasági elmélete magyarázta meg a proletariátus valódi helyzetét a kapitalizmus általános rendjében.

Szerte a világon — Amerikától Japánig és Svédországtól Dél-Afrikáig — sokasodnak a proletariátus önálló szervezetei. A proletariátus pedig, osztályharcát folytatva, felvilágosul és nevelődik, megszabadul a polgári társadalom előítéleteitől, egyre szorosabban tömörül, s megtanulja helyesen felbecsülni sikereit, megedzi erőit és feltartóztathatatlanul növekszik."

(idézet: - Lenin Válogatott Művei 1. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.08.12. Salánki László

Marx-Engels: Kommunista kiáltvány - rövidítve

Világ proletárjai, egyesüljetek!

„Kísértet járja be Európát — a kommunizmus kísértete. Szent hajszára szövetkezett e kísértet ellen a régi Európának minden hatalma: a pápa és a cár, Metternich és Guizot, francia radikálisok és német rendőrök.

Akad-e ellenzéki párt, amelyről kormányon levő ellenfelei nem híresztelték, hogy kommunista, akad-e ellenzéki párt, amelyik nem vágta vissza a kommunizmus megbélyegző vádját a haladottabb ellenzékieknek éppúgy, mint reakciós ellenfeleinek?

Ebből a tényből két dolog következik.

A kommunizmust immár az összes európai hatalmak hatalomnak ismerik el.

Legfőbb ideje, hogy a kommunisták az egész világ előtt nyíltan kifejtsék nézeteiket, céljaikat, törekvéseiket, és a kommunizmus kísértetéről szóló mesékkel magának a pártnak a kiáltványát állítsák szembe.

Evégből a legkülönbözőbb nemzetiségű kommunisták összegyűltek Londonban, és papírra vetették a következő kiáltványt, amelyet angol, francia, német, olasz, flamand és dán nyelven tesznek közzé.

I. Burzsoák és proletárok

Minden eddigi társadalom története osztályharcok története.

Szabad és rabszolga, patrícius és plebejus, báró és jobbágy, céhmester és mesterlegény, egyszóval: **elnyomó és elnyomott** folytonos ellentétben álltak egymással, szakadatlan, hol palástolt, hol nyílt harcot vívtak, olyan harcot, amely mindenkor az egész társadalom forradalmi átalakulásával vagy a harcban álló osztályok közös pusztulásával végződött. …

… A hűbéri társadalom pusztulásából keletkezett modern polgári társadalom nem szüntette meg az osztályellentéteket. Csak új osztályokkal, az elnyomás új feltételeivel, a harc új formáival cserélte fel a régieket.

A mi korszakunkat, a burzsoázia korszakát azonban az jellemzi, hogy egyszerűsítette az osztályellentéteket. Az egész társadalom mindinkább két nagy ellenséges táborra szakad, két nagy, egymással homlokegyenest **szemben álló osztályra: burzsoáziára és proletariátusra**.

…. A nagyipar létrehozta a világpiacot, amelyet Amerika felfedezése előkészített. A világpiac a kereskedelem, a hajózás, a szárazföldi közlekedés mérhetetlen fejlődését idézte elő. Ez viszont visszahatott az ipar terjeszkedésére, és amilyen mértékben terjeszkedett az ipar, a kereskedelem, a hajózás és a vasút, ugyanolyan mértékben fejlődött a burzsoázia, gyarapította tőkéit és szorította háttérbe a középkorból átöröklött összes osztályokat.

Látjuk tehát, hogy maga a modern burzsoázia egy hosszú fejlődési folyamatnak, a termelési és érintkezési módban végbement sorozatos forradalmi átalakulásoknak a terméke.

A burzsoázia e fejlődésének minden egyes fokát megfelelő politikai haladás kísérte.

… **A burzsoáziának a történelemben felettébb forradalmi szerepe volt.**

A burzsoázia, ahol uralomra jutott, szétrombolt minden hűbéri, patriarchális, idillikus viszonyt. Könyörtelenül széttépte a tarkabarka hűbéri kötelékeket, melyek az embert természetes feljebbvalójához fűzték, s nem hagyott meg más köteléket ember és ember között, mint a meztelen érdeket, az érzés nélküli „készpénzfizetést”.

… A burzsoázia nem létezhet anélkül, hogy ne forradalmasítsa folyton a termelési szerszámokat, tehát a termelési viszonyokat, tehát az összes társadalmi viszonyokat.

… A burzsoázia a világpiac kiaknázása által valamennyi ország termelését és fogyasztását kozmopolitává formálta. A reakciósok nagy bánatára kihúzta az ipar lába alól a nemzeti talajt.

… A burzsoázia a falut a város uralma alá vetette. Óriási városokat teremtett, a városi népesség létszámát a falusival szemben nagymértékben megnövelte, s ezzel a népesség jelentékeny részét a falusi élet bárgyúságából kiragadta. S ahogy a falut a várostól, úgy a barbár és félbarbár országokat a civilizáltaktól, a paraszt népeket a burzsoá népektől, a Keletet a Nyugattól tette függővé.

… Láttuk azonban, hogy azok a termelési és érintkezési eszközök, amelyeknek alapzatán a burzsoázia kialakult, a hűbéri társadalomban jöttek létre. E termelési és érintkezési eszközök fejlődésének bizonyos fokán azok a viszonyok, amelyek között a hűbéri társadalom termelt és cserélt, a földművelés és az ipar feudális szervezete, egyszóval a feudális tulajdonviszonyok nem feleltek meg többé a már kifejlett termelőerőknek.

Gátolták a termelést, ahelyett hogy előmozdították volna. Mindmegannyi béklyóvá váltak. Szét kellett feszíteni, szét is feszítették őket.

Helyükbe a szabad konkurencia lépett, a neki megfelelő társadalmi és politikai berendezkedéssel, a burzsoá osztály gazdasági és politikai uralmával.

… Az ipar és a kereskedelem története évtizedek óta nem egyéb, mint annak a története, hogyan lázonganak a modern termelőerők a modern termelési viszonyok ellen, azok ellen a tulajdonviszonyok ellen, melyek a burzsoáziának és uralmának életfeltételei.

… A válságokban olyan társadalmi járvány tör ki, melyet minden előbbi korszak képtelenségnek tekintett volna — a túltermelés járványa. A társadalom hirtelen a pillanatnyi barbárság állapotába esik vissza; mintha valami éhínség, általános megsemmisítő háború megfosztotta volna minden létfenntartási eszköztől; az ipar, a kereskedelem mintha megsemmisült volna …

… De a burzsoázia nemcsak kikovácsolta a fegyvereket, amelyek halálát okozzák; megszülte azokat a férfiakat is, akik e fegyvereket forgatni fogják — a modern munkásokat, a proletárokat.

Amilyen mértékben a burzsoázia, azaz a tőke fejlődik, ugyanolyan mértékben fejlődik a proletariátus, a modern munkások osztálya, **akik csak addig élnek, amíg munkát kapnak, és akik csak addig kapnak munkát, amíg munkájuk a tőkét gyarapítja.** Ezek a munkások, akik darabonként kénytelenek eladni magukat, éppen olyan áruk, mint minden egyéb kereskedelmi cikk, s ezért éppúgy ki vannak téve a konkurencia minden viszontagságának, a piac minden ingadozásának.

… A proletariátus különböző fejlődési fokokon megy át. Harca a burzsoázia ellen létezésével kezdődik.

… Végül olyan időkben, amikor az osztályharc döntéshez közeledik, a bomlási folyamat az uralkodó osztályban, az egész régi társadalomban annyira heves, annyira kirívó jelleget ölt, hogy az uralkodó osztály egy kis része elszakad osztályától és a forradalmi osztályhoz csatlakozik, ahhoz az osztályhoz, amelyé a jövő. Ezért ugyanúgy, ahogy korábban a nemesség egy része átpártolt a burzsoáziához, most a burzsoázia egy része pártol át a proletariátushoz, és nevezetesen a burzsoá ideológusok egy része, azok, akik felküzdötték magukat az egész történelmi mozgalom elméleti megértéséig.

Valamennyi osztály közül, amely napjainkban a burzsoáziával szemben áll, csakis a proletariátus valóban forradalmi osztály. A többi osztály a nagyipar kifejlődésével lezüllik és elpusztul, a proletariátus a nagyipar legsajátabb terméke.

… A lumpenproletariátust, a régi társadalom legalsó rétegeinek ezt a passzív rothadását a proletárforradalom hellyel-közzel belesodorja a mozgalomba, de egész élethelyzete következtében inkább hajlandó arra, hogy magát reakciós üzelmekhez megvásároltassa.

… Minden eddigi osztály, amely az uralmat meghódította, a már megszerzett életpozícióját úgy igyekezett biztosítani, hogy az egész társadalmat alávetette az ő szerzési feltételeinek. A proletárok csak úgy hódíthatják meg a társadalmi termelőerőket, hogy megszüntetik a maguk eddigi elsajátítási módját, és ezzel az egész eddigi elsajátítási módot.

… **Minden eddigi mozgalom kisebbségek mozgalma vagy kisebbségek érdekében folytatott mozgalom volt. A proletármozgalom az óriási többség önálló mozgalma az óriási többség érdekében.** A proletariátus, a mai társadalom legalsóbb rétege, nem emelkedhet fel, nem egyenesedhet ki anélkül, hogy levegőbe ne röpítse a hivatalos társadalmat alkotó rétegek fölötte emelkedő egész felépítményét.

… **A burzsoá osztály létének és uralmának leglényegesebb feltétele a gazdagságnak magánosok kezében való felhalmozódása, a tőke képződése és gyarapodása; a tőke feltétele a bérmunka.** A bérmunka kizárólag a munkások egymás közötti konkurenciáján nyugszik. Az ipar haladása, amelynek az akarat nélküli és ellenállásra képtelen hordozója a burzsoázia, a munkásoknak a konkurencia okozta elszigetelődése helyébe a munkásoknak a társulás révén létrejövő forradalmi egyesülését állítja.

II. Proletárok és kommunisták

Milyen viszonyban állanak a kommunisták, a proletárokkal általában?

A kommunisták nem külön párt a többi munkáspárttal szemben.

Nincsenek az egész proletariátus érdekeitől elütő érdekeik.

Nem állítanak fel külön elveket, hogy ezek kaptájára húzzák a proletár mozgalmat.

A kommunisták a többi proletárpárttól csak abban különböznek, hogy egyrészt a proletárok különböző nemzeti harcaiban az egész proletariátus közös, a nemzetiségtől független érdekeit

hangsúlyozzák és érvényesítik, másrészt abban, hogy a proletariátus és a burzsoázia között folyó harc különböző fejlődési fokain mindig az összmozgalom érdekét képviselik.

A kommunisták tehát a gyakorlatban minden ország munkáspártjainak leghatározottabb, szüntelen továbbhaladásra ösztökélő részét alkotják; az elmélet terén a proletariátus többi tömegével szemben az az előnyük, hogy világosan látják a proletármozgalom feltételeit, menetét és általános eredményeit.

A kommunisták legközelebbi célja ugyanaz, mint valamennyi többi proletárpárté: a proletariátus osztállyá alakítása, a burzsoá uralom megdöntése, a politikai hatalom meghódítása a proletariátus által.

… Ami a kommunizmust megkülönbözteti, az nem általában a tulajdon eltörlése, hanem a polgári tulajdon eltörlése.

De a modern polgári magántulajdon az utolsó és legtökéletesebb kifejezése a termékek olyan előállításának és elsajátításának, amely osztályellentéteken alapul, azon, hogy az egyik ember a másikat kizsákmányolja.

Ilyen értelemben a kommunisták ebben az egyetlen kifejezésben foglalhatják össze elméletüket: **a magán tulajdon megszüntetése**.

Nekünk, kommunistáknak szemünkre vetették, hogy el akarjuk törölni a személyesen szerzett, önnönmunkával keresett tulajdont; azt a tulajdont, amely minden személyi szabadságnak, tevékenységnek és önállóságnak alapja.

Munkával keresett, szerzett, megszolgált tulajdon! A kispolgári, kisparaszti tulajdonról beszéltek-e, amely a polgári tulajdont megelőzte? Ezt a tulajdont nem kell eltörölnünk, az ipar fejlődése eltörölte és napról napra eltörli.

Vagy a modern polgári magántulajdonról beszéltek?

De teremt-e a bérmunka, a proletár munkája a proletárnak tulajdont? Semmi esetre. A bérmunka a tőkét teremti meg, vagyis azt a tulajdont, amely a bérmunkát kizsákmányolja, amely csak azzal a feltétellel gyarapodhat, hogy új bérmunkát hoz létre, hogy azt újra kizsákmányolja. A tulajdon mai alakjában a tőke és a bérmunka ellentétében mozog.

Vegyük szemügyre ennek az ellentétnek mindkét oldalát.

Tőkésnek lenni nemcsak tisztán személyi, hanem társadalmi helyzet elfoglalását is jelenti a termelésben. A tőke közösségi termék és csak a társadalom sok tagjának együttes tevékenységével, sőt végeredményben csak valamennyi tagjának együttes tevékenységével hozható mozgásba.

A tőke tehát nem személyi, hanem társadalmi hatalom.

Ha tehát a tőkét közösségi tulajdonná változtatjuk át, amely a társadalom valamennyi tagjáé, akkor nem személyi tulajdon változik át társadalmivá. Csupán a társadalmi jellege változik meg a tulajdonnak. A tulajdon elveszti osztályjellegét.

Térjünk át a bérmunkára.

A bérmunka átlagos ára a munkabér minimuma, azaz azoknak a létfenntartási eszközöknek az összege, melyek szükségesek ahhoz, hogy a munkást, mint munkást életben tartsák. Amit tehát a bérmunkás a maga tevékenységével elsajátít, az pusztán arra elég, hogy csupasz életét újratermelje.

Mi semmi esetre sem akarjuk eltörölni a közvetlen élet újratermelésére szolgáló munkatermékeknek ezt a személyi elsajátítását, azt az elsajátítást, amely nem tesz lehetővé idegen munka fölött hatalmat adó többletet. Mi csak ennek az elsajátításnak nyomorúságos jellegét akarjuk megszüntetni, amikor **a munkás csak azért él, hogy a tőkét gyarapítsa, csak annyiban él, amennyiben az uralkodó osztály érdeke megkívánja**.

A polgári társadalomban az eleven munka csak eszköz a felhalmozott munka gyarapítására. A kommunista társadalomban a felhalmozott munka csak eszköz a munkások életfolyamatának kibővítésére, gazdagítására, előmozdítására.

… Rémüldöztök, hogy mi meg akarjuk szüntetni a magántulajdont. De fennálló társadalmatokban a társadalom tagjainak kilenctized részére nézve megszűnt a magántulajdon; a magántulajdon éppen az által létezik, hogy a társadalom kilenctized részére nézve nem létezik. Azt vetitek tehát szemünkre, hogy olyan tulajdont akarunk megszüntetni, amelynek szükségszerű előfeltétele, hogy a társadalom óriási többségének nincs tulajdona.

Egyszóval azt vetitek szemünkre, hogy a ti tulajdonotokat akarjuk megszüntetni. Valóban, ezt akarjuk.

Attól a pillanattól kezdve, hogy a munka nem változtatható át tőkévé, pénzzé, földjáradékká, egyszóval monopolizálható társadalmi hatalommá, azaz attól a pillanattól, hogy a személyi tulajdon nem csaphat át polgári tulajdonba, attól a pillanattól kezdve szerintetek megszűnt a személyiség.

Beismeritek tehát, hogy személyiségen senki mást nem értetek, mint a burzsoát, a polgári tulajdonost. És ezt a személyiséget csakugyan meg kell szüntetni.

A kommunizmus senkitől sem veszi el azt a hatalmat, hogy társadalmi termékeket elsajátítson, csupán azt a hatalmat veszi el, hogy ezen elsajátítás révén idegen munkát leigázzon.

Akadt olyan ellenvetés, hogy a magántulajdon megszüntetésével megszűnik minden tevékenység és általános lustaság kap lábra.

Eszerint a polgári társadalomnak rég tönkre kellett volna mennie a restség miatt; mert azok, akik dolgoznak benne, nem szereznek, és azok, akik szereznek benne, nem dolgoznak. Az egész aggály arra a tautológiára lyukad ki, hogy mihelyt nincs tőke, nincs többé bérmunka.

… **valamennyi elmúlt évszázad közös ténye az, hogy a társadalom egyik része kizsákmányolta a másikat**. Ezért nem csoda, hogy mindezen századok társadalmi tudata, minden változatossága és különfélesége ellenére, bizonyos közös formákban mozog, olyan tudatformákban, melyek csak az osztályellentét teljes eltűnésével fognak egészen elenyészni.

… a munkásforradalom első lépése a proletariátus uralkodó osztállyá emelése, a demokrácia kivívása.

A proletariátus arra használja majd fel politikai uralmát, hogy a burzsoáziától fokról fokra elragadjon minden tőkét, hogy az állam, azaz az uralkodó osztállyá szervezett proletariátus kezében centralizáljon minden termelési szerszámot és a lehető leggyorsabban növelje a termelőerők tömegét.

Ez természetesen eleinte csak a tulajdonjogba és a polgári termelési viszonyokba való zsarnoki beavatkozások útján történhetik, tehát olyan rendszabályok útján, amelyek gazdasági szempontból elégteleneknek és tarthatatlanoknak látszanak, amelyek azonban a mozgalom folyamán túlhajtanak önmagukon, és mint az egész termelési mód átalakításának eszközei elkerülhetetlenek.”

… Amikor majd a fejlődés folyamán az osztálykülönbségek eltűntek, és minden termelés a társult egyének kezében összpontosult, akkor a közhatalom elveszti politikai jellegét. A politikai hatalom, voltaképpeni értelmében, valamely osztálynak egy más osztály elnyomására szolgáló szervezett hatalma. Ha a proletariátus a burzsoázia elleni harcában szükségszerűen osztállyá egyesül, forradalom útján uralkodó osztállyá teszi magát, és mint uralkodó osztály a régi termelési viszonyokat erőszakkal megszünteti, akkor e termelési viszonyokkal együtt megszünteti az osztályellentétnek, egyáltalában az osztályoknak a létfeltételeit, és ezzel sajátmagának, mint osztálynak az uralmát is.

A régi polgári társadalom s a vele járó osztályok és osztályellentétek helyébe olyan társulás lép, amelyben minden egyes ember szabad fejlődése az összesség szabad fejlődésének feltétele.

Maglód, 2018.08.17. Salánki László

Népköztársaságunk Alkotmánya – 1949. augusztus 20

„Az 1949. évi XX. törvény, a Magyar Népköztársaság Alkotmánya:

Magyarország Alkotmányát 1949. augusztus 18-án, az 1949. évi XX. törvénnyel fogadta el az Országgyűlés, a jogszabály két nappal később, augusztus 20-án lépett hatályba. Ez az 1936. évi szovjet alkotmány mintájára készült, amelyet fő kidolgozója után a szakirodalom buharini alkotmánynak is nevez.

Az Alkotmány Magyarország államformáját népköztársaságként határozta meg. Az ország politikai, társadalmi és gazdasági rendszerét érintő legfontosabb szabályai szerint a Magyar Népköztársaság a munkások és parasztok állama, ahol a termelési eszközök társadalmi tulajdonban vannak, a gazdasági életet pedig népgazdasági terv alapján irányítják. A népköztársasági Alkotmány az alapvető jogok széles körét biztosította a dolgozók számára.

Fontos volt az államhatalom egységének elvét rögzítő rendelkezés: az Országgyűlés gyakorolja a népszuverenitásból folyó összes jogot. Az államfői funkciókat a parlament tagjaiból választott testület, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa (NET) látja el, amely az alkotmánymódosítás kivételével az Országgyűlés jogkörét is gyakorolhatja, ha az nem ülésezik. Az államigazgatás legfőbb szerve az Országgyűlésnek felelős Minisztertanács. Az Alkotmány kimondta a bírák függetlenségét, és jelentősen kiterjesztette a korábban csak közvádlói feladatokat ellátó centralizált felépítésű ügyészi szervezet feladatait és hatáskörét.

A népköztársasági Alkotmány által az egységes államhatalom helyi szerveiként létrehozni rendelt, az önkormányzatok helyébe lépő tanácsok kiépítése 1950 folyamán, mintegy egy év alatt történt meg.” - Wikipédia

A népi demokrácia a dolgozók állama kizárta proletárdiktatúrával a politikai hatalomból a kapitalista élősködőket és a termelőeszközök közösségi tulajdonba vételével pedig a gazdasági hatalomból is; az ország ura a dolgozó nép lett a kommunista párt vezetésével a marxizmus-leninizmus útmutatásai alapján, de a Horthy-fasiszta erők lappangva, rejtőzködve továbbra is jelen voltak. A szovjetunió segítségével lehetőség volt a polgári „demokrácia” helyett a népi demokrácia megvalósítása. A Horthy-fasiszta rendszerben elnyomott dolgozóké lett az ország, ezért minden kapitalista tendenciát el kellett nyomni. Szó sem lehetett olyan parlamentről, ahol nem a dolgozók érdekeit képviselő irányzatok is megjelenhetnek. De voltak ilyenek és ezek 1990-ben elvették a hatalmat a dolgozó néptől; az MSZMP-ben gyülekeztek a reakciós Horthysta erők, de ezt ügyesen leplezték. Az ellenforradalmi rendszerváltáskor kimutatták valódi arcukat, a polgári „demokrácia” alatt diktatúrát vezettek be a dolgozókkal szemben, ami szükséges az élősködésükhöz. A polgári „demokrácia” parlamentjében nincs képviselve a dolgozó nép, ezért ez polgári diktatúra a dolgozóknak. A dolgozókból proletárokká változott nép ezt elfogadta, ezt választotta a jobb élet reményében. A Horthy rendszerből örökölt bérrabszolgákat a szocializmus nem tudta emberré változtatni, így az öntudatlan kizsákmányolható csőcselék színvonalára süllyedt vissza.

Ma a jobboldali erkölcs és érdekeknek megfelelően a proletár dolgozó emberek által támogatottan nyíltan embertelen reakciós Horthy szimpatizáns, a dolgozó népen egyre gazdagodó és valóban felsőbbrendűként élő urak vezetik a szolganépet. A „demokrácia és a szabadság” csak annyit jelent, melyik felsőbbrendű irányvonalat képviselő szabja meg a saját gazdagodásuknak legmegfelelőbb törvényeket; ezt a proletár tudja, de neki így is jó. A proletárok többségét nem érdekli, hogy rajtuk az urak mennyire gazdagodnak meg, amíg legolcsóbb dolgokra még jut, amit természetesen a dolgozók hoztak létre. Boldogan nézik az urak jólétéről készült műsorokat, nekik elég a gazdagság látványa is. Sokan a legolcsóbb dolgokat vásárolják, még sincs pénzük már a hó elején sem, de boldogok, ha látják, van, akinek mindenre telik és nem jut eszükbe, hogy annak járna a jólét, aki megdolgozik ezért. Így működik a jobboldali erkölcs által vezetett ország. A jobboldalnak nem a család, a haza, Magyar nép a fontos, hanem a jólétük, meggazdagodásuk, és ehhez a Magyar dolgozó nép ellen vétőkkel mindig szívesen üzletelnek, mert csak a haszon, a hatalom a fontos. Így adták el a hazát, a népi demokráciát, lett nálunk polgári „demokrácia”, azaz polgári diktatúra és gyarmati ország.

Minden társadalom alapja a munka, de a kapitalizmusban van, aki dolgozik és van, aki élősködik.

Népköztársaságunk Alkotmánya

„1949 tavaszán a parlamenti választások a Magyar Függetlenségi Népfront győzelmét hozták. A reakciót megfosztották parlamenti pozícióitól és az országgyűlés a néphatalom kifejezője lett. 1949. augusztus 20-án az országgyűlés elfogadta a Magyar Népköztársaság Alkotmányát, az új társadalmi viszonyok alaptörvényét, amelynek vezérlő gondolata: „**A Magyar Népköztársaságban minden hatalom a dolgozó népé**.”

Az országunk gazdasági és társadalmi szervezetében végbement alapvető változásokat fejezi ki, a további fejlődés útját jelöli meg a Magyar Népköztársaság Alkotmánya, amelyet 1949 augusztusában fogadott el a Magyar Országgyűlés és iktatott törvénybe.

Az Alkotmány kimondja, hogy »a ***Magyar Népköztársaság a munkások és dolgozó parasztok állama***«, hogy: »*minden hatalom a dolgozó népé*«. A Magyar Népköztársaság társadalmi rendjének alapja a munka és *minden munkaképes polgárnak joga és kötelessége és becsületbéli ügye, hogy képessége szerint dolgozzék*«, és ennek megfelelően »*a Magyar Népköztársaság megvalósítani törekszik a szocializmus elvét: Mindenki képessége szerint, mindenkinek munkája után*«.

Népköztársaságunk az egész országban kiépülő helyi tanácsoktól a legfelsőbb állami kormányzati szervekig egyesíti a törvényhozó és végrehajtó hatalmat. Az Alkotmány biztosítja a helyi tanácsok és a dolgozó tömegek közötti szoros kapcsolat kiépítését. *A képviselők kötelesek a választóknak működésükről rendszeresen beszámolni.* Amennyiben a nép választottja nem felel meg a hozzáfűzött reményeknek és nem teljesíti a néppel szemben vállalt kötelezettségét, választói által visszahívható. A választás elve érvényesül a legmagasabb kormányszerveknél is, így az országgyűlés választja a minisztertanácsot és az országgyűlés jogait gyakorló Elnöki Tanácsot is. Az Elnöki Tanács az elnökön kívül két helyettes elnökből, titkárból és tizenhét tagból áll.

Népköztársaságunk Alkotmánya biztosítja polgárai számára *a munkához való jogot és a munkateljesítménynek megfelelő munkabért.*

A mi alkotmányunk a Sztálini Alkotmányhoz és a népi köztársaságok alkotmányaihoz hasonlóan, törvénybe foglalja a dolgozók jogait, gondoskodik azoknak a feltételeknek a biztosításáról is, melyek a jogok gyakorlását lehetővé teszik.

Így a munkára való jogot tervszerű gazdálkodás és megfelelő munkaerő gazdálkodás biztosítja. 1949 decemberében a sikerrel lezárt két év és öt hónap alatt megvalósított hároméves terv lényegében felszámolta a munkanélküliséget. A terv utolsó évében számos területen már jelentékeny szakmunkáshiány mutatkozott.

Az Alkotmány biztosítja *a dolgozók jogát a pihenéshez és az üdüléshez.* Ezt a törvényes munkaidő, a fizetéses szabadság és a dolgozók üdültetésének megszervezése teszi lehetővé.

A dolgozók egészségvédelme érdekében a társadalombiztosítás egységes vezetés alá került.

A művelődés joga ma már a dolgozóké. A régi osztott iskolarendszerrel szemben **kiépült az ingyenes és kötelező egységes iskolák hálózata**. A Dolgozók Iskolájával, szakérettségi tanfolyammal lehetővé vált a továbbtanulás azok számára is, akiket ebben a régi reakciós rendszer akadályozott. Megnyíltak a főiskolák, egyetemek kapui a nép fiai és leányai előtt.

Az Alkotmány biztosítja *a polgárok törvény előtti egyenlőségét,* a törvény szigorúan bünteti a polgárok bármilyen hátrányos megkülönböztetését nemek, felekezetek vagy nemzetiségek szerint. *Az Alkotmány biztosítja minden nemzetiség számára az anyanyelvén való oktatást, és a nemzeti kultúra ápolásának lehetőségét. Alkotmányunk mélységes internacionalista jellege mutatkozik meg abban, hogy biztosítja a menedékjogot mindazon idegen állampolgárok számára, akiket demokratikus magatartásukért vagy a népek felszabadítása érdekében kifejtett tevékenységükért üldöznek.*

A nők a férfiakkal egyenlő jogokat élveznek. .Az anyaság és a gyermek fokozott védelemben részesülnek. *Népköztársaságunk külön gondot fordít az ifjúság fejlődésére és nevelésére.* Tanoncotthonok, kollégiumok kiépítésével, az ifjúsági szervezetek támogatásával és ezernyi más formában következetesen védelmezi az ifjúság érdekeit.

Népköztársaságunk hathatósan támogatja a dolgozó nép ügyét szolgáló tudományos munkát. Az újjászervezett Magyar Tudományos Akadémia a tudományos kutatás tervszerűségének biztosításával új korszakot nyitott a magyar tudományos élet fejlődésében.

Az Alkotmány biztosítja a polgárok lelkiismereti szabadságát és a vallás szabad gyakorlásának jogát. Ennek érdekében az egyházat különválasztja az államtól. A dolgozók szólás-, sajtó- és gyülekezési szabadságát az Alkotmány védelmezi.

A polgárok szent kötelessége a Népköztársaság, a haza védelme, megtiszteltetést jelent a magyar hadseregben szolgálni, mely hazánk függetlenségét, népünk érdekeit és a békét védelmezi. Alapvető kötelessége minden magyar állampolgárnak *a nép vagyonának,* a társadalom tulajdonának megvédése.

A Magyar Népköztársaság Alkotmánya nemzetünk történetében nagy fordulatot jelent. Alkotmányunk védelme és megtartása, minden jó hazafinak elsőrendű kötelessége.”

(idézet: - A Magyar nép története - Rövid áttekintés – című könyvből)

Maglód, 2018.08.17. Salánki László

A szocialista gazdaság alapjainak lerakására irányuló lenini terv

Lenin a szocializmus felépítésének Szovjet-Oroszországi útjáról

„1918 tavaszán Lenin konkrét tervet dolgozott ki a szocialista gazdaság alapjainak lerakására. Ezt a tervet „A szovjethatalom soronlevő feladatai" című munkájában az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság 1918. április 29-i ülésén tartott beszámolójában, „A »baloldali« gyerekességről és a kispolgáriasságról" című, a „baloldali kommunisták" ellen írt művében és más megnyilatkozásaiban fejtette ki. Lenin tovább fejlesztette Marx tanítását, és rendkívül fontos tételeket dolgozott ki a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet időszakának gazdaságáról. Kimutatta, hogy Oroszország gazdasági életében különféle társadalmi-gazdasági formák elemei léteznek, és pedig a következők:

1. a patriarchális, azaz jelentős mértékben naturális paraszti gazdaság;
2. a kisárutermelés, amely a piaccal kapcsolatban álló paraszti és kisipari termelést foglalja magában;
3. a magánkapitalizmus, amelyet a falun a kulákság, a városban pedig a nem államosított vállalatok tulajdonosai, valamint a kereskedők képviselnek;
4. az államkapitalizmus, amelyhez főként az időlegesen megtűrt s a proletárállam által ellenőrzött és korlátozott kapitalista vállalatok tartoznak;
5. a szocialista, tehát az államosított ipar, bankok és közlekedés, falun pedig a szovhozok és a mezőgazdasági artyelek.

Oroszországban, ebben a kisparaszti országban, a felsorolt formák közül a kisárutermelés volt túlsúlyban, s ez megfelelő talajt teremtett a kapitalizmus fennmaradása és újjáéledése számára. A szovjethatalom és a szocializmus szempontjából az ehhez kapcsolódó kispolgári ösztönösség képviselte a legnagyobb veszedelmet. A pártnak és a szovjethatalomnak az volt a feladata, hogy leküzdje ezt a kispolgári ösztönösséget, a szocialista gazdasági szektort pedig erősítse és uralkodóvá, majd pedig kizárólagossá és mindent átfogóvá tegye.

Lenin különös figyelmet fordított a proletárdiktatúra — és alapjának, a munkásosztály és a szegényparasztság szövetségének — minden eszközzel való erősítésére, a termelés és az elosztás, a munka és a fogyasztás népi nyilvántartásának és ellenőrzésének megszervezésére, az új munkafegyelem és a szocialista munkaverseny kifejlesztésére, az egyszemélyi vezetés és az önálló gazdaságos elszámolás bevezetésére, és a munka termelékenységének emelésére. Nem lehetett megelégedni a gyárak és üzemek államosításával, hanem újjá kellett szervezni a termelést, és biztosítani kellett a munka magasabb termelékenységét. A munka termelékenységének fokozása — tanította Lenin — döntő feltétele az új társadalom győzelmének. A szocialista építés szempontjából elsőrendű jelentősége van a munkához való új viszony kialakításának és a szocialista verseny kifejlesztésének a dolgozó tömegek között.

Lenin rámutatott arra, hogy a szocializmus győzelméért folytatott harcban, a kispolgári ösztönösség elleni küzdelemben a szovjethatalomnak fel kell használnia az államkapitalizmust. A „baloldali kommunisták" vadul támadták ezt az álláspontot; azt hangoztatták, hogy az államkapitalizmus megtűrése a szovjethatalom elfajulásához és a proletárállam osztályjellegének átalakulásához vezet. Lenin bebizonyította, hogy a „baloldali kommunisták" teljes csődbe kerültek, mert bár marxistáknak tekintik magukat, valójában még az államkapitalizmus lényegével sincsenek tisztában; nem értik meg, hogy a proletárdiktatúra körülményei között az államkapitalizmus a proletár állam ellenőrzése alatt fejlődik, s így nem változtathatja meg az állam osztályjellegét. Leszögezte: „Az államkapitalizmus gazdaságilag összehasonlíthatatlanul magasabb rendű, mint mostani gazdaságunk — ez az első igazság.

Másodszor pedig, a szovjethatalomnak nincs miért tartania az államkapitalizmustól, hiszen a szovjet állam olyan állam, amelyben biztosítva van a munkások és a szegényparasztok hatalma."

A szovjet gazdasági élet 1918-as állapotának elemzése alapján Lenin abban látta a szovjethatalom alapvető gazdasági feladatát, hogy biztosítsa a szocializmus győzelmét a gazdasági élet összes többi szektora fölött, így az államkapitalizmus fölött is. Feltétlenül meg kell szüntetni azt az állapotot — mondotta Lenin —, hogy az ország gazdasági életében többféle termelési forma van jelen; el kell érni, hogy a szocialista termelési forma osztatlanul uralkodjék az egész népgazdaságban. „Amikor megkezdjük a szocialista átalakításokat, világosan ki kell tűznünk magunk elé a célt, amely felé ezek az átalakítások végső fokon irányulnak — mondotta Lenin a VII. pártkongresszuson —, nevezetesen. . . a kommunista társadalomnak a megteremtését. . . " A társadalom szocialista átalakításában a nehéziparnak van a legfontosabb szerepe; az iparvezetésnek a demokratikus centralizmus elvein kell alapulnia, amely a tömegek széles körű kezdeményezését és a termelés irányításában való részvételét egyesíti a gazdasági élet központosított és tervszerű vezetésével az állami és gazdasági szervek részéről. Lenin igen fontosnak tartotta a burzsoá szakemberek bevonását az iparba; hangsúlyozta, hogy a szovjethatalom körülményei között a szocialista gazdaság építésében fel lehet használni e szakemberek tapasztalatait és ismereteit.

A Kommunista Párt Központi Bizottsága és a Szovjetek Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottsága jóváhagyta a szocialista építés lenini programját.

Ezt a programot kapitalista környezettől körülvéve elkeseredett osztályharcban, és hihetetlen nehézségek közepette hajtották végre, amely nehézségek Oroszország technikai-gazdasági elmaradottságából, a népgazdaság leromlott állapotából és a megdöntött kizsákmányoló osztályok szabotázsából származtak.

A párt elsősorban a munka termelékenységének emelését és a szocialista verseny megszervezését tűzte ki feladatul. A gyárakban bevezették a teljesítménybérezést, amely a munkások anyagi érdekeltségének elvén alapult. A munkásosztály úgy érte el a munka termelékenységének emelkedését, hogy a nem elég öntudatos munkások irányában a meggyőzés módszerét használta, a termelés megrögzött dezorganizátoraival szemben viszont kényszert alkalmazott. Ez időben az üzemek többségében társadalmi munkásbíróságokat hoztak létre, amelyeknek tevékenysége rendkívül nevelő hatású volt.

A munkafegyelem erősítése érdekében a Szakszervezetek Összoroszországi Központi Tanácsa Lenin javaslatára jóváhagyta „A belső munkarend ideiglenes szabályzat”-át. Az első ilyen szabályzatot a Brjanszki Fémművek munkásai vezették be (1918. május 9-én); példájukat hamarosan más gyárak és üzemek munkásai is követték. Abban a levélben, amelyet az államosított gépgyárak képviselőinek 1918 májusában Moszkvában megtartott értekezletéhez intézett, Lenin azt ajánlotta, hogy emeljék törvényerőre „a belső üzemi rendtartást a brjanszki szabályok mintájára, szigorú munkafegyelem megteremtése érdekében”.

A munkafegyelem megszilárdításáért és a munka termelékenységének emeléséért folytatott harc eredményes volt. A Fémszerkezetgyárban, a Balti Hajógyárban, a Névai Hajógyárban és Pétervár más üzemeiben a munka termelékenysége 1918 első hónapjaiban másfél-kétszeresére emelkedett. Az imperialista intervenció és a polgárháború következtében azonban abban az időben nem sikerült teljesen megvalósítani a párt által tervbe vett intézkedéseket.”

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

A társadalmi fejlődés anyagi alapja és mozgató erői

„Az emberi társadalom csak úgy maradhat fenn, ha termelőmunkát végez, tehát megteremti azokat az anyagi javakat (élelmet, ruházatot, lakást, szerszámokat, stb.), melyek létfenntartásához szükségesek. A társadalom létének alapja tehát az anyagi javak termelése, a társadalom anyagi szükségleteinek kielégítése. Ezeket az anyagi javakat az emberek termelő munkával szerzik meg. A társadalmi életnek, a társadalmi létnek a termelés az alapja. A termeléshez olyan eszközök szükségesek, melyek segítségével az ember a természettől megszerzett dolgokat saját szükségleteinek kielégítésére alkalmassá teszi. Ezek munkaeszközök (különböző szerszámok és gépek), valamint a munka tárgya, amelyet megművel vagy feldolgoz (a föld, az erdők, a föld méhének kincsei, nyersanyagok stb.). Ezeket együttesen — *a munkaeszközöket és a munkatárgyát — termelési eszközöknek nevezzük.*

A termeléshez nemcsak termelési eszközök szükségesek, hanem az ember is, aki munkaerejének segítségével mozgásba hozza ezeket az eszközöket, amikor anyagi javakat termel. A *munkaeszközök és az emberek,* akik munkaerejük, termelési tapasztalataik, ügyességük révén az anyagi javak termelését végzik, együttesen *a társadalom termelőerőit alkotják*.

Az emberek a termelést nem egymástól elszigetelten folytatják. Az ember sohasem dolgozott egyedül, elszakítva a többi embertől, hanem mindig csapatosan, egyesítve erejét, termelési tapasztalatait többi embertársával. Az ősközösségi társadalomban a kőszerszámokkal, majd később íjjal és nyíllal lehetetlen volt egyedül harcot folytatni a természeti erők, a vadállatok ellen. Ahhoz, hogy gyümölcsöt szedjenek az erdőben, halat fogjanak a folyóban, vagy valamilyen lakóhelyet építsenek — az emberek kénytelenek közösen dolgozni, hacsak nem akartak az éhhalál, a vadállatok, vagy a szomszédos emberközösségek áldozatául esni.

Már az ősközösségi társadalomban is volt bizonyos munkamegosztás az emberek között és a társadalom fejlődésével ez a munkamegosztás is tovább fejlődött. Ma a termelés már fejlett munkamegosztás szerint történik. Az üzemekben a munkás nem egyedül termeli ki a vasércet, olvaszt belőle vasat és készít belőle traktort, hanem ennek a termelési folyamatnak csak egy részét végzi el. Az emberi munka tehát társadalmi munka. *A termelés, társadalmi termelés*.

A termelés folyamán (az anyagi javak előállítása során) az emberek között kapcsolatok — társadalmi kapcsolatok — alakulnak ki. Ezek a kapcsolatok lehetnek olyanok, amelyeket a kizsákmányolástól mentes emberek kölcsönös segítsége és együttműködése jellemez, de lehetnek a kizsákmányoló és kizsákmányoltalak — a rabszolgatartó és a rabszolga, a hűbérúr és a jobbágy, a tőkés és a bérmunkás kapcsolatai is.

Ezeket a kapcsolatokat, melyek az emberek között a termelés folyamán kialakulnak, *termelési viszonyoknak nevezzük*. A termelési viszonyok azt mutatják ki, hogy milyen a viszony az emberek között, megmutatják a

társadalmi viszonyokat. Ha a termelési eszközök az egész társadalom tulajdonában vannak, a társadalom kizsákmányolástól mentes. Ha viszont a termelési eszközök egyesek tulajdonában vannak és mások kizsákmányolására szolgálnak, akkor a társadalom kizsákmányoláson alapul.

A termelőerőket és a termelési viszonyokat együttesen termelési módnak hívjuk. Amilyen a társadalom termelési módja, olyan alapjában véve maga a társadalom is.

A termelés állandóan változik, fejlődik, minden társadalomban más és más. A változás mindig az előző társadalomban kezdődik. A termelés változása és fejlődése mindig a termelőerők változásával és fejlődésével kezdődik, mindenekelőtt a termelési eszközök változásával és fejlődésével. A feudalizmus vége felé tökéletesedik a mezőgazdasági technika, új mezőgazdasági ágak keletkeznek. Még nagyobb a haladás a kézműipar területén. Megjelennek a nagyolvasztók, feltalálják a szövőszéket és a fonógépet, a papírt, puskaport, órát. Tökéletesedik a hajózási technika, különösen az iránytű feltalálása óta. A hajózás tökéletesedésével gyors fejlődésnek indul a kereskedelem. A feudalizmus termelési viszonyai azonban hamarosan akadályává váltak a termelőerők további fejlődésének.

Az elavult, a fejlődést gátló termelési viszonyokat mindig a társadalom haladó erői söprik el az útból. Ezzel lehetővé válik a társadalom további fejlődése.”

(idézet: - Osztályok és osztályharc, társadalmi formák fejlődése – Útmutató – című könyvből)

Maglód, 2018.08.21. Salánki László

A szocialista forradalom továbbfejlődése falun

„A burzsoá-földesúri rendszer teljesen szétzilált közellátási viszonyokat hagyott örökül a szovjethatalomra. 1918 tavaszán és nyarán a városi lakosság élelmiszerellátása még tovább romlott a kulákok szabotázsa következtében. A kulákok jelentős gabonakészletekkel rendelkeztek, de nem voltak hajlandók a megállapított áron eladni azokat az államnak. 1918. április végén a napi kenyérfejadag Pétervárott 50 grammra csökkent; Moszkvában átlagosan 100 gramm kenyeret kaptak a munkások egy napra. Éhezett a szegényparasztság is.

Az éhínséget mindenekelőtt az okozta, hogy az ellenforradalmárok, a gabonakereskedők és a kulákok megszegték az állami gabonamonopóliumot, a termékeknek a lakosság közötti szabályszerű elosztását; arra számítottak, hogy ezzel döntő csapást mérnek a szovjethatalomra. A kenyérért vívott harc ebben az időben a szovjethatalom egyik legfőbb politikai és gazdasági feladata lett: harc a szocializmusért, az ország honvédelmi képességének biztosításáért, a szegény- és a középparasztság tömörítéséért a munkásosztály vezetése alatt.

A helyzet rendkívüli intézkedéseket követelt. A szovjet kormány 1918. május 9-i határozata közellátási diktatúrát léptetett életbe. A Közellátási Népbiztosság (élén A. D. Cjurupa állt) rendkívüli felhatalmazást kapott arra, hogy a falusi burzsoáziától a megállapított áron felvásárolja a gabonát; a népbiztosság hatáskörébe ment át az egész közellátás. Ezzel súlyos csapást mértek a kulákságra, és megkezdték az élelmezési válság felszámolását.1918 közepétől közellátási osztagokat küldtek szét a vidékre. Ezeket az osztagokat Moszkva, Pétervár és más városok élenjáró munkásaiból alakították, jelentős részük kommunista volt. Augusztusban több mint 16 000-en voltak, az év végén pedig már 26 000-en. A közellátási osztagok munkásainak komoly szerepük volt a szegényparasztság tömörítésében, a kuláklázadások leverésében és a gabonarekvirálásokban. Az 1918 nyarán Moszkvába és Pétervárra érkezett gabona jelentős részét a közellátási osztagok kobozták el a kulákok készleteiből.

A közellátási osztagok segítségével a szegényparasztság megerősítette szervezeteit, a szegényparaszti bizottságokat, amelyek az 1918. június 11-i dekrétum alapján alakultak meg. A szegényparaszti bizottságok létrejötte azt jelentette, hogy a falun tovább fejlődik a szocialista forradalom. E bizottságok a proletárdiktatúra támaszpontjai lettek. Számba vették és elosztották a gabonát és a mezőgazdasági szerszámokat, a közellátási osztagokkal együtt elkobozták a kulákok gabonakészleteit, s gondoskodtak a munkáslakta központok és a Vörös Hadsereg élelmezéséről. Tevékenységük eredményeként 50 millió hektárnyi kulákföld került a szegény- és középparasztság kezébe.

Mindez megerősítette a falu szocialista elemeit. 1918 végén (nem teljes adatok szerint) már 1600 kollektív paraszti gazdaság — mezőgazdasági artyel és kommuna — működött az országban. Megalakításukat a szovjet kormány is előmozdította, s az akkori idők lehetőségeihez mérten anyagi segítséget is nyújtott számukra. 1918 júliusában 10 millió rubelt utaltak ki erre a célra, a november 2-i dekrétum pedig egymilliárd rubeles külön pénzalapot létesített a kollektív gazdaságok segítésére.

Jelentősen nőtt a szovhozok száma is. 1918 őszén már több száz szovhoz működött, összesen több mint egymillió gyeszjatyina vetésterülettel. A nagy szovhozok a Földművelésügyi Népbiztosság irányítása alá tartoztak. Ezek közül (1918. októberi adatok szerint) 16 volt az orjoli kormányzóságban, 12 a moszkvaiban, 5 a vlagyimiriben, 3 a szaratoviban stb.

A szegényparaszti bizottságok tevékenyen részt vettek a Vörös Hadsereg kiépítésében is.

A kulturális átalakulás kezdete

A politikai és a gazdasági élet forradalmi átalakítása mellett a szovjethatalom Oroszország kulturális életében is gyökeres változtatásokat hajtott végre. Az országban új, szocialista kultúra volt születőben. A szovjethatalom elérhetővé tette a nép számára az iskolákat, az egyetemeket, a könyvtárakat, a színházakat, a klubokat, a múzeumokat, s megkezdődött az analfabetizmus felszámolása. Lenin azt mondotta, hogy az októberi forradalom eredményeként „a technika minden csodája, a kultúra minden vívmánya a nép közkincsévé válik, és mostantól fogva az emberi elme és géniusz sohasem lesz az erőszak eszközévé, a kizsákmányolás eszközévé.”

A közoktatást demokratizálták. Nagy munkát végzett a Közoktatásügyi Népbiztosság, amelyet a szovjet kulturális élet kimagasló alakja, A. V. Lunacsarszkij vezetett. 1918. október 16-án közzétették „Az egységes munkaiskola szabályzatát”. Egy másik dekrétum, amely a főiskolai felvételt szabályozta, megnyitotta a felsőoktatás kapuit minden jelentkező, elsősorban a munkások és parasztok gyermekei előtt. A középiskolai végzettséggel nem rendelkező munkások és parasztok számára esti iskolákat és egyetemeket szerveztek.

Sokat tett a tömegek politikai neveléséért a Politikai Felvilágosító Intézmények Főigazgatósága, a „Glavpolitproszvet”, amelyet N. K. Krupszkaja irányított.

A történeti emlékek és műalkotások védelméről hozott rendelkezés jóvoltából sikerült nemzeti vagyonként megőrizni olyan nagyszerű történelmi műemlékeket, mint a Téli Palota, a Kreml székesegyházai, a Pétervár

környékén levő paloták és sok más. A szovjet kormány számos dekrétumot adott ki a tudományos értékek, így a múzeumok, művészeti gyűjtemények, tudományos szertárak, laboratóriumok, könyvtárak védelméről, a magánszemélyek, társaságok vagy intézmények birtokában levő műtárgyak és régiségek nyilvántartásba vételéről és külföldre történő kiszállításuk tilalmáról. A Tretyakov-képtárat s a Scsukin-féle művészeti galériát, A. I., Morozov, I. Sz. Osztrouhov és mások gyűjteményeit megnyitották a dolgozók előtt. A moszkvai és a pétervári konzervatórium a munkás-paraszt állam kezelésébe került.

A munkás-paraszt kormány nagy gondot fordított a klasszikus irodalmi alkotások, tankönyvek és más könyvek nagy példányszámban való kiadására.

Megvalósították az orosz helyesírás régóta esedékes reformját. A más országokkal egyforma időszámítás bevezetése végett 1918. február 1-én (14-én) a régi (juliánus) naptár helyett az új (Gergely-féle) naptárt léptették érvénybe.

A szovjethatalom a nép szolgálatába állította a tudományt. 1918 februárjában a Legfelsőbb Népgazdasági Tanács mellett szakértői bizottságot állítottak fel, amely a mérnökök, technikusok és a tudósok erőfeszítéseit volt hivatva összefogni és egyesíteni a gazdasági építés feladatainak megoldására. Ugyanezen év tavaszán befejeződtek a Közoktatásügyi Népbiztosságnak az Oroszországi Tudományos Akadémiával folytatott tárgyalásai, amelyeken elhatározták, hogy az akadémia együttműködik a szovjethatalommal az ország termelőerőinek felkutatásában. Azt a feladatot tűzték a Tudományos Akadémia elé, hogy mielőbb állítsa össze „az ipar újjászervezését és Oroszország gazdasági fellendítését célzó tervét." Júniusban Moszkvában megnyílt a Szocialista Akadémia, amelynek a társadalomtudományok terén kellett megszerveznie a kutatómunkát és a tudományos káderek képzését.

A szovjethatalomnak már ezek az első kulturális és közoktatási intézkedései is nagy jelentőségűek voltak: a kultúrforradalom kezdetét jelentették."

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

„Az **állam** politikailag független, nemzetközileg elismert, határokkal körülvett földrajzi egység. A társadalmasulás fejlett formája. Olyan intézményrendszer, amely egy földrajzi terület lakóit politikailag szervezi egységgé. Ennek eszköze a legfőbb hatalom központosított gyakorlása a közigazgatás és az erőszakszervezetek révén. A modern államot a hatalmi ágak szétválasztása jellemzi.

A három hatalmi ág:

- törvényhozó hatalom (Magyarországon: Parlament)
- végrehajtó hatalom (kormány)
- bírói hatalom (bíróságok)" Wikipédia

A polgári demokráciában a proletároknak nincs képviselője a parlamentben. A kormány a kapitalisták érdekében hozott törvényeket hajtja végre. A bírói hatalomnak a parlament által hozott törvény betartása a feladata. A polgári „demokrácia" a kapitalistáknak demokrácia, a proletároknak, pedig diktatúra.

A marxista-leninista államelmélet

„ „*... minden forradalom legfőbb kérdése az államhatalom kérdése." (Lenin) — ezért: az állammal kapcsolatos problémák tisztázottsága alapvető kérdés a munkásosztály szempontjából a hatalom kivívásáért és megszilárdításáért, a szocializmus megvalósításáért folyó harcban.*

Mi az állam? Hogyan keletkezett?

1. Az állam a mindenkori uralkodó-osztály erőszakszervezete. Az államnak (a kizsákmányolok államának) két alapvető feladata van: a kizsákmányolt többség kordában tartása (ez a főfeladata), az állam területének kiterjesztése más állam rovására, vagy megvédése más államok támadásaival szemben.

2. Az állam az osztályok kialakulásával keletkezett. Az ős-kommunista társadalom felbomlása után szükségessé vált egy külön elnyomó szervezet létrehozása a kialakult uralkodó-osztály hatalmának biztosítására. Az állam az osztályellentétek kibékíthetetlensége eredményeként jött létre.

Az állam osztályjellege. A polgári állam.

1. Az állam jellegét az határozza meg, hogy melyik osztály birtokolja az államhatalmat. Az állam négy típusát (államtípusok) különböztethetjük meg: rabszolga, hűbéri, polgári és szocialista állam. Az első három típushoz tartozó államok (egy típuson belül is) különbözhetnek egymástól formájukat illetően abban, hogy milyen a felsőbb kormányzati szerveik felépítése (a köztársaságok és monarchiák különböző formái). Abban azonban feltétlenül megegyeznek, hogy egyik vagy másik kizsákmányoló osztály uralmi szervei. A szocialista állam, amelyben a munkásosztály a hatalom birtokosa, minden kizsákmányolást megszüntet.

2. A polgári állam a burzsoázia állama. Feladata, hogy biztosítsa a tőkés kizsákmányolást, a tőkésosztály uralmát a munkásosztály és a többi dolgozó felett.

A polgári államot a polgárság a hűbéri állam forradalmi megdöntése útján teremtette meg. Formája általában a köztársaság. A burzsoázia a monarchiát is meghagyja, ha a hűbériségnek ezt a maradványát saját céljaira fel tudja használni. (Pl. Anglia.) **Bármilyen is legyen azonban a polgári államok formája — a lényegük egy: burzsoá diktatúra.**

A polgári demokratikus állam (akár köztársaság, akár monarchia), jellemzői a képviseleti (parlamentáris) rendszer, valamint az úgynevezett „polgári szabadságjogok." (Törvényelőtti egyenlőség, szólás-, sajtó-, vallás-, gyülekezési stb. szabadság.) A polgári demokrácia e „vívmányai" azonban formálisak, a termelőeszközök tőkés magántulajdona kizárja érvényesülésüket. Közvetve, vagy közvetlenül is az uralkodó osztályt szolgálják és jelentőségük éppen az, hogy leplezik a burzsoázia diktatúráját. (Az „úri" Magyarországon még ezek a formális szabadságjogok is kisebb mértékben voltak meg, mint más tőkés államban.)

Az imperializmus korában a polgári állam már nem az egész polgárság, hanem csak a fináncoligarchia szerve, s csak annyiban képviseli az egész polgárságot, amennyiben a tőkés társadalmi rendet védi a munkásosztállyal szemben. A polgári államot most már egyre inkább a „polgári szabadságjogok" felszámolása jellemzi.

A marxista-leninista tanítás szerint a polgári demokrácia viszonylag kedvező harci terep a munkásosztály számára."

(idézet: - Marxizmus-leninizmus kérdései – Útmutató – című könyvből)

Maglód, 2018.08.21. Salánki László

A szovjetek V. összoroszországi kongresszusa - Az első szovjet alkotmány

„1918. július 4-én Moszkvában megnyílt a munkás-, katona- és parasztküldöttek szovjetjeinek V. összoroszországi kongresszusa. Munkáját már a polgárháború éleződésének viszonyai között végezte. Ebben az időben a baloldali **eszerek** is a nyílt szovjetellenes harc és az ellenforradalmi lázadások útjára léptek (a baloldali eszerek, a breszti béke elleni tiltakozásul, már 1918 tavaszán kiléptek a szovjet kormányból). Mint a kulákság érdekeinek kifejezői, arra törekedtek, hogy megakadályozzák a szocialista forradalom kibontakozását a falun, s felléptek a szegényparaszti bizottságok szervezése ellen. Az V. szovjetkongresszus ülésezése idején a baloldali eszerek ellenforradalmi lázadást robbantottak ki Moszkvában, és provokációs célzattal, a breszti béke meghiúsítása érdekében, meggyilkolták Mirbach német követet. Az volt a szándékuk, hogy kezükbe veszik a hatalmat, meggyilkolják Lenint, Szverdlovot és a Kommunista Párt meg a szovjet kormány más vezetőit, megsemmisítik a szovjet rendszert, és ismét bekapcsolják Oroszországot az imperialista háborúba.

A baloldali eszerek szovjetellenes lázadása nagy felháborodást keltett a néptömegek körében. Lenin az „Izvesztyija VCIK" című lap munkatársával folytatott beszélgetése során megállapította, hogy „ez a bűnös terrorista lépés, és a lázadás tökéletesen és teljesen felnyitotta a néptömegek szemét, melyek most meglátták, milyen feneketlen szakadékba taszítaná a népi Szovjet-Oroszországot a baloldali eszer kalandorok bűnös taktikája". A lázadást néhány óra alatt leverték. A szovjetek V. Összoroszországi kongresszusa elhatározta, hogy a baloldali eszereket kizárja az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottságból és a szovjetekből.

A kongresszus összegezte az első szocialista átalakulások eredményeit. Lenin előadói beszédében beszámolt a Népbiztosok Tanácsának tevékenységéről. Hangsúlyozta, hogy az elmúlt hónapokban végzett munka tapasztalatai tökéletesen igazolták a szovjethatalom bel- és külpolitikájának helyességét. „. . . Cseppet sem kétséges — mondta Lenin —, hogy ha azon az úton indulunk el, amelyet választottunk és amelyet az események igazoltak, ha szilárdan és tántoríthatatlanul fogunk haladni ezen az úton, ha sem frázisoktól, sem illúzióktól, sem csalástól, sem hisztériától nem hagyjuk letéríttetni magunkat a helyes útról, akkor minden esélyünk megvan arra, hogy megmaradjunk és komolyan elősegítsük a szocializmus győzelmét Oroszországban, ezzel pedig elősegítsük a szocialista világforradalom győzelmét!"

A kongresszus jóváhagyta a szovjet kormány tevékenységét. Július 10-én a kongresszus elfogadta az Oroszországi Szocialista Szövetségi Szovjet Köztársaság (OSZSZSZK) alkotmányát, a világ első szocialista soknemzetiségű államának, **az igazi népuralom elvein alapuló államnak az alkotmányát**. Az alkotmány írásba foglalta és rögzítette mindazt, amit a néptömegek forradalmi alkotómunkája létrehozott. Lenin a következőket mondotta a kongresszus küldötteinek: „Ha mi most a kongresszus elé terjeszthetjük a szovjet alkotmányt, ez csak azért van, mert a szovjeteket az országban mindenütt megteremtettük és kipróbáltuk, mert önök teremtették meg, önök próbálták ki az ország minden szögletében; csak fél évvel az októberi forradalom után, majdnem egy évvel az első összoroszországi szovjetkongresszus után tudtuk lerögzíteni azt, ami a gyakorlatban már megvan."

Az 1918-as alkotmány kinyilvánította, hogy a szovjet államot a munkásosztály vezeti, amely a hatalmat a szegényparasztság sokmilliós tömegeivel szövetségben gyakorolja. Az alkotmány törvényben rögzítette a földek állami tulajdonba vételét, a gyárak, a bankok, a vasúti, folyami és tengeri közlekedés államosítását, a külkereskedelmi monopóliumot és a munka megszervezésének szocialista alapelvét, a társadalom minden tagjának munkakötelezettségét („aki nem dolgozik, ne is egyék"). Leszögezte a dolgozók által kivívott demokratikus szabadságjogokat is: a munkához és a művelődéshez való jogot, a szólásszabadságot, a lelkiismereti szabadságot, a sajtószabadságot, a tüntetés, a gyülekezés, a felvonulás stb. szabadságát, az állampolgárok egyenjogúságát faji vagy nemzetiségi hovátartozásukra való tekintet nélkül, törvénybe iktatta a férfiak és a nők egyenjogúságát. Minden 18. életévét betöltött állampolgár — a megdöntött kizsákmányoló osztályok és csoportok tagjainak kivételével — választójogot kapott. „**A proletár demokrácia — mondotta Lenin — milliószor demokratikusabb minden burzsoá demokráciánál**; **a szovjethatalom milliószor demokratikusabb a legdemokratikusabb burzsoá köztársaságnál**."

Az alkotmány értelmében minden nemzet önrendelkezési jogot nyert, egészen az elszakadásig és önálló állam alapításáig. Az alkotmány kinyilatkoztatta, hogy az Oroszországi Köztársaság a szabad nemzetek szabad szövetségén alapszik; ezzel lerakta az oroszországi népek barátságának szilárd alapjait, törvénybe iktatta a proletár nemzetköziség elvét, megteremtette a feltételeket ahhoz, hogy néhány évvel később megalakulhasson a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége.

Az első szovjet alkotmány elfogadása a forradalmi jogrend megszilárdulását, a központi és helyi hatalmi szervek egységes rendszerének kialakulását jelentette. Az alkotmány általánosította azokat a tapasztalatokat, amelyeket a dolgozók a szocializmus építése során addig felhalmoztak.

Az első szovjet alkotmánynak nagy nemzetközi jelentősége volt. Nagyszerű eszméi és elvei óriási hatással voltak a nemzetközi forradalmi mozgalom fejlődésére. A dolgozók érdekeit védelmező, a népek egyenjogúságát

és barátságát írásba foglaló alkotmány lelkesítő például szolgált a világ kizsákmányoltjai és elnyomottai számára, akik politikai, nemzeti és társadalmi felszabadulásukért harcoltak.”

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

„Az **eszerek** az 1901-ben alakult oroszországi Szociálforradalmár Párt tagjai voltak. Nevük az orosz *szocialrevolucionyer* (jelentése: szociálforradalmár) rövidítéséből származik. Az eszerek magukat a narodnyikok örökösének tekintették, számos képviselőjük az egyéni terror módszerét is alkalmazta. A narodnyik hagyományokból kiindulva forradalmi osztálynak – ellentétben a mensevikekkel és a bolsevikokkal – a parasztságot tekintették. Céljaik között szerepelt a demokratikus köztársaság létrehozása és a parasztság földhöz juttatása. 1917-ben, a februári forradalom győzelme után az ideiglenes kormány tagjai lettek. A bolsevik hatalomátvételt követő választásokat az Eszer Párt nyerte, megelőzve a bolsevikokat. Az 1918 januárjában összeült eszer többségű Alkotmányozó Gyűlés nem fogadta el a bolsevik hatalmat, ezért egy napos tanácskozás után a gyűlést feloszlatták, és erre a sorsra jutott az eszerek pártja is. A polgárháborúban az eszerek többsége a fehéreket támogatta.” Wikipédia - A fehérek a szovjet néphatalom ellenségei voltak és az eszerek többsége ezeket támogatta, kizsákmányoló, élősködő polgári diktatúrát akartak megvalósítani, diktatúrát a dolgozó nép felett, de a **vörösök** a dolgozók segítségével a történelem szemétdombjára küldte őket, ahová valók.

Beszélgetés az „Izvesztyija VCIK“ munkatársával „baloldali” eszerek lázadásáról

Rövid tudósítás

„A forradalom csodálatos következetességgel visz el logikai végkifejletéig minden tételt, kíméletlenül feltárja minden helytelen taktika sivárságát, bűnösségét.

A hangzatos frázisba belehabarodott baloldali eszerek immár hónapok óta üvöltik: „Le Breszttel, éljen a felkelés a németek ellen!”

Mi azt feleltük nekik, hogy a mai viszonyok között, a mai történelmi időszakban, az orosz nép nem képes és nem akar háborúzni.

A baloldali eszerek mit sem törődve a valósággal, oktalan makacssággal tovább hajtogatták a magukét, nem érezve, hogy egyre jobban eltávolodnak a néptömegektől, minden áron, akár erőszakos úton is, igyekeztek rákényszeríteni ezekre a tömegekre akaratukat, Központi Bizottságuk akaratát, amelynek tagjai bűnös kalandorok, hisztérikus intellektuelek stb. voltak.

És amilyen mértékben eltávolodtak a néptől, egyre inkább kezdték elnyerni a burzsoázia rokonszenvét, amely a baloldali eszerek kezével remélte megvalósítani bűnös terveit.

Ez a bűnös terrorista lépés és a lázadás tökéletesen és teljesen felnyitotta a nagy néptömegek szemét, amelyek most meglátták, milyen feneketlen szakadékba taszítaná a népi Szovjet-Oroszországot a baloldali eszer kalandorok bűnös taktikája.

Jómagamnak és sok elvtársnak a lázadás napján volt alkalmunk hallani, hogy még a legfelvilágosulatlanabb néprétegeket is mélységesen felháborította a baloldali eszerek cselekedete.

Egy egyszerű, írni-olvasni sem tudó öregasszony mondotta felháborodva Mirbach meggyilkolásáról:„Óh, az átkozottak, mégis beledöntöttek bennünket a háborúba!“

Mindenki azonnal egészen világosan megértette es rájött arra, hogy az eszerek terrorista gaztette után Oroszországot egy hajszál választja el a háborútól. Éppen így ítélték meg a néptömegek a baloldali eszerek akcióját.

Provokálnak bennünket, hogy háborúba keveredjünk a németekkel, amikor nem tudunk, és nem akarunk háborúzni. A nép akaratának ezt a durva sárbatiprását, a háborúba való erőszakos belerángatást a néptömegek nem bocsátják meg a baloldali eszereknek.

És ha valaki örült a baloldali eszerek gaztettének és kárörvendően kezét dörzsölgette, ezek csak a fehérgárdisták és az imperialista burzsoázia kiszolgálói lehettek. A munkás- és paraszttömegek ellenben még erősebben, még jobban összeforrtak ezekben a napokban a kommunista bolsevik párttal, a néptömegek akaratának igazi kifejezőjével.

„Izvesztyija VCIK” 141. sz. 1918. július 8.”

(idézet: - Lenin Művei 27. kötet – című könyvből)

A petrográdi munkásokhoz

„Kedves elvtársak! Kajurov elvtárs, régi ismerősöm, akit a petrográdi munkások is jól ismernek, Petrográdba utazik és én felhasználom ezt az alkalmat, hogy az elvtársaknak néhány sort írjak.

Kajurov elvtárs járt Szimbirszk kormányzóságban és saját szemével látta, milyen a kulákok viszonya a szegényparasztokhoz és hatalmunkhoz. Nagyon jól megértette azt, ami nem lehet kétséges egyetlen marxista, egyetlen öntudatos munkás számára sem: nevezetesen — hogy a kulákok gyűlölik a Szovjethatalmat, a munkások hatalmát, és *elkerülhetetlenül megdöntik*, ha a munkások nem feszítik meg *haladéktalanul* minden erejüket, hogy elejét vegyék a kulákok Szovjetek elleni hadjáratának, hogy *ízzé-porrá zúzzák* a kulákokat, még mielőtt azok egyesülni tudnának.

Az öntudatos munkások jelenleg meg tudják valósítani ezt a feladatot, egyesíteni tudják maguk körül a falusi szegénységet, le tudják győzni és ízzé-porrá tudják zúzni a kulákokat, *ha* a munkások *élenjáró osztagai* felismerik kötelességüket, megfeszítik minden erejüket, tömeges hadjáratot indítanak a faluba.

A petrográdi munkásokon kívül *nincs senki*, aki ezt megtegye, mert olyan öntudatos munkások, amilyenek a petrográdiak, sehol Oroszországban nincsenek. Petrográdban ülni ölhetett kezekkel, éhezni, ácsorogni az üres gyárak körül, azzal a hiú reménnyel szórakozni, hogy helyreállítják a petrográdi ipart vagy megvédik Petrográdot, ez ostobaság és bűn. Ez egyértelmű egész forradalmunk pusztulásával. A petrográdi munkásoknak szakítaniok kell ezzel az ostobasággal, ráncba kell szedniök azokat a tökfilkókat, akik síkraszállnak mellette, **és tízezrével** útnak kell indulniok az Urálba, a Volga vidékére, Délre, ahol sok gabona van, ahol elláthatják magukat és családjaikat, ahol segíteni kell a szegényparasztok szervezkedését, ahol szükség van a petrográdi munkásra, mint szervezőre, vezetőre, vezérre.

Kajurov elmondja majd személyes megfigyeléseit és meggyőz, biztos vagyok benne, minden ingadozót. A forradalom veszélyben van. Csak a petrográdi munkások tömeges hadjárata mentheti meg. Fegyvert és pénzt adunk, amennyi kell.

Kommunista üdvözlettel Lenin

1918. VII. 12.

Először 1924-ben,
a „Proletarszkaja Revoljucija" c. folyóirat
3. (26.) számában jelent meg."

(idézet: - Lenin Művei 27. kötet – című könyvből)

Beszéd a Hamovnyiki kerületben rendezett gyűlésen, 1918. július 26-án
Rövid újságtudósítás

„(A megjelenő Lenint viharos éljenzéssel fogadják.) Lenin beszédében, melynek tárgya: „Mit ad a dolgozó népnek a Szovjet Alkotmány", megállapítja, hogy a Szovjet Alkotmány, amely a Szovjetekhez hasonlóan a forradalmi harc időszakában jött létre, — az első olyan alkotmány, amely államhatalomnak nyilvánította a dolgozók hatalmát, olyan alkotmány, amely megfosztja jogaiktól a kizsákmányolókat — az új élet építésének ellenségeit. Ez a legfőbb, ami megkülönbözteti a Szovjet Alkotmányt más államok alkotmányától, és ebben rejlik a tőke legyőzésének záloga.

A dolgozó és kizsákmányolt nép jogairól szóló deklaráció több tételére utalva Lenin hangoztatja, hogy most meglátják a világ dolgozói, hogy a Szovjet Alkotmány — az Oroszországi Szocialista Föderatív Köztársaság alaptörvénye — a világ proletariátusának eszményképeit tükrözi. Közelg az óra, amikor leszámolnak minden ország burzsoáziájával! Nyugat-Európában nő a felháborodás! Feladatunk: leküzdeni minden akadályt, amely utunkban áll, bármilyen nehezek azok, és megőrizni a Szovjetek hatalmát addig, amíg fel nem kel a világ munkásosztálya és ki nem tűzi a szocialista világköztársaság nagy zászlaját! (Viharos taps.)

„Pravda" 157. sz.
1918. július 28."

(idézet: - Lenin Művei 27. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.08.24. Salánki László

A polgári „demokrácia és szabadság” az embertelenség megvalósítása

Mi a polgári „demokrácia” valóságtartalma?

A polgári „demokrácia” nem tudja megoldani a többség számára a demokráciát, és ezt semmi esetre sem akarja. A kapitalisták nem akarják a proletárok beleszólását a tulajdonukban lévő gazdaság ügyeibe és ezért a politikai hatalomtól is meg kell fosztaniuk a bérrabszolgáikat. Mi ez, ha nem polgári diktatúra? A kapitalisták és a proletárok gazdasági és politikai érdekei kibékíthetetlenek, ehhez szükséges a polgári diktatúra. Ugyanis a kapitalisták a proletároktól a termelőeszközök magántulajdona erejével a profitot elveszi, de ez nem munkával szerzett jövedelem, ez a tulajdon általi törvényes kizsákmányolás a polgári „demokráciában”.

De hogy lehet ezt a diktatúrát polgári „demokráciának” nevezni?

Kinek demokrácia, kinek diktatúra. A kapitalistáknak a gazdasági és politikai hatalom birtokosainak demokrácia, a dolgozóknak viszont diktatúra, mert semmilyen hatalommal nem rendelkeznek, érdekeik sehol nem jelennek meg. A polgári média csak a dicsőséges demokráciáról csicsereg (ugat), jól megfizetett bérrabszolgái mosolyogva dicsérik a polgári „demokráciát”, de hallgatnak a proletárokkal szembeni diktatúráról. Valószínűleg nem is értik miről fecsegnek, tudatukat a létük határozza meg. Akik értik és szólnának, azok nem szólhatnak. Ez a modern polgári „demokrácia, avagy diktatúra.

Milyen feladata lenne a tudatos polgári „demokráciának”?

Minden józanul gondolkodó ember tudja, hogy a kapitalista vállalkozót elsősorban a profitja érdekli, és ez nem is lehet másként. A profitjához pedig olcsón kell a terméket előállítania, ami jó dolog. Spórolnia viszont csak a proletár bérén tud igazából vagy túlhajszolja fogyóeszközként, mert pótolható, van másik bérrabszolga. A legjobb technológiát és proletár szakértelmet szeretné, de spórolnia is kell a konkurencia miatt. A proletár bérrabszolga munkaerő értéke a tőkésállamnak elsőrangúan fontos kellene, hogy legyen, ha jó gazda. Minden félkész és végterméket megvásárlónak az előállításához szükséges össze költséget meg kell fizetnie, a munkaerő összes költségeit is. A munkaerő előállításának költségeit a magán kapitalista nem vállalja magára, ez társadalmi feladat kell, hogy legyen, a kapitalista állam feladata lenne. A polgári „demokrácia” erre nem alkalmas. A polgári „demokrácia” keretében működő kapitalista állam sem vállalja fel a bérrabszolgái kiképzésének, megfelelő minőségének költségeit, ezt a véletlen szerencsére bízza, ez a polgár szabadsága és lehetősége eldönteni, igazi segítséget nem ad az állam, a piac szabályozza –utólagosan - ezt is nem a tudatosság. A „szabad” kapitalista piacgazdaság pedig egyik válságból a másikba tart, mert az össztársadalmi és gazdasági tudatosság nem a polgári „demokrácia” jellemzője, ellenben a termelőeszközök magántulajdonának szabadsága és ezzel más emberek feletti uralom az, ami már diktatúra a proletárok felett.

Ez valójában nem a proletár érdeke, ehhez a polgári „demokráciában” a tudatát módosítania kell a munkaerő árunak. El kell hitetni, hogy a bérrabszolgaság az demokrácia, a proli érdeke, pedig ez a kapitalista érdeke, de a kizsákmányolást nem lehet elfogadtatni másként. A feje tetejére állította a polgári „demokrácia” az értékrendet és így a kizsákmányolás, élősködés, a szolgaság lesz a jó, az erkölcsös.

Ha a rossz az emberiség erkölcse, az élősködés a követendő, akkor ez embertelen társadalmi viszonyokat hoz létre. És lám, a kapitalizmus az ilyen, kizsákmányoló, élősködő, a szolgatartás révén az emberi jogokat megsértő rendszer, azaz diktatúra. A bérrabszolgasághoz, élősködéshez diktatúra is kell, polgári diktatúra.

Milyen erkölcsi, világnézeti nevelést, tanítást tart szükségesnek a jobboldali kizsákmányoló érdekű „ember”?

A kapitalistáknak érdeke butaságban, tudatlanságban tartani a kizsákmányolandó bérrabszolga proletárt. A gondolkodó öntudatos proletár veszélyes, mert a saját érdekeit meg akarja védeni és potenciálisan nagyon sokan vannak ilyenek, a proletárok milliárdjai ezek. A kizsákmányoláshoz a proletárokon uralkodni a csak a torz világnézetükkel, polgári erkölcsükkel, embertelenné nevelésükkel lehet. El kell fogadtatni velük a felsőbbrendűek kizsákmányolási jogát, gerinctelen öntudatlanná kell alakítani a proletárok elméjét. A kizsákmányolt bérrabszolgák egy részét, a lét határozza meg a tudatukat elve szerint jól meg kell fizetni, ezek lesznek az agymosó, a kapitalizmust jónak bemutató munkásárulók.

A butaságban tartott munkásosztály és a szegényparasztság tanulatlanságánál fogva képtelen egy országot vezetni, ezért, hogy emberré váljon és vezetni tudja a dolgozó emberek országát meg kell tanulnia a valóságos világképet, műveltnek, civilizáltnak kell lennie. Ez borzalom a jobboldali erkölcsű „emberek” számára. A dolgozó okos legyen? Felfogja, hogy a kapitalista rajta élősködik? Elég a dolgozóknak annyi tudás, hogy a szerszámot kezelni tudja? Na, ilyen a jobboldali erkölcs, ami az embertelenségének, alacsonyabb rendű erkölcsének a bizonyítéka. De a kizsákmányolóknak gondolkodó bérrabszolgákra is szükségük van, ez bizony paradoxon. Mert, aki gondolkodik, rájöhet a kizsákmányolás emberiségellenes mivoltára is. A nagy baloldali gondolkodók: Marx, Engels, Lenin, Sztálin, Mao, Kádár ilyenek voltak és retteghetnek tőlük a kizsákmányolók, pedig már a múltban léteznek csupán. Gondolataik ellen csak a butítás és az erőszak a fegyverük. Mert a

kapitalizmus legfontosabb emberi jellemzője a felsőbbrendűség, kizsákmányolás, élősködés, szolgaság és diktatúra a világ proletárjaival szemben. Ez tény, ezt nehéz megcáfolni, nem is sikerült még senkinek.

A történelem a kizsákmányolók embertelenségének, az emberek milliárdjainak nyomorát szegénységét népirtásait tartalmazza elég bizonyítékkal. A jobboldali kizsákmányolók nagyon félnek, hogy bűneikért felelősségre vonás következik. Volt ilyen. Ezért a népi demokrácia véres kard szemükben, de ez legyen az ő bajuk.

Beszéd a kommunista tanuló
I. Összoroszországi kongresszusán,
1919. április 17-én

„Nagyon örülök, hogy üdvözölhetlek benneteket. Nem tudom, hány kormányzóság van itt képviselve és honnan érkeztetek ide. A fontos az, hogy az ifjúság, a kommunista ifjúság szervezkedik. A fontos az, hogy az ifjúság készülődik, hogy meg tanulja építeni az új iskolát. Most új iskola vár rátok. A régi, utált, bürokratikus, gyűlölt és tőletek távolálló iskola nincs többé. A munkát igen hosszú időre tervezzük. A jövő társadalmát, amely felé törekszünk, azt a társadalmat, amelyben csak dolgozók lehetnek, amelyben nem szabad lenni semmiféle különbségnek — ezt a társadalmat soká kell építenünk. Mi most a jövő társadalmának csak az alapköveit rakjuk le, de felépíteni nektek kell majd, amikor már felnőttek lesztek. Most pedig erőtökhöz mérten dolgozzatok, ne vállaljatok erőtöket meghaladó munkát és az idősebbek vezetése alatt dolgozzatok. Még egyszer üdvözlöm a kongresszust és sok sikert kívánok munkátokhoz.

Először 1923-ban jelent meg.”

(idézet: - Lenin Művei 29. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.08.26. Salánki László

A szovjet nép harca a külföldi beavatkozás és a belső ellenforradalom ellen

„**A Nagy Októberi Szocialista Forradalom** félelmet és gyűlöletet keltett az egész világ kapitalistáiban, mert megmutatta uralmuk ingatagságát, és tettekkel bizonyította be, hogy a kizsákmányolok hatalmát meg lehet dönteni. A forradalom elvette a külföldi tőkésektől oroszországi gyáraikat, koncesszióikat, tőkebefektetéseiket, és érzékeny csapást mért a New York-i, londoni, párizsi, berlini bankárok és nagyiparosok érdekeire.

Az októberi forradalom a béke jelszavával győzedelmeskedett. Mindkét hadviselő tábor imperialistái attól féltek, hogy Szovjet-Oroszország békeharca és a háborúból való kilépése minden országban erősíteni fogja a békevágyat. A háború ügye, az imperialisták ügye komoly veszélybe került.

A kapitalista országok uralkodó köreit félelemmel töltötte el az októberi forradalomnak a nemzetközi munkásmozgalomra és az elnyomott népek felszabadító harcára gyakorolt erkölcsi hatása is. A szovjet állam, amely már létének puszta tényével is forradalmasította a világot, az egész kizsákmányolt emberiség vonzási központja lett.

Az imperialisták kérlelhetetlen osztálygyűlölettel viseltettek a szovjet állam iránt, létének első percétől kezdve. Ez az ellenségesség a szovjetek köztársaságának belügyeibe való közvetlen beavatkozásban, a katonai intervenció megszervezésében teljesedett ki, aminek a szovjethatalom megdöntése, a burzsoá-földesúri rendszer visszaállítása, Oroszország leigázása és feldarabolása volt a célja.

Az intervenciósok szövetségesekre leltek az oroszországi ellenforradalmárok személyében. Az Oroszországban megdöntött tőkés és földesúri kizsákmányoló osztályok, az ellenforradalmi pártok — a kadetek, a mensevikek, az eszerek, az anarchisták, a burzsoá nacionalisták pártjai — **nem voltak hajlandók megadni magukat. A kizsákmányolok ellenállása az osztályharc legélesebb formájában nyilvánult meg: a polgárháborúban.** Ez a háború — a szovjethatalom nagy túlerejénél fogva — viszonylag gyorsan véget érhetett volna. De a belső ellenforradalom katonai, politikai és gazdasági támogatást kapott a külföldi imperialistáktól; ezért a polgárháború a végsőkig kiéleződött, elhúzódott, s hatalmas áldozatokat és nélkülözéseket követelt Oroszország népeitől.

A külső és belső szovjetellenes erők velejéig reakciós szövetségbe tömörültek, hogy megakadályozzák — vagy legalábbis feltartóztassák — a történelem előrehaladását. E szövetség résztvevői között nagy nézeteltérések voltak. Az orosz burzsoázia vissza akarta szerezni hatalmát, hogy megvédelmezhesse érdekeit és profitját; a külföldi imperialisták viszont az orosz burzsoázia rovására még jobban meg akarták erősíteni pozícióikat Oroszország gazdasági és politikai életében. Az orosz burzsoázia, mint gyengébb fél, minden engedményre hajlandó volt, és szemérmetlenül áruba bocsátotta az ország területét és természeti kincseit.

A szovjetellenes intervencióban kisebb vagy nagyobb mértékben a tőkés világ összes nagy állama részt vett; ott volt mellettük sok kisebb ország is. Az osztrák—német tömb országai éppúgy fegyvert fogtak a szovjetek köztársasága ellen, mint az antantállamok; csapatokat küldtek Szovjet-Oroszországba, óriási összegeket költöttek az intervencióra, pénzzel, fegyverrel, lőszerrel, felszereléssel segítették az ellenforradalmár fehérgárdistákat.

Az intervenció fő szervezői és résztvevői Anglia, Franciaország, Japán és az Egyesült Államok voltak. Az Egyesült Államok — a tőkés világ leggazdagabb országa, amely a legnagyobb anyagi lehetőségekkel rendelkezett a szovjetellenes erők támogatására —, képmutatóan leplezve valódi, imperialista céljait, a legtevékenyebben részt vett az intervenciósok blokkjában. Amerikai csapatok fegyveres intervenciót folytattak orosz területen — északon és a Távol-Keleten. Amerikai diplomaták, államférfiak és katonai vezetők szovjetellenes összeesküvéseket szőttek, államszövetségeket hoztak létre Szovjet-Oroszország ellen. Miként Lenin írta: „Az amerikai milliárdosok, ezek a modern rabszolgatartók különösen tragikus fejezetet nyitottak a véres imperializmus véres történetében éppen most, amikor beleegyezésüket adták — egyre megy, hogy közvetlenül-e vagy közvetve, nyíltan-e vagy képmutatóan leplezett formában — ahhoz, hogy az angol—japán fenevadak fegyveres hadjáratot indítsanak, amelynek célja az első szocialista köztársaság megfojtása.”

A világ imperialistái egyek voltak abban a törekvésükben, hogy megsemmisítsék a szovjet államot, de minden egyes imperialista államnak megvoltak a maga külön, önző céljai is; mindegyik igyekezett visszaszorítani konkurenseit, igyekezett kedvezőbb pozíciókra szert tenni. Nemcsak a két szemben álló hadviselő tábor — az antant és a központi hatalmak — között voltak kibékíthetetlen imperialista ellentétek, hanem az angol—francia—amerikai—japán tömbön belül is: az Egyesült Államok és Japán, Anglia és Franciaország, az utóbbiak és az Egyesült Államok között stb.”

„Az **oroszországi polgárháború** (oroszul: Гражданская война в России, *Grazsdanszkaja vojna v Rosszija)* 1917-től 1922-ig tartó belháborús konfliktus volt Szovjet-Oroszországban (1922. december 30-tól Szovjetunió) a vörösök, a fehérek, illetve az egykori cári Oroszország nemzetiségei között. A belháborút idegen országok – előbb a németek, majd az antant – katonai beavatkozásai kísértek a bolsevizmus megállítására. A polgárháború Európában 1920-ban, Vrangel csapatainak a Krímből való evakuálásával ért véget, míg a Távol-Keleten 1922-ben értek véget a harcok. Mind az első világháború, mind az azt követő konfliktus az Orosz Birodalom és a helyén létrejövő Szovjetunió meggyengüléséhez, függetlenségi mozgalmak sorához és szuverén országok létrehozásához vezetett.” Wikipédia – A

bolsevizmus a dolgozó nép demokráciáját valósította meg, ezt akarták megállítani a polgári diktatúra megteremtésével. Nagy áldozatokkal sikerült a bolsevikoknak a bitangokat legyőzni, ezt soha nem felejtik el a nép ellenségei. Csak így sikerülhetett a bolsevikoknak a Szovjet-Oroszországot a Szovjetuniót felépíteni, a dolgozó nép hazáját.

A nyílt imperialista intervenció kezdete és a belső ellenforradalom aktivizálódása

A külső és belső szovjetellenes erők összefogása.
A szovjet köztársaság a frontok gyűrűjében.

„Az antant eleinte burkolt intervenciót folytatott: politikailag és anyagilag támogatta az oroszországi ellenforradalmat, szovjetellenes lázadásokat szervezett. 1918 tavaszára azonban világossá vált, hogy az oroszországi tőkések és földesurak egymagukban nem képesek megbirkózni a győzelmes szocialista forradalommal. Az antant ezért a saját csapatait küldte Szovjet-Oroszország ellen. Amíg az európai háború tartott, és a központi hatalmak tartották kezükben a fekete-tengeri szorosokat, az antant nem tudott Oroszország egész területén nagyobb szabású hadműveleteket indítani. Abban az időben csak északon és a Távol-Keleten, Közép-Ázsiában és a Kaukázusontúl folytatott hadműveleteket.

Az antant intervenciója ténylegesen háborút jelentett Szovjet-Oroszország ellen; az imperialisták ezt a háborút annak a frázisnak a leple alatt folytatták, hogy „segítséget nyújtanak" az orosz népnek Németországgal szemben. Ennek az állításnak az alaptalanságát már az a tény is mutatta, hogy az antanthatalmak Németország kapitulációja után nemcsak folytatták a szovjetellenes háborút, hanem még fokozták is.

1918. március 9-én Murmanszkban partra szállt az első angol fegyveres osztag, amelyet hamarosan nagy amerikai, angol, francia csapatok követtek. Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok képviselői a murmanszki szovjet hazaáruló tagjaival kötött egyezményben arra kötelezték magukat, hogy nem avatkoznak be a terület belügyeibe. A valóságban az intervenciósok erőszakkal feloszlatták a dolgozók szervezeteit, békés lakosokat gyilkoltak halomra. Kemben egy angol—francia katonai osztag szétkergette a helyi szovjetet és agyonlőtte vezetőit.

Augusztus 1-én intervenciós flotta jelent meg Arhangelszk partjainál. Másnap az ellenséges erők partra szálltak a városban; ellenforradalmi puccsot szerveztek, és fehérgárdista bábkormányt hoztak létre, élén egy Csajkovszkij nevű „népi szocialistával".

A szovjet kormány több jegyzékben erélyesen tiltakozott az intervenció ellen. Az antantkormányok válaszjegyzékeikben képmutatóan azt állították, hogy hadihajóik csak a „német veszély" elhárítása végett horgonyoznak Szovjet-Oroszország északi kikötőiben. Valójában Murmanszk és Arhangelszk vidékén semmiféle német veszély sem volt. Ezt a szövetségesek hivatalos képviselői is elismerték. Az arhangelszki amerikai konzul a következőket tudatta Francisszel, az Egyesült Államok oroszországi nagykövetével: „A cél nem pusztán Arhangelszk megszállása, hanem az oroszországi belső területek felé való előnyomulás is... "

A Távol-Keleten 1918 áprilisának első napjaiban indult meg az intervenció. Vlagyivosztokban japán, angol, majd később (1918 augusztusában) amerikai csapatok szálltak partra. 1918 második felében csupán az amerikai sereg létszáma 9000 fő volt.

1918. május végén szovjetellenes lázadás tört ki a csehszlovák hadtestben. Ez a hadtest a volt osztrák—magyar hadseregben szolgált csehekből és szlovákokból állott, akik 1914-1917 között estek hadifogságba. A szovjet kormány megengedte nekik, hogy a szibériai vasútvonalon Vlagyivosztokba utazzanak, ahonnan azután tovább mehettek volna Európába. Az antant-imperialisták azonban, T. Masaryk és E. Benes cseh burzsoá vezetők segítségével, ellenforradalmi célokra használták fel a csehszlovák hadtestet. A hadtest parancsnoksága, hitszegően megsértve a szovjet kormánnyal kötött megállapodást, útközben ellenforradalmi lázadást szervezett.

A csehszlovák hadtest mintegy 50 000 jól felfegyverzett katonából állott Sok orosz fehérgárdista is csatlakozott hozzá. Úticéljuk felé tartva, a hadtest alakulatai Penzától egészen Vlagyivosztokig húzódtak szét a szibériai vasútvonal mentén. Mivel itt igen kevés szovjet csapat állomásozott, a vasútvonal egész hosszában elfoglalták a városok nagy részét, és visszaállították a burzsoá rendet.

Az Oroszországban tartózkodó cseh és szlovák hadifoglyok túlnyomó többsége (számuk a hadtest tagjain kívül 150 000 volt) nem támogatta a nemzetközi imperializmus és a csehszlovák reakciósok ellenforradalmi vállalkozását. Sok cseh és szlovák belépett a Vörös Hadseregbe, amelyben csehszlovák alegységek alakultak. Az oroszországi csehszlovák kommunista csoport tagjai leleplezték az imperialisták provokációit, és fáradhatatlan agitációs munkát folytattak a csehszlovák hadtest katonái között. Mégsem sikerült megakadályozniuk, hogy az ellenforradalmi tisztikar — a jobboldali szociáldemokraták támogatásával, szemérmetlen demagógia és csalás segítségével, a nacionalista szenvedélyek felkorbácsolásával - a szovjethatalom elleni harc eszközévé tegye a hadtestet.

Az imperialista beavatkozás kibontakozásával fokozódott az oroszországi belső ellenforradalom tevékenysége is. A csehszlovák hadtesttel együtt a Volga-vidéki, az uráli, a szibériai ellenforradalmi erők is fegyvert fogtak a szovjethatalom ellen. 1918 nyarának végén már nagy területeket tartottak a kezükben: egész Szibériát, az Urál nagy részét, több Volga-menti várost: Szamarát, Szimbirszket, Kazanyt. Szovjet-Turkesztánt elvágták az ország centrumától. Június első felében a csehszlovákok által elfoglalt Szamarában a kadetok, az eszerek és a mensevikek részvételével ellenforradalmi „kormány" alakult, az úgynevezett „Komucs" — az alkotmányozó gyűlés tagjainak bizottsága. Omszkban megalakult a fehérgárdista szibériai „kormány". A cári hadsereg volt tisztjeiből alakult „önkéntes" hadsereg, amelyet Alekszejev, Kornyilov és Gyenyikin tábornokok vezettek, elfoglalta Észak-Kaukázus nagy részét.

Az antant fegyveres intervenciója a Kaukázusontúl és Közép-Ázsiában is megindult. 1918 augusztusában egy Iránból érkezett angol intervenciós csapat, Dunsterville tábornok parancsnoksága alatt, bevonult Bakuba. Ezzel egyidejűleg más, ugyancsak Iránból érkezett angol csapatok, amelyeket Malleson tábornok vezényelt, elfoglalták a Kaszpi-tenger mellékét.

A császári Németország is esküdt ellensége maradt a szovjet államnak. Megszegve a breszti békeszerződést, megszállta a Krím-félszigetet, csapatokat küldött Észak-Kaukázusba és a Kaukázusontúlra. A doni kozákok lázadása megdöntötte a szovjethatalmat a Don vidékén. Krasznov tábornok, „a nagy hatalmú doni sereg" atamánja, a német imperialisták segítségével nagy sereget szervezett, majd Caricin és Voronyezs ellen vonult.

Németország szövetségese, a szultáni Törökország a Kaukázusontúl indított támadást. 1918 szeptemberében a török csapatok elfoglalták Bakut, és lemészárolták a város sok lakóját.

Ukrajnában, a Baltikumban, Belorussziában, a Krím-félszigeten a német megszállók bábkormányokat hoztak létre a legreakciósabb, nagyobbrészt monarchista elemekből. 1918 áprilisának végén az ukrán Központi Radát új „kormány" váltotta fel az „egész Ukrajna hetmanjává" kikiáltott volt cári tábornok és nagybirtokos, Szkoropadszkij vezetésével. Az ukrán nép kirablása hallatlan méreteket öltött. Szkoropadszkij uralma alatt Ukrajnából kilencmillió púd gabonát és 3,5 millió púd cukrot szállítottak Németországba, a hatalmas mennyiségű egyéb élelmiszerről és nyersanyagféleségről nem is beszélve. 1918 nyarán a németek előkészületeket tettek a litván monarchia megteremtésére. A trónra Wilhelm von Urach német herceget jelölték.

A német imperialisták által megszállt területeken valójában a katonai vezetés gyakorolta a korlátlan hatalmat. A megszállók visszaállították a burzsoá-földesúri rendszert, minden joguktól megfosztották a munkásokat és a parasztokat, szétkergették a szakszervezeteket, a demokratikus társadalmi és kulturális egyesületeket. A börtönöket zsúfolásig megtöltötték azokkal, akik akár a legszerényebb módon is tiltakozni merészeltek a megszállók cselekedetei ellen; a munkások és parasztok ezreit gyilkolták le.

Az antant táborába tartozó intervenciósok szintén kegyetlen megszállási rendszert léptettek életbe az általuk elfoglalt területeken. Az intervenciósok útját a meggyilkolt szovjet hazafiak, a tömegesen lemészárolt békés emberek vére jelezte.

Északon az intervenciósok és a fehérgárdisták uralma idején a terület lakosságának egyhatoda börtönben vagy koncentrációs táborban sínylődött. Murmanszkban, ahol az intervenciósok öt börtönt létesítettek, állandóan legalább ezer embert tartottak fogva. Az intervenciósok Mudjug szigetén és a Kola-félszigeten fekvő Jokanga állomáshelyen koncentrációs tábort állítottak fel, amelyekben a meggyötört és megkínzott szovjet emberek az éhezés és a hideg következtében kínhalállal pusztultak el. Szibériában több mint 80 000 munkást, parasztot és értelmiségit zártak börtönbe, illetve koncentrációs táborba, 40 000 embert pedig agyonlőttek vagy halálra kínoztak.

Lemoshatatlan gyalázat bélyegét sütötték magukra az angol intervenciósok a Kaukázusontúl. A szovjethatalom Bakuban történt megdöntése után az angolok a szocialista forradalom 26 kimagasló alakját („a 26 bakui komisszárt"), a szovjet nép önfeláldozó, bátor fiait — M. Azizbekovot, P. Dzsaparidzét („Aljosát"), J. Zevint, G. Korganovot, I. Maligint Sz. Oszepjant, Sz. Saumjant, I. Fioletovot és másokat — elvitték az angol csapatok által megszállt Kaszpi-tenger melléki területre. Itt, 207 versztnyire Krasznovodszktól, ember nem lakta pusztaságon, 1918. szeptember 20-ára virradó éjjelen a Teeg-Johnes angol százados vezette hóhérok bestiális módon meggyilkolták a kommunizmus hős harcosait." – Nem felejtünk!

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.08.23. Salánki László

Szovjet-Oroszország — egyetlen nagy katonai tábor

„A **szibériai intervenció** az antant beavatkozásainak egyike volt az oroszországi polgárháború idején. Az 1918 és 1922 közötti hadműveletben mintegy 200 000 katona érkezett az antant tagállamaiból (legtöbbjük Japánból), hogy megszállja a Tengermellék területét, és segítse az orosz fehérek harcát a bolsevik Vörös Hadsereg ellen.

A harcokban mindkét fél hatalmas veszteségeket szenvedett és részben ez vezetett oda, hogy az antant csapatok - a japánok kivételével - 1920-ban elhagyták a területet. A Japán Császári Hadsereg még egészen 1922-ig állomásozott a területen, majd az Amerikai Egyesült Államok nyomása és a szovjet katonai sikerek miatt kénytelen volt kiüríteni a Tengermellék területét.” Wikipédia – Az osztályharc a fehér kizsákmányolók és a vörösök vezette dolgozók között kegyetlen volt. Ekkor még a dolgozók győztek a kizsákmányolók felett, de 1990-re újra a kizsákmányolók lettek az urak, a dolgozók a szolgaságot választották. A dolgozók élősködők feletti diktatúráját felváltotta az élősködők diktatúrája. Talán az emberiség alkalmatlan az emberré válásra? Gerinctelen tolvaj élősködők nem vezethetik el az emberiséget a civilizált emberséges világba. A megosztott emberek világa nem demokratikus, hanem az élősködők diktatúrája a világ dolgozói felett. Csak a többségre kiterjedő demokrácia, a népi demokrácia lehet az emberiség fennmaradásának útja, de ehhez meg kell haladni a polgári „demokráciát”. Igazi demokrácia és szabadság csak akkor lehetséges, ha az emberiség nincs megosztva kizsákmányolókra és kizsákmányoltakra, ez pedig a népi demokrácia keretében a szocializmus. A kapitalizmus világméretű termelőképessége mára megteremtette az emberiség számára a népi demokrácia lehetőségeit. Vagy változik a világ vagy elpusztul. A világméretű polgári diktatúra csak a pusztulást hozhatja az emberiségnek, a túléléshez demokrácia kell, népi demokrácia, a dolgozók gazdasági és politikai hatalma, a szocializmus.

„1918 derekán a fiatal szovjetköztársaság életének legfőbb, központi kérdése a külföldi intervenció és a belső ellenforradalom elleni harc volt. Vagy győz a szovjethatalom a katonai összecsapásban és megvédi létét, vagy az imperializmus és az ellenforradalom fegyveres erői megsemmisítik a szovjet államot.

A minden oldalról támadó ellenség a szovjetország területének háromnegyed részét elfoglalta. Csak a közép-oroszországi kormányzóságok maradtak a szovjethatalom fennhatósága alatt, olyan városokkal, mint Moszkva, Pétervár, Nyizsnyij Novgorod, Tver, Ivanovo-Voznyeszenszk, Szmolenszk, Vjatka, Vologda, Brjanszk, Tula.

Az ellenségektől körülzárt és ostromolt szovjetköztársaságnak hihetetlen nehézségeket kellett leküzdenie. Elvágták az ukrajnai, a szibériai, a Volga-vidéki gabonától. A városokban és a munkástelepüléseken élő dolgozók a nélkülözhetetlen élelmiszereknek csak egy kis részét kapták meg az élelmiszer jegyekre. Az országban éhínség dühöngött. Éhezett Moszkva, a szovjet állam fővárosa is.

Az országban azelőtt bányászott kőszén 90 százaléka, a vasérc 85 százaléka, a nyersvas és acél 75 százaléka a most ellenséges megszállás alatt levő területekről került ki. E területek elvesztése következtében Oroszország középső részének ipara nehéz helyzetbe került. A nyersanyag- és fűtőanyaghiány miatt egyre csökkent a termelés, sok gyár és üzem bezárta kapuját.

Az ellenséges ügynökök intenzív aknamunkát folytattak a szovjet hátországban: életfontosságú központjain keresztül akartak csapást mérni a szovjethatalomra. Rövid idő alatt rengeteg illegális ellenforradalmi — monarchista, kadét, anarchista, eszer, mensevik — szervezet jött létre, amelyek különböző neveket vettek föl, s különböző, de egytől egyig gátlástalanul demagóg és hangzatos programokat adtak ki. Valamennyiüket a külföldi imperialisták pénzelték, tevékenységüket a többnyire hivatalos diplomáciai állásokat betöltő antantkémek irányították és hangolták össze. Francis amerikai követ, Noulens francia követ, Lockhart, Anglia diplomáciai képviselője és mások közvetlenül szervezték az oroszországi ellenforradalmat. A vologdai „Aranyhorgony” szálló, ahová az antanthatalmak követei 1918 márciusában áttették székhelyüket, összeesküvési központtá fejlődött.

Lenin 1918 júliusában megállapította, hogy a breszti békeszerződéssel kicsikart lélegzetvételi szünet véget ért. „Újra háborúba keveredtünk, benne vagyunk a háborúban, és ez nemcsak polgárháború — a kulákokkal, a földbirtokosokkal, a tőkésekkel, akik most egyesültek ellenünk —, most már az angol—francia imperializmus áll velünk szemben. . . ”

1918 júliusában, Moszkvában, Jaroszlavlban, Muromban és más közép-oroszországi városokban ellenforradalmi lázadások robbantak ki, amelyeket a nemzetközi imperializmus készített elő. Szembefordult a szovjethatalommal a csehszlovák fronton harcoló szovjet csapatok parancsnoka, a baloldali eszer Muravjov, a régi hadsereg volt alezredese is. Az Észak-Oroszországban partra szállt intervenciós csapatok arra készültek, hogy délre vonulnak és egyesülnek a lázadókkal.

A szovjethatalom, az egész dolgozó nép támogatásával, rövid idő alatt leverte az ellenforradalmi lázadásokat. 1918. július végén, amikor a jaroszlavi lázadást letörték, a külföldi diplomáciai képviselők többsége Vologdából Arhangelszkbe tette át székhelyét. Az imperialista ügynökök felforgató tevékenysége

azonban ezzel nem ért véget. Az angol kém-diplomata, Lockhart vezetésével 1918. augusztus végére — szeptember elejére újabb lázadást terveztek Moszkvában; ám a VCSK szervei idejekorán leleplezték az összeesküvést, és Lockhartot letartóztatták. 1918. augusztus 30-án az eszerek aljas merényletet követtek el Lenin ellen. A proletárforradalom vezére súlyosan megsebesült.

Ugyanebben az időben, 1918 nyarán, országszerte kuláklázadások törtek ki. A falun bekövetkezett forradalmi átalakulás, a szocialista forradalom fejlődése elkeseredett ellenállást váltott ki a kulákokból. A kulákok nemcsak úgy szálltak szembe a proletárállammal, hogy megtagadták a munkásoktól a gabonát, hanem fegyvert is fogtak ellene. „A kizsákmányoló osztályok közül az utolsó és számban a legnagyobb kelt fel ellenünk országunkban" — írta Lenin. A kulákokkal folytatott harc a „júliusi válság" idején éleződött ki a legjobban, amikor „a kulákfelkelések hulláma egész Oroszországon végighömpölygött".

A szovjet állam politikai és katonai nehézségeit növelték a középparasztság ingadozásai. A gabonamonopólium miatt elégedetlenkedő középparasztság jelentős része nem támogatta aktívan a szovjet kormányt. A középparasztok, bár földet kaptak, még nem ébredtek tudatára annak, hogy csakis a forradalmi munkásosztály akadályozhatja meg a földesurak visszatérését, s hogy a kapott földet és szabadságot a szovjet állam ellenségeivel szemben vívott kitartó, szívós harcban kell megvédelmezni. Sokan voltak a parasztok között olyanok is, akik együttéreztek ugyan a szovjethatalommal, de azt gondolták, hogy a szovjet állam össze fog roppanni az ellenséges nyomás alatt, s ezért nem mertek nyíltan kiállni mellette.

A szovjetország munkásosztályán és a szegényparasztságon a rendkívül nehéz helyzetben sem lett úrrá a csüggedés és a kétségbeesés. A Kommunista Párt vezetésével önfeláldozó háborút vívtak az országba betörő külföldi csapatok és a forradalomban megdöntött, de a vereségbe bele nem törődő kizsákmányoló osztályok ellen.

Válaszul a fehérterrorra, amelyet az imperialisták és az ellenforradalmárok alkalmaztak a dolgozók ellen, a szovjethatalom meghirdette a vörösterrort. A Dzerzsinszkij vezette **VCSK a burzsoázia réme, a forradalom kivont kardja lett**.

Az imperialista kormányok és az imperialista sajtó a vörösterror meghirdetésével kapcsolatban rágalomhadjáratot indítottak a szovjet állam ellen; azt azonban célzatosan elhallgatták, hogy a szovjethatalom csak szükségből és csak akkor folyamodott ezekhez a kemény harci rendszabályokhoz, amikor már az imperialisták fegyveres intervenciót indítottak, a belső ellenforradalom pedig polgárháborút robbantott ki. Albert Reith Williams haladó amerikai író, az októberi forradalom szemtanúja így írt: „Ez a forradalom szinte teljesen vértelen forradalom volt mindaddig, amíg a gyilkosok golyói meg nem sebesítették Lenint, s amíg a külföldi intervenció meg nem kezdődött."A szovjethatalom kezdetben nem alkalmazott halálbüntetést az ellenforradalmárokkal szemben. Miként J. H. Petersz, a VCSK elnökhelyettese elmondta, a VCSK munkatársai több hónapig helytelenítették, hogy a halálbüntetés „az ellenséggel folytatott harc eszköze" legyen. Amikor az intervenciósok és a fehérgárdisták kíméletlen és őrjöngő harcot kezdtek a szovjet állam ellen, megváltozott a helyzet. Az ellenforradalmárok Lenin életére törtek, meggyilkolták a párt több kimagasló vezetőjét (Urickijt, Volodarszkijt) és sok más kommunistát, az elfoglalt városokban és falvakban számos munkást és parasztot bestiális kegyetlenséggel meggyilkoltak, s nyíltan kijelentették, hogy a szovjethatalom megdöntése érdekében semmitől sem riadnak vissza.

Ilyen körülmények között az ellenség iránti kímélet azt jelentette volna, hogy végromlásba döntik a forradalmat. A Külügyi Népbiztosság 1918 decemberében jegyzéket intézett Wilson elnökhöz, s ebben többek között azt írta, hogy a vörösterror „a szövetségesek beavatkozásának egyenes folyománya és következménye volt". A semleges hatalmaknak a vörösterrorral kapcsolatos jegyzékére válaszolva a Külügyi Népbiztosság az alábbiakat jelentette ki a semleges hatalmak képviselőinek: „Semmiféle képmutató tiltakozás és kérelem nem foghatja le a kezet, amely megbünteti mindazokat, akik fegyvert fognak Oroszország munkásai és szegényparasztsága ellen."

Mivel a szovjethatalom létét közvetlen veszély fenyegette, az ország egész gazdasági, politikai és kulturális életét a háború követelményeinek rendelték alá. 1918. szeptember elején az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság egyetlen nagy katonai tábornak nyilvánította a szovjetköztársaságot. Az ország összes erőforrásait a védelem szolgálatába állították. 1918. november 30-án az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság elrendelte a Munkás-Paraszt Honvédelmi Tanács megalakítását a front és a hátország védelmének irányítására. A tanács élén Lenin állt.

A forradalom védelméhez mindenekelőtt erős, harcképes hadseregre volt szükség. „Minden forradalom csak akkor ér valamit, ha meg tudja védeni magát. . . " — mondta Lenin. Az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság már 1918. május 29-én dekrétumot adott ki, amelyben elrendelte, hogy az önkéntesség elvéről át kell térni a munkásoknak és szegényparasztoknak a Munkás-Paraszt Vörös Hadseregbe való általános mozgósítására. Ezt a határozatot a szovjetek V. kongresszusa 1918. július 10-én jóváhagyta. A Vörös Hadsereget az osztályelv

alapján építették fel: munkásokból és dolgozó parasztokból állt, kizsákmányoló elemek nem kerülhettek be soraiba. A hadsereg fő, összetartó erejét a munkások alkották, elsősorban a hős orosz proletariátus képviselői, akik az ország ipari központjaiból özönlöttek a hadseregbe.

Az országban megindult az általános katonai kiképzés. Minden 18 és 40 év közötti állampolgár, a hadseregbe való behívása előtt, köteles volt katonai kiképzésben részt venni. A szovjet állam katonai iskolákat, tanfolyamokat, akadémiákat szervezett a forradalom ügyéhez hű parancsnoki gárda kiképzésére. 1918-ban a katonai tanintézetek a munkások és parasztok közül mintegy kétezer vörös parancsnokot képeztek ki. 1918. november 24-én megrendezték a „Vörös tisztek napját". Jelszava így hangzott: „Munkás és paraszt, készülj fel arra, hogy vörös parancsnok legyél!"

A nép soraiból kiváló hadvezérek kerültek ki: M. V. Frunze, K. J. Vorosilov, Sz. M. Bugyonnij és mások. A dolgozó népből származó parancsnokok ezrei eredményesen vezették a Vörös Hadsereg hadosztályait, dandárjait, ezredeit. A harcok tüzében elsajátították a katonai tudományt, tapasztalatokat gyűjtöttek. E parancsnokok közül sokan a polgárháború legendás hőseivé váltak: V. I. Csapajev, V. K. Bljuher, Sz. Sz. Vosztrecov, G. I. Kotovszkij, Sz. G. Lazo, A. J. Parhomenko, J. F. Fabriciusz, I. F. Fegyko, N. A. Scsorsz.

A szovjet állam ugyanakkor a régi hadsereg tisztjeit is megbízta parancsnoki posztok betöltésével. Így ezek a régi katonai szakértők is részt vettek a Vörös Hadsereg építésében, és a szovjethatalom oldalán harcoltak a háborúban. 1918 júniusától 1919 szeptemberéig több mint 35 000 volt tisztet hívtak be a Vörös Hadseregbe.

Akadtak köztük olyanok, akik munkások és parasztok iránti osztálygyűlöletükből elárulták a szovjetköztársaságot, átszöktek az intervenciósokhoz és a fehérgárdistákhoz, s ily módon súlyosan ártottak a szovjethatalomnak. Az Arhangelszk környéki haditengerészeti és szárazföldi haderők parancsnokainak, Vikkorsztnak és Potapovnak az árulása megkönnyítette az intervenciósok számára Arhangelszk bevételét. Machinnak, az Ufa környéki szovjet csapatok parancsnokának árulása elősegítette, hogy a csehszlovákok elfoglalják Ufát. Elárulta a szovjethatalmat Kovaljovszkij, a déli front vezérkari főnöke, Noszovics, e front parancsnokának helyettese és több más régi tiszt is.

A régi tisztikar számottevő része azonban becsületesen, áldozatkészen szolgálta a szovjethatalmat. A tisztek tízezrei dolgoztak a központi katonai hivatalokban, a katonai alakulatok és egységek törzseinél, ezred-, hadosztály-, hadsereg- és frontparancsnoki pontokon. A Vörös Hadsereg olyan kimagasló parancsnokai kerültek ki közülük, mint A. I. Jegorov, Sz. Sz. Kamenyev, D. M. Karbisev, P. P. Lebegyev, A. P. Nyikolajev, B. M. Saposnyikov, V. I. Sorin, A. A. Szamojlo, M. N. Tuhacsevszkij.

A frontok és a katonai intézmények vezetésének központosítására 1918. szeptember elején megalakították a köztársaság Forradalmi Katonai Tanácsát (Revvojenszovjet), amely a Kommunista Párt Központi Bizottságának, az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottságnak és a Népbiztosok Tanácsának utasításai alapján végezte munkáját. A Kommunista Párt már ezt megelőzően, 1918 áprilisában elhatározta, hogy a hadseregben bevezeti a politikai biztosok intézményét. Júliusban a szovjetek V. kongresszusa jóváhagyta ezt a határozatot. A kongresszusi határozat kimondta, hogy a politikai biztosok kezébe teszik le „a hadsereg sorsát": ők irányítják a politikai munkát a vöröskatonák között, ők felelnek a parancsok végrehajtásáért, ellenőrzik a parancsnoki kar tevékenységét. A kommunista politikai biztosok óriási szerepet játszottak a hadsereg megerősítésében.

A hadosztályokban, hadseregekben, frontokon politikai osztályokat létesítettek, amelyeknek az volt a feladatuk, hogy összefogják a hadseregben dolgozó kommunistákat, s politikai nevelő és felvilágosító munkát végezzenek a vöröskatonák és a front mögötti területek lakossága körében. M. V. Frunze a következőket mondotta a politikai osztályok szerepéről és jelentőségéről: „A politikai osztályok, mint a Kommunista Párt szervei a hadseregben, közvetlenül továbbították a hadseregbe a pártot fűtő lelkesedést és energiát, a munkásosztály szilárd hitét a győzelemben."

A Vörös Hadsereg harcaiban tízezrével vettek részt az Oroszországban tartózkodó külföldiek is: magyarok, csehek, lengyelek, szerbek, kínaiak, koreaiak stb. A proletárszolidaritás érzelmétől vezérelve nemzetközi osztagokat szerveztek, amelyek az oroszországi munkásokkal és parasztokkal vállvetve harcoltak. A nemzetközi osztagok szervezői, parancsnokai és politikai biztosai között kimagasló szerepet játszottak: Kun Béla, Zalka Máté, Pau Ti-szan, Szang Fu-jang, Oleko Dundic, Jaroslav Hasek, Slavojar Castek, Karol Swierczewski.

A Vörös Hadsereg eredményesen fejlődött és növekedett. 1918 májusában 300 000 harcosa volt, 1919 márciusában pedig már mintegy 1,5 millió. A Központi Bizottság felhívására a párt országszerte mozgósította tagjait a Vörös Hadseregbe. A kommunisták — vezető pártfunkcionáriusok és egyszerű párttagok, veterán illegális forradalmárok és új pártmunkások — tízezrével vonultak be a hadseregbe, mint katonák, parancsnokok, politikai biztosok. De a Vörös Hadsereg építésében 1918-ban elért eredmények még nem voltak kielégítők. A fegyveres erők fegyelme és szervezettsége lényegesen javult, de sok katonai alakulatnál előfordult még a partizánkodás, a fegyelmezetlenség. A Vörös Hadsereg az ellenség hordái ellen vívott további harcban erősödött és izmosodott."

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.08.27. Salánki László

A polgári „demokrácia” demokratizálása

A haladó polgári eszmék az emberi és polgári jogok megalkotása hatalmas tett volt az egész emberiség javára; a hatalmi ágak szétválasztásával, a jogállamiság megteremtésével a hatalmat gyakorló tőkésosztály számára lehetőséget teremtett a polgári „demokrácia” megvalósítására. A polgári „demokrácia” azonban a kapitalista társadalmi gazdasági modellt működteti, ezért osztálytársadalom, két alapvető egymással szembenálló érdekű kibékíthetetlen osztállyal. A kizsákmányoló és a kizsákmányolt, a kapitalista vállalkozó és a proletár bérrabszolga dolgozók társadalmilag és gazdaságilag megosztott osztályai érdeke nem egyeztethető össze. Ezért a polgári állam kénytelen a kizsákmányoló kapitalista osztály érdekében a hatalmával világnézeti, erkölcsi, politikai, gazdasági diktatúrát megvalósítani. A polgári „demokrácia” a tőkésosztály, mint a demokrácia élvezője számára kedvező az érdekeik érvényesítésére, de a proletárok számára ez nem sokat jelent, mert semmilyen hatalommal nem rendelkeznek, csupán bérrabszolgák.

Mi ennek a diktatúrának a hátránya?

Az értelmetlen, embertelen kizsákmányolás, és a parazita élősködés minden határon túli megvalósulása, az önkényuralom, a kizsákmányolók korlátlan hatalma a proletár bérrabszolga dolgozók felett. De ennél sokkal nagyobb kár az emberiség számára a többséget képviselő proletárok elbutítása, világnézetének, erkölcsének embertelenné alakítása. Az értelmes kapitalista ezt nagyon jól tudhatja, de nem tehet mást, a kapitalizmus működési modellje ezt kívánja meg. A kapitalista gazdasági modell szerint muszáj kizsákmányolni, de ezzel jár az élősködés is, valamint az idealista hamis világnézet, és ehhez szükséges a diktatúra is. Másként nem tartható fenn a kapitalista gazdasági modell. Ha a proletár bérrabszolga dolgozók a valóságot megismernék, nagyon nagy bajba kerülnének a kizsákmányolók, és volt már ilyen. Nincs más, hazudniuk kell a kizsákmányolóknak. De saját maguknak is? Az emberiség léte a tét.

Mi a kivezető út ebből a polgári diktatúrából?

A polgári „demokrácia” kiterjesztése a teljes társadalom számára, megvalósítása minden dolgozó számára. Ez a jelenlegi kapitalista polgári „demokrácia” keretében fából vaskarika. Ezt megvalósítani a népi demokrácia segítségével a polgári „demokrácia” továbbfejlesztésével, meghaladásával lehetséges.

A polgári „demokrácia” két egymással kibékíthetetlenül szembenálló osztálya közül a kapitalisták nem engedik a hatalom közelébe azokat, akiknek köszönhetik ezt; megtehetik ezt és meg is kell tenniük, a konkurencia, a verseny, a kapitalista modell ezt követeli meg. Ennek viszont következménye a világméretű önkényuralomnak az emberiség létére veszélyes megvalósulása.

A halalom megosztása a teljes népesség számára a kivezető út az önkényuralom feloldására. Ezt pedig a népi demokrácia keretében a szocializmus valósíthatja meg. A hozzávezető út a kapitalista gazdasági hatalom közösségivé tétele és a politikai hatalomnak a teljes népesség számára való megvalósítása. A polgári „demokrácia” erre nem képes, meg kell haladni ezt vagy vége az emberiségnek. A továbblépés elmaradása visszafejlődés lehet az állatvilágba, vagy kihalása az emberiségnek.

A népi demokrácia remélhetőleg az emberi akarat és élni akarás, az értelmes emberséges gondolkodás segítségével megvalósul. Demokrácia nélkül nem válik az emberiség civilizálttá. Úr és szolga nem lehet egymással szemben valóban szabad és demokratikus, amíg az egyik uralkodik, élősködik a másik felett az embertelenség, civilizálatlanság. A jobboldali erkölcs ilyen, amit fel kell váltani a baloldalival.

Ne legyen kizsákmányolás, élősködés, szolgaság, diktatúra a dolgozó nép felett!

„Szabadság, Egyenlőség, Testvériség” megvalósítás az emberiség túlélésének egyetlen lehetősége.

Ezt megvalósítja a népi demokrácia keretében a szocializmus.

ÚJ VILÁGOT SENKITŐL SEM KAPUNK AJÁNDÉKBA

„Mára a kapitalizmusban a termelés öncéllá vált – folytatta a párt elnöke (Thürmer Gyula). Az áruházak tele vannak ócska ruhákkal. Élelmiszerrel Dunát lehet rekeszteni, de az egészséges élelmiszert nagyítóval kell keresni. A televíziót, a telefont már nem javítja senki, dobjuk ki, jöjjön a következő! A termelés nem értünk, nem az emberekért van, csak a pénzért, a profitért.

A mai kapitalizmus olyan gazdaságot teremtett, amelyből mindenki jól élhetne. De nem élhet mindenki jól, mert a vagyonok, a gyárak, a bankok a milliárdosok, a szupergazdagok kezében vannak. A rendszerváltás után mintegy harminc évvel a reáljövedelmek összességében alig haladják meg a rendszerváltás előtti utolsó évek szintjét.

A mai kapitalizmus információs világot teremtett. Mindent tudhatnánk, ami a világban történik. Mindenről elmondhatnánk a véleményünket. De ezt nem akarják azok, akik fenn vannak. A mi dolgunk dolgozni kis pénzért, elkölteni a plázákban és befogni a szánkat. A mai kapitalizmus képes lenne az ember méltóságát soha nem látott magasságokba emelni. Műveltséget, tudást adni mindenkinek! Ehelyett butítják a népet. Ezer éves amerikai filmeket ismételgetnek minden tv-csatornán.

Mi előre akarunk menni, és nem hátra. Olyan világban akarunk élni, ahol az ember számít és nem a pénz. Olyan világban, ahol magunk dönthetünk a sorsunkról. Olyan világban, ami a miénk, és nem a milliárdosoké és barátaiké.

Ilyen világot senkitől sem kapunk ajándékba. Ezt a világot nekünk kell megteremteni. A döntés elől nem menekülhetünk el. A kapitalizmusban nincsenek csendes kikötők, ahol meghúzhatjuk magunkat. Ez igaz az országra is, igaz Budapestre is, igaz minden egyes magyar emberre. Nem ülhetünk ölbe tett kézzel, nem várhatunk csodákra, tennünk kell!" – *(idézet: - A Szabadság újság 2018 34. számából)*

Maglód, 2018.08.29. Salánki László

A hadikommunizmus

„A **hadikommunizmus** vagy **háborús kommunizmus** (oroszul: Военный коммунизм) egy politikai-gazdasági rendszer volt Oroszországban az oroszországi polgárháború alatt, 1918-tól 1921-ig. A szovjet történetírás alapján az irányelvet a bolsevikok alapították azzal a céllal, hogy a városok és a Munkás-paraszt Vörös Hadsereg fegyvert és élelmet megfelelően kapjon. A folyamatos háború által ellehetetlenített gazdasági szerkezet miatt kellett a hadikommunizmust felállítani. A hadikommunizmus 1918 júniusában kezdődött el, és a *Vesenka*, a Legfelsőbb Gazdasági Tanács törölte el. 1921. március 21-éig tartott, az új gazdaságpolitika kezdéséig.

Rendelkezések

1. A nagyobb gyárak államosítása, és egy szigorúbb menedzsment alá helyezése
2. A külkereskedelem állami irányítás alá helyezése, a magánimport és -export betiltása
3. Szigorú fegyelem a munkások számára, a sztrájkok visszautasítása, erőszakos leverése
4. Kötelező önkéntesmunka bevezetése a nem dolgozó osztályoknak; tulajdonképpen fizetés nélküli kényszermunka elrendelése
5. *Prodrazvjorsztka*: a mezőgazdasági többlet összegyűjtése a parasztoktól, és annak városi szétosztása; fizetés nélküli kényszerbegyűjtés, tulajdonképpen rekvirálás
6. Magánvállalkozások illegálissá tétele, betiltása
7. Az élelmiszerek és más árucikkek jegyre adása és központosított szétosztása városokban
8. A vasutak állam általi katonai stílusú vezérlése

Mivel a bolsevik kormány ezeket a polgárháború idején hozta be, közel nem voltak olyan szervezettek, mint ahogy fel voltak tüntetve. Oroszországban akadtak olyan nagy területek, ahova nem ért el a bolsevikok uralma, és a kezdetleges telefonhálózat, illetve kommunikációlehetőség hiányában még a bolsevikokhoz hű régióknak is maguknak kellett dönteniük, a moszkvai központi vezetéssel való kapcsolat hiányában.” Wikipédia

„A szovjethatalom az ország összes erőforrásait a honvédelem szolgálatába állította; az ennek érdekében életbe léptetett rendkívüli, átmeneti intézkedések összességét **hadikommunizmusnak** nevezték.

A hadikommunizmus rendszere 1918 második felében kezdett kialakulni — teljes kibontakozását 1920 végén érte el — a háború és a blokád okozta nehézségek hatására. A tőkésosztálynak az volt a taktikája — mondotta Lenin —, „hogy elkeseredett és kíméletlen harcba rántson bennünket, és ez a harc arra kényszerített bennünket, hogy mérhetetlenül nagyobb mértékben romboljuk le a régi viszonyokat, mint eredetileg terveztük.”

A nagyipar mellett a közép- és kisipart is államosították. Eredetileg úgy tervezték, hogy a kisüzemek egy részét egy ideig meghagyják a régi tulajdonosok kezében, természetesen úgy, hogy tevékenységüket szabályozzák. De a tőkések elkeseredett ellenállása és a háború szükségessé tette a teljes államosítást. Az államosítással lehetővé vált a nyersanyag és a késztermékek elosztásának legszigorúbb központosítása, s ezzel a honvédelem szempontjából nélkülözhetetlen, alapvető gazdasági ágak termelőtevékenységének biztosítása.

A Népbiztosok Tanácsa 1918 novemberében megtiltotta a legfontosabb közszükségleti cikkekkel való magánkereskedelmet, majd 1919 januárjában kiadott dekrétumában elrendelte a gabona és a takarmány kötelező beszolgáltatását (prodrazvjorsztka). Később a beszolgáltatási kötelezettséget más mezőgazdasági termékekre is kiterjesztették. A beszolgáltatási kötelezettség azt jelentette, hogy a parasztok egész élelmiszer-feleslegüket kötelesek voltak átadni az államnak. Az állami szervek meghatározták azt a mennyiséget, amelyre a parasztnak gabonából és más termékekből szüksége volt a fogyasztás és az újratermelés céljára (vetőmagalap); meghatározták az állatállomány számára szükséges takarmány mennyiségét is. A többit be kellett szolgáltatni. A beszolgáltatandó termékek mennyiségét a termésnek megfelelően állapították meg kormányzóságonként, s azon belül járásonként, körzetenként, falvanként és végül gazdaságonként. A beadási kötelezettség gazdaságonkénti megállapításánál osztályelvet követtek: a szegényparasztokra semmit, a középparasztokra keveset, a gazdag parasztokra sokat vetettek ki.

A szovjethatalom valamennyi osztály számára bevezette az általános munkakötelezettséget. A burzsoáziát fizikai munkára kötelezte. Így megvalósult az az elv, hogy „aki nem dolgozik, ne is egyék”.

A hadikommunizmusnak voltak olyan oldalai, amelyek megterhelték a lakosságot, de ez a rendszer tette lehetővé, hogy az egész népgazdaságot a honvédelem érdekeinek rendeljék alá. E politika segítségével sikerült megindítani és megfelelő szintre emelni a fegyver-, lőszer- és felszerelésgyártást, habár ennek érdekében erősen csökkenteni kellett a nem hadi szükségleteket szolgáló ipar termelését. A mezőgazdaságban az állam a kötelező terménybeszolgáltatás révén összpontosította a rendelkezésre álló árugabona túlnyomó részét, s így biztosítani tudta a hadsereg és a munkások ellátását.

A beszolgáltatás igen súlyos teherként nehezedett a parasztságra. De a dolgozó parasztok zöme nem lázadozott ellene, mert belátta, hogy a szovjethatalomtól kapott földet csakúgy tarthatja meg, ha minden erejével támogatja a szovjet államot. Lenin a következőket mondotta a munkásosztály és a parasztság katonai és politikai szövetségéről, amelyen a hadikommunizmus alapult: „A paraszt megkapta a munkásállamtól az egész földet, és védelemben részesült a földbirtokossal és a kulákkal szemben; a munkások a parasztoktól hitelbe kaptak élelmiszert. . .”

Az intervenciósok és a fehérgárdisták elleni nehéz küzdelem időszakában egyedül a hadikommunizmus politikája tudta biztosítani a népgazdaság megszervezését és az ország összes erőforrásainak az ellenség szétzúzására való mozgósítását.

A Vörös Hadsereg első győzelmei

1918 nyarán a szovjetköztársaság szempontjából az ország keleti részén folyó hadműveletek voltak a legnagyobb jelentőségűek. Az intervenciós és fehérgárdista seregek, miután Szibéria és az Urál-vidék hatalmas területeit elfoglalták, több helyen átkeltek a Volgán és a Kámán, és Moszkva ellen vonultak. A szovjethatalom létét súlyos veszély fenyegette. A Volga középső folyása mentén és az Urál vidékén szívós, véres harcok folytak. Július végén a Kommunista Párt Központi Bizottsága határozatot hozott, amelyben hangsúlyozta a Volga- és Urál-vidéki harcok jelentőségét, és konkrét intézkedéseket rendelt el a Vörös Hadsereg ott harcoló egységeinek erősítésére.

A szovjet kormány öt hadseregből álló keleti frontot alakított. Lenin, aki akkoriban több ízben hangsúlyozta, hogy a forradalom sorsa a keleti fronton dől el, közvetlenül foglalkozott a volgai és uráli hadsereg erősítésével kapcsolatos kérdésekkel. A nyár folyamán jelentősen megerősítették ezeket a hadseregeket a közép-oroszországi és a nyugati területek legjobb vöröskatona-alakulataiból. Sok kommunista párttagot küldtek a keleti frontra. 1918 augusztusának első két hetében Moszkvából 400 kommunista érkezett ide; a pétervári pártszervezet 300 kommunistát küldött Kazany és Szimbirszk vidékére. A keleti front megerősítésében óriási szerepet játszottak az uráli kommunisták: az ottani pártszervezet tagjainak mintegy kétharmada — több mint 20 000 ember — ment a frontra.

A keleti front kialakítása során óriási nehézségeket kellett leküzdeni. A front középső szakaszán kezdetben ötvennél is több, egészen különböző struktúrájú csapat harcolt. A kommunisták ezeket a különálló csapatokat ezredekké, dandárokká, hadosztályokká kovácsolták össze. A szamarai és szimbirszki munkások vöröskatona- és partizánosztagai, amelyek kitörtek az ellenséges bekerítésből, alkották a szimbirszki „vasdivízió” gerincét. A penzai munkások és szegényparasztok osztagaiból alakult meg az inzai és penzai hadosztály. Az uráli kommunista munkások a katonailag igen kiváló 29., 30. és 51. hadosztályban tömörültek; 1918 végén e hadosztályokban a párttagok aránya elérte a 30 százalékot.

Megalakult a Volgai Hajóhad is. Kiegészítését N. G. Markinra, a Balti Flotta kommunista matrózára bízták, aki addig a Külügyi Népbiztosság munkájának megindításában vett részt, ekkor a párt a keleti frontra vezényelte. Markin felhívta az Orosz Hadiflotta tengerészeit, hogy lépjenek be a Volgai Hajóhadba: „Akik be akarnak lépni a hajóhadba, azoknak el kell fogadniuk a szovjethatalom platformját, és kifogástalan becsületességet kell tanúsítaniuk mind a parancsnokság, mind pedig bajtársaik irányában. Akik a fenti követelményeknek nem felelnek meg, ne jelentkezzenek.”

A keleti fronton szerzett hírnevet **Csapajev**, a nép hőse. Ö alakította meg az első vöröskatona-osztagokból a Pugacsov-dandárt, amely a 4. hadsereg állományába tartozott. A keleti front hadseregeiben nagyszabású politikai munka folyt, amelyet a hadseregek forradalmi katonai tanácsaiban részt vevő ismert pártmunkások — Sz. I. Guszev, V. V. Kujbisev, G. D. Lindov, P. K. Sternberg — vezettek.

A Kommunista Párt áldozatos munkája nyomán átformálódtak a csapatok: most már megállták helyüket az ellenség nyomásával szemben, sőt egyre inkább ellentámadásba mentek át.

Szeptember elején a 2. és az 5. hadsereg egységei visszafoglalták Kazanyt a fehérgárdistáktól. Lenin üdvözletét küldte a bátor felszabadítóknak. Azt írta, hogy Kazany elfoglalása „fordulópont volt hadseregünk hangulatában, a kemény, döntő, győzelmes akciókra való áttérésének kezdete volt.” Szeptember 12-én Kujbisev, az 1. hadsereg politikai biztosa, táviratban közölte Leninnel, hogy háromnapi harc után elfoglalták Szimbirszket. A város ostromában a szimbirszki hadosztály G. Gaj vezette ezredei játszották a fő szerepet. Még nem dördültek el az utolsó ágyúlövések, amikor Szimbirszk főterén már gyűlésre sereglettek össze a harcosok ezrei, és a következő szövegű táviratot küldték Leninnek; „Drága Vlagyimir Iljics! Szülővárosának elfoglalása a felelet az Ön egyik sebére, a másik sebére pedig Szamara lesz a válasz!” Ezt az ígéretüket becsülettel teljesítették. Október 7-én északról az 1. hadsereg egységei, dél felől a 4. hadsereg egységei bevonultak Szamarába.

Kitartó harcok után, november elején elfoglalták Izsevszket is. A városba először az uráli kommunista munkás, A. M. Cseverjov vöröskatona-ezrede nyomult be, amely a nagy tehetségű V. M. Azin 2. összevont hadosztály kötelékébe tartozott.

1918 nyarán és őszén fontos hadműveletek zajlottak le az ország déli részén. Itt Krasznov „önkéntes” fehérgárdista hadserege és kozákcsapatai harcoltak a szovjethatalom ellen. Az „önkéntesek” Észak-Kaukázusban a Vörös Hadseregnek a szovjet főerőktől elvágott egységeit szorongatták. Erősödött Krasznov nyomása Caricinra és Voronyezsre is.

A szovjet kormány 1918 szeptemberében megalakította a déli frontot. A front 8. és 9. hadserege, amely a voronyezsi, povorinói és balasovi frontszakaszon az ország központi vidékeit fedezte, megállította a fehérkozákok támadását, és védekezésbe szorította őket. Ezekben az ütközetekben különösen kitüntették magukat az R. F. Sziversz és a V. I. Kikvidze parancsnoksága alatt harcoló csapatok. A déli front caricini szakaszát a 10. hadsereg védelmezte. E hadsereg magvát K. J. Vorosilovnak a Donyec-medencéből 1918. június végén érkezett csapatai alkották, amelyek hősiesen átvágták magukat a 700 kilométer hosszúságú, ellenség megszállta területen; két hónapig tartó vonulásuk közben szüntelenül harcban álltak a német betolakodókkal és a fehértábornokok csapataival.

A fehérgárdisták kétszer jutottak el Caricinig, de mindkét alkalommal véres fejjel vonultak vissza.

Az első alkalommal 1918 augusztusában érték el a Volgát, majd harapófogóba szorították a várost. A külvárosokban éjjel-nappal folytak a harcok. A város utcáin lövedékek robbantak, égtek a rakodópart faraktárai. A Vörös Hadsereg harcosai — a kommunista hadosztály donyeci bányászai és vasmunkásai, a 38. Rogozsszko—Szimonovszkij-ezred moszkvai munkásai, a lovassági alakulatok vöröskozákjai — acélfalként zárták el az ellenség útját. Vállvetve harcoltak velük a caricini munkások, akik több mint 10 000 katonát adtak a frontnak. Példátlan bátorságot tanúsítottak a harcokban a Dumot-művek munkásai, a fegyvergyári munkások, a fűrészüzemek munkásai, a caricini kikötők rakodómunkásai, a volgai hajósok. A gyárakban maradt munkások fáradhatatlanul gyártották a fegyvereket, lőszereket, javították az ágyúkat, páncélautókat, páncélvonatokat. M. A. Gvozgyev munkás, a caricini harcok egyik résztvevője, visszaemlékezéseiben később így írt: „Volt úgy, hogy a gép mellett dolgoztunk, de a lőszertáska a vállunkon, a puska pedig az oldalunkon függött. Ha a nap nyugodtan telt el, este katonai kiképzésben vettünk részt. Gyakran egyenesen a frontról vágtatott be hozzánk a nyitott ajtón egy-egy ágyút vontató fogat. Az ágyú csöve még forró volt. Egyszer a závárzatot rongálta meg egy ellenséges lövedék, máskor valamilyen más alkatrész sérült meg. Alig száradt meg a lovakon a tajték, alig kaptak be egy-két falatot a tüzérek, már kiáltottunk is nekik: Kész van! Nem volt akkoriban külön lőtér a belövésre; a lövegek egyenesen az ellenségre lőtték be magukat."

Caricin hős védői nagyszerű győzelmet arattak. Szeptember elején szétverték és egészen a Donig vetették vissza az ellenséget. Ugyanígy kudarcba fulladt a fehérgárdisták Caricin elleni második támadása is, 1918 októberében.

Caricinnél kitűnő parancsnokok harcoltak: Sz. M. Bugyonnij, J. A. Scsagyenko, A. J. Parhomenko, O. I. Gorodovikov, N. A. Rudnyev és mások, a Kommunista Párt hű fiai. Caricin védelmét ezekben a feszültséggel teli időkben I. V. Sztálin vezette, aki 1918 júniusától októberéig a városban tartózkodott, és júliustól az észak-kaukázusi katonai kerület katonai tanácsának elnöke lett. Tagja volt a katonai tanácsnak K. J. Vorosilov és Sz. K. Minyin is.

Szovjet-Oroszország északi részén egy 30 000 főnyi intervenciós és fehérgárdista hadsereg tevékenykedett. Miután elfoglalta a murmanszki és a fehér-tengeri partvidéket, támadást indított az Északi-Dvina mentén, Kotlasz irányában, továbbá az Arhangelszk—Vologda vasútvonal mentén. 1918. szeptember elején a vöröscsapatok, kitartó harcok eredményeként, megállították az ellenség előrenyomulását. A harcokban különösen kitüntette magát az észak-dvinai flottilla, amelyet P. F. Vinogradov, az arhangelszki kormányzósági végrehajtó bizottság elnökhelyettese szervezett. Az Onyega-tótól északra feltartóztatták az angol—amerikai csapatokat, amelyek a murmanszki vasút vonal mentén kísérelték meg az előnyomulást.

1918 szeptemberében a szovjet kormány határozata értelmében megalakult az északi front. Fő erejét a 6. hadsereg alkotta, amelyet 1918. december 1-től A. A. Szamojlo, a régi hadsereg volt tábornoka vezetett. Az északi front megerősítésében nagy szerepet játszott M. Sz. Kedrov bolsevik pártmunkás.

A munkások és parasztok valamennyi fronton a tömeges hősiesség megszámlálhatatlan példáját tanúsították. E példák egyike volt Groznij, a nagy észak-kaukázusi ipari központ védelme.1918 nyarán a fehérkozák csapatok, az angol imperialisták ügynökének, G. Bicserahovnak vezetésével körülzárták Groznijt. A fehérgárdisták sokszoros számbeli túlerőben voltak a város védőivel szemben. De Groznij nem adta meg magát. Valamennyi fegyverfogható munkásember harcra kelt. A város védelmében az öregek, az asszonyok, a nagyobb gyermekek is részt vettek. Minden utcáért, minden házért elkeseredett közelharc folyt. Az ostrom száz napig tartott. November közepén a szovjet csapatok Szergo Ordzsonikidze vezetésével áttörték a fehérgárdista gyűrűt, és felszabadították a várost. A fehérgárdisták ellen vívott hősi harcáért Groznijt is, akárcsak Caricint, Vörös Zászló Renddel tüntették ki."

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Beszéd a Butirki-kerületi gyűlésen, 1918 augusztus 2-án

Újságtudósítás

„Elvtársak! Ma Moszkva különböző kerületeiben a szocialista Oroszország sorsát vitatjuk meg.

Szovjet-Oroszország ellenségei szoros vasgyűrűvel vesznek körül bennünket, hogy elvegyék a munkásoktól és a parasztoktól mindazt, amit az Októberi Forradalom adott nekik. Az orosz szociális forradalom fennen lobogó zászlaja nem hagyja nyugodni a nemzetközi rablókat — az imperialistákat, és haddal vonultak ellenünk, haddal vonultak a Szovjethatalom ellen, a munkások és parasztok hatalma ellen.

Emlékeznek az elvtársak, hogy a forradalom kezdetén a franciák és az angolok folyvást azt bizonygatták, hogy ők „szövetségesei" a szabad Oroszországnak. És íme, most ezek a „szövetségesek" megmutatták igazi arcukat. Ezek az emberek csalással és hazugsággal, azt hangoztatva, hogy nem szándékoznak Oroszország ellen harcolni, megszállták Murmant, azután elfoglalták Kemet és kezdték öldösni elvtársainkat, a szovjet funkcionáriusokat. Igen, Ők nem harcolnak az orosz burzsoázia ellen, ők nem harcolnak az orosz tőkések ellen, hanem a Szovjeteknek üzentek hadat, a munkásoknak és a parasztoknak üzentek hadat.

A francia és az orosz burzsoázia tevékeny segítőtársakra akadt a csehszlovákokban, — ezek a megvásárolható emberek persze nem önzetlenül jöttek ránk haddal, és mi tudjuk, kiknek a milliói bujtatták fel a csehszlovákokat a Szovjethatalom elleni háborúra: az angol-francia arany bujtatta fel őket ellenünk. De a csehszlovákokon kívül is akadtak olyan emberek, akik hajlandók arra, hogy megsemmisítsék a Szovjethatalmat — „hazánk megmentői": Dutov, Alekszejev és a többiek a csehszlovákokkal együtt sütkéreznek az angol-francia arany fényében és várják az orosz aranyesőt... A Szovjethatalomnak sok ellensége van. De vajon egyedül vagyunk-e, elvtársak?

Emlékeznek rá, hogy január havában, amikor még alighogy lángot vetett a szociális forradalom — Németországban már tömegsztrájk tört ki. Most, nyolc hónap után, már különböző országokban látunk tömegsztrájkokat: a munkások tömegsztrájkját Ausztriában, sztrájkolnak az elvtársaink Olaszországban. A dolgozók hóhérai végüket járják. A világ imperialistái maguk ássák sírjukat.

Az egymás kifosztásáért folyó háború nem csendesedik el. A rablóháborúban két kígyó kelt birokra: az angol-francia és a német imperializmus. Az ő kedvükért, az egyiknek vagy a másiknak a győzelme érdekében már 10 millió parasztot és munkást megöltek, 20 milliót nyomorékká tettek. Sokmillió ember foglalkozik halált hozó fegyverek gyártásával. Minden országban a legerősebbeket, a legegészségesebbeket szólítják fegyverbe, az emberiség színe-virágát pusztítják el... És miért? Csak azért, hogy e dögkeselyűk közül az egyik legyőzze a másikat...

A Szovjethatalom azt mondotta: mi nem akarunk harcolni sem a németekkel, sem az angolokkal és a franciákkal; mi nem akarunk megölni ugyanolyan embereket, mint mi vagyunk, ugyanolyan munkásokat és parasztokat. Nekünk ők nem ellenségeink. Nekünk más az ellenségünk — a burzsoázia, akár a német, francia, akár az orosz, amely most egyesült az angol-franciákkal.

És a mi jelszavainkat fennen hirdetik, forradalmi lobogónkat magasra emelik minden országban. Amerikában — abban az országban, amelyet régebben a legszabadabb országnak neveztek, a börtönök zsúfolva vannak szocialistákkal; Németországban széles körben terjednek a munkások és a katonák között Friedrich Adler német szocialista szavai: „ne az orosz munkások és parasztok, hanem saját burzsoáziátok ellen fordítsátok szuronyaitokat ..." A tőkések által rendezett mészárlásnak nem látni a végét. Minél több győzelmet arat Németország, annál több hozzá hasonló fenevad csatlakozik a szembenálló félhez, és most már Amerika is együtt harcol az angolokkal és a franciákkal. A háborút csakis a munkások fogják befejezni: a világforradalom elkerülhetetlen. Németországban már megindult egy ugyanolyan „vereségpárti" mozgalom, amilyen nálunk, volt, Olaszországban és Ausztriában tömegsztrájkok vannak, Amerikában tömegesen tartóztatják le a szocialistákat. És a tőkések és földbirtokosok, vesztüket érezve, végső erejüket is megfeszítik, hogy elfojtsák a forradalmi mozgalmat; az orosz tőkések kezet nyújtanak a francia tőkéseknek és földbirtokosoknak.

Most két front van: az egyik oldalon — a munkások és a parasztok, a másikon pedig — a tőkések. Közeledik a végső és döntő harc. Most lehetetlen a burzsoáziával való megalkuvás. Vagy ők győznek, vagy mi győzünk!

1871-ben a burzsoázia megdöntötte a párizsi munkások hatalmát. De akkor kevés volt az öntudatos munkás, kevés volt a forradalmi harcos. Most a munkások oldalán van a szegényparasztság, és most már a burzsoázia nem tud majd diadalt aratni úgy, mint 1871-ben.

A munkások szilárdan kezükben tartják a gyárakat, a parasztság nem adja vissza a földet a földbirtokosoknak. És ezeknek a vívmányoknak a védelmére mi a fosztogatóknak és a spekulánsoknak is hadat üzenünk. Ágyúkon és géppuskákon kívül ezek éhínséget is hoznak ránk.

Hadat üzenve a gazdagoknak, ezt mondjuk: „békét a kunyhóknak". Elvesszük a spekulánsoktól készleteiket és a dolgozó szegénységet nem bízzuk a sors önkényére. (Lenin elvtárs beszéde után viharos éljenzés tör ki.)

Rövid tudósítás: „Izvesztyija VCIK"
164. sz. 1918. augusztus 3.

(idézet: - Lenin Művei 28. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.08.22. Salánki László

Ukrajna és Belorusszia felszabadítása

„A **lengyel–szovjet háború** (a lengyel történetírásban **lengyel–bolsevik háború**) Szovjet-Oroszország és Szovjet-Ukrajna, valamint a Második Lengyel Köztársaság és az Ukrán Népköztársaság, négy újonnan született állam között zajlott az első világháború utáni Európában. A háború az egyre terebélyesedő konfliktus végeredménye lett. Lengyelország, amely a felosztásokat követően visszanyerte államiságát, meg akarta védeni azokat a területeket, amelyeket tőle egyszer már elvettek, a szovjetek célja pedig az Orosz Birodalom által ellenőrzött területek megtartása volt, amelyek felett a világháború alatt elvesztették uralmukat. Mind a két oldal saját magát tekinti győztesnek: a lengyelek azt állítják, sikeresen megvédték államukat, míg a szovjetek a lengyelek 1920-as keleti támadásának visszaverése miatt tekintik magukat a győztesnek.” Wikipédia

„A német csapatok által elfoglalt szovjet területeken szüntelen partizánháború folyt az idegen betolakodók és hazai cinkosaik ellen. Az ukrajnai, belorussziai, baltikumi munkások és parasztok harcát a Kommunista Párt vezette. 1918 folyamán a kommunisták az ellenséges megszállás alatt álló területeken megalakították és megerősítették szervezeteiket. 1918 júliusában Moszkvában megtartották Ukrajna Kommunista (bolsevik) Pártjának I. kongresszusát, majd 1918 augusztusában Szmolenszkben összeült Belorusszia és Litvánia kommunista szervezeteinek első konferenciája; szeptemberben megalakult a németek által megszállt területek kommunista szervezeteinek Központi Irodája, amely nagy lendülettel dolgozott a fegyveres felkelés előkészítésén. Erősödött az illegális kommunista szervezetek munkája a városokban és falvakban; a kommunista szervezetek partizán törzseket hoztak létre.

A központi hatalmaknak a világháborúban elszenvedett veresége és az 1918. novemberi németországi forradalom lényegesen megváltoztatta a nemzetközi helyzetet. A német proletariátus küzdelmei nagy hatást gyakoroltak az egész kapitalista Európa forradalmi mozgalmának fejlődésére, s ez lényegesen megkönnyítette a nemzetközi ellenforradalommal viaskodó Szovjet-Oroszország helyzetét.1918 november 13-án az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság érvénytelennek nyilvánította a breszti békeszerződést, „teljes egészében és külön-külön minden pontjában”. A Végrehajtó Bizottság határozata megállapította, hogy a szovjet és a német nép érdekei azonosak az imperializmus ellen, a békéért, a boldog jövőért vívott harcban. A szovjet állam azt javasolta Németországnak, hogy kössenek baráti szövetséget. Ám a német kormánykörök még a diplomáciai kapcsolatokat sem voltak hajlandók helyreállítani Németország és Szovjet-Oroszország között. (E kapcsolatokat provokációs módon néhány nappal a novemberi forradalom előtt szakították meg.) A szovjet emberek feszült figyelemmel és rokonszenvvel kísérték a németországi forradalom eseményeit. Amikor Karl Liebknechtet és Rosa Luxemburgot, a német proletariátus vezetőit az ellenforradalom ügynökei orvul meggyilkolták, az egész szovjetországon a tiltakozó tömeggyűlések és felvonulások hulláma hömpölygött végig.

Németország veresége után újult erővel lángolt fel a németek által megszállt szovjet területek dolgozóinak felszabadító harca. Ugyanakkor azonban az ellenforradalmárok tevékenysége is megélénkült. A forradalom ellenségei nacionalista jelszavakat hangoztattak, sőt forradalmi frazeológiához folyamodtak, csakhogy megakadályozzák a szovjethatalom győzelmét. Ezeken a területeken az ellenforradalom részben a még ott tartózkodó német csapatokra, részben az antant-imperialisták katonai és pénzügyi segítségére támaszkodott.

A német megszállás alatt levő vidékek dolgozói az OSZSZSZK támogatásával a helyzet bonyolultsága ellenére is komoly győzelmeket tudtak aratni. 1918 végén a német megszálló seregeket kiűzték Belorussziából. 1919. január 1-én megalakult Szovjet-Belorusszia ideiglenes kormánya, A. F. Mjasznyikov elnökletével.

Makacs harcok folytak Ukrajnában, ahol Németország veresége után az ukrán burzsoá nacionalisták ragadták kezükbe a hatalmat, megalakítván az úgynevezett direktóriumot, amelynek élére Petljura és Vinnyicsenko került. Szkoropadszkij hetman Németországba szökött.

A petljuristáknak eleinte sikerült megtéveszteniük az ukrán dolgozók egy részét: nagy propagandát folytattak a független „Ukrán Népköztársaság” megalakításáról, hazug ígéreteket tettek arra, hogy szétosztják a parasztok között a földet és a gyárakba bevezetik a munkásellenőrzést stb. A valóságban a petljurista rendszer a burzsoázia és a kulákság érdekeit védelmezte. A parasztoktól behajtották az elmúlt évekből fennmaradt tartozásokat és a hadiadót. A petljuristák magasra szították a sovinizmus lángját, zsidó-pogromokat rendeztek. Hadat üzentek Szovjet-Oroszországnak, s ezzel egyidejűleg Ukrajna kincseit kiárusították a külföldi tőkéseknek. A direktórium 1919. február 27-i jegyzékében Ukrajnát Franciaország „védnöksége” alá helyezte.

Ukrajna munkásai és parasztjai fegyveres harcra keltek a petljurista direktórium ellen. 1918 novemberében megalakult az ideiglenes ukrán szovjet kormány, amelynek többi közt tagjai voltak K. J. Vorosilov, Artyom és V. P. Zatonszkij. Az OSZSZSZK Vörös Hadserege Ukrajna dolgozó népének segítségére sietett. 1919 január elején megalakult az ukrajnai front V. A. Antonov-Ovszejenko parancsnoksága alatt.

Az ukrajnai szovjet hadosztályok, amelyek a német megszállás idején alakultak, s amelyek az OSZSZSZK és Ukrajna közti semleges övezetben tartózkodtak, támadásba lendültek. A harcokban kitűnt az N. A. Scsorsz és a V. N. Bozsenko vezette Bogun-ezred és tarascsai ezred. A munkások „zászlókkal, kenyérrel és sóval, elragadtatott »hurrá« kiáltásokkal” fogadták a vöröskatonákat — jelentette Scsorsz. 1919. január elején

Harkovot, 1919. február 5-én pedig Kijevet is felszabadították a petljuristák uralma alól. Ukrajna nagyobb részén visszaállították a szovjethatalmat.

A szovjetköztársaságok megalakulása a Baltikumban

A balti népeknek a német megszállók elleni szabadságharca ugyancsak összekapcsolódott a szovjethatalom visszaállításáért vívott tömegharccal. Mire Németország veresége bekövetkezett, Észtországban már újjáalakultak az illegális bolsevik szervezetek. November közepétől megjelent a „Kommuniszt" című bolsevik lap is. November 12-én a tallinni munkások „Le a burzsoá kormánnyal!" jelszó jegyében hatalmas tüntetést rendeztek. Az üzemekben a munkások önhatalmúlag bevezették a nyolcórás munkanapot. Ismét működött a munkásküldöttek tallinni szovjetje, amely november 19-én a nép nevében segítséget kért Szovjet-Oroszországtól az intervenciósok elleni harchoz. Erre a felhívásra válaszul a szovjet csapatok, amelyek kötelékében észt lövész-ezredek is harcoltak, november 22-én támadást indítottak Narva irányában. November 29-én a felszabadított Narvában kikiáltották az Észtországi Munkáskommunát, és megalakították a Kommuna Tanácsát (a köztársaság kormányát), élén J. J. Anvelttel. Ugyanezen a napon Lenin táviratot intézett a Vörös Hadsereg parancsnokához, amelyben kijelentette, hogy minden segítséget meg kell adni az Észt Szovjet Köztársaságnak.

December 8-án Lenin aláírásával megjelent az OSZSZSZK Népbiztosai Tanácsának dekrétuma az Észt Szovjet Köztársaság elismeréséről. 1918 végére Észtország területének nagy részén helyreállították a szovjethatalmat. Szovjet-Észtország nagy kölcsönt, tetemes mennyiségű gabonát, élelmiszert és más árut kapott az OSZSZSZK-tól.

Az észt szovjet kormány megtette az első lépéseket a gazdasági élet átalakításának útján. Az államosított ipari üzemek ismét dolgozni kezdtek; felemelték a munkások bérét, elkobozták a nagybirtokosok földjét, semmisnek nyilvánították a parasztok adósságait, s megtiltották a földbérfizetést. Mindenfelé parasztbizottságok alakultak. Az észt szovjet kormány azonban egy súlyos hibát is elkövetett az agrárkérdésben: nem osztotta fel a földesúri birtokokat és felszerelésüket a földnélküli és a kisbirtokos parasztok között, s ez akadályozta a proletariátus és a parasztság szövetségének megszilárdulását.

A megszállók és a fehérgárdista csapatok uralma alól fel nem szabadult észt területek dolgozói Észtország Kommunista Pártja Központi Bizottságának és vezetőjének, Viktor Kingisepp-nek az irányításával hősies harcot vívtak a burzsoá-nacionalista Pats-kormány ellen.

Lettországban a néptömegek a német megszállás legelső percétől fogva önfeláldozóan küzdöttek a betolakodók ellen. A rigai illegális bolsevik nyomda röpcédulákat és felhívásokat adott ki. A lett kommunisták három illegális lapot jelentettek meg. 1918 folyamán a rigai proletariátus több nagy tüntetést rendezett. Egy pillanatra sem szünetelt a megszállók elleni partizánháború.

Németország veresége után a lett burzsoá nacionalisták, akik meg akarták akadályozni a proletárforradalom kirobbanását, „ideiglenes kormányt" alakítottak a hírhedt reakciós, Ulmanis vezetésével. Az antant utasítására a német csapatok továbbra is Lettországban maradtak, hogy elfojtsák az erősödő forradalmi mozgalmat.

Lettország munkásosztálya energikus harcot indított a szovjethatalomért. 1918. december 4-én megalakult Lettország ideiglenes szovjet kormánya, P. I. Sztucska vezetésével. Az új kormány a dolgozókhoz intézett december 17-i kiáltványában független szovjetköztársaságnak nyilvánította Lettországot. December 22-én az OSZSZSZK kormánya dekrétumot tett közzé Lenin aláírásával, amelyben elismerte Szovjet-Lettországot. A dekrétum kimondta, hogy „az oroszországi szovjet kormány az Oroszországi Szovjet Köztársaság valamennyi olyan katonai és polgári hatóságának, amely érintkezésben van Lettországgal, kötelességévé teszi, hogy a legmesszebb menő támogatást nyújtsa Lettország szovjet kormányának és csapatainak abban a harcban, amelyet Lettországnak a burzsoá iga alól való felszabadításáért folytatnak". Ezzel egyidejűleg az OSZSZSZK Népbiztosainak Tanácsa 20 millió rubelt bocsátott Szovjet-Lettország rendelkezésére a népgazdaság helyreállítása céljából.

1919. január 2-án Rigában fegyveres felkelés tört ki a burzsoá kormány ellen. A munkásosztagok az éjszaka folyamán elfoglalták a városközpontot, reggelre pedig kezükben voltak a Daugaván (Nyugati-Dvinán) át vezető hidak is. A megszállók elmenekültek. Felszedte horgonyait az az angol—francia hajóraj is, amely addig Sinclair tengernagy parancsnoksága alatt a rigai kikötőben tartózkodott. Január 3-ára Riga teljesen felszabadult.

Tíz nappal később, január 13-án Rigában megnyílt a lettországi szovjetek alkotmányozó kongresszusa. Díszelnökké Lenint választották. P. I. Sztucska bevezető szavai után az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság elnöke, J. M. Szverdlov lépett a szónoki emelvényre, és üdvözölte a kongresszust. A kongresszus elhatározta, hogy Lettország államszövetségre lép az OSZSZSZK-val, majd megválasztotta a kormányt és elfogadta a Lett Szocialista Szovjet Köztársaság alkotmányát.

A lettországi szovjethatalom sokat tett a gazdasági és társadalmi élet szocialista átalakításáért. Elkobozták a földesúri birtokokat, államosították a bankokat, a nagykereskedelmi és ipari vállalatokat; megkezdődött a

gazdasági élet, mindenekelőtt az ipar helyreállítása. Az elkobzott földesúri birtokok közvetlenül a helyi szovjetek kezelésébe kerültek; jó néhány volt földesúri birtokon állami gazdaságot (szovhozt) rendeztek be. Az észt szovjetkormányhoz hasonlóan azonban a lett szovjetkormány is elkövette az agrárkérdés megoldásában azt a hibát, hogy a nagybirtokosok földjét nem adta át használatra a földnélküli és a kisbirtokos parasztoknak.

Litvániában is megalakult a szovjetköztársaság. Az országban már 1918 második felében fegyveres partizáncsapatok működtek. Október 1 - 3 között illegálisan megtartották Litvánia Kommunista Pártjának I. kongresszusát. Litvánia dolgozói a Kommunista Pártvezetésével szétkergették a helyi burzsoá bizottságokat, és mindenfelé szovjeteket választottak. December 8-án Vilniusban megalakult Litvánia ideiglenes forradalmi munkás-paraszt kormánya, V. S. Mickiavicius-Kapsukas vezetésével. A kormány a tömegek forradalmiságára támaszkodva december 16-án szovjetköztársasággá kiáltotta ki Litvániát. A proletariátus és a szegényparasztság forrón helyeselte ezt a lépést. Az ideiglenes forradalmi kormány felhívására országszerte tömegtüntetéseket és általános sztrájkokat rendeztek, a „Minden hatalmat a szovjeteknek!" jelszó jegyében.

Litvánia területének nagy részén győzött a szovjethatalom. A szovjet kormány elkobozta a nagybirtokosok és az egyház földbirtokait, államosította az ipart és a vasutakat, s bejelentette, hogy a litván nép „kéz a kézben akar haladni Szovjet-Oroszországgal és a szocialista forradalom útján elindult összes többi országgal".

Az OSZSZSZK Népbiztosainak Tanácsa december 27-i, Lenin által aláírt dekrétumában, a Litván Szovjet Köztársaság függetlenségét is elismerte. Szovjet-Oroszország kormánya csapatokat küldött Szovjet-Litvánia megsegítésére.

A litván burzsoázia az imperialistákhoz fordult támogatásért. A Slezevicius vezetésével megalakult burzsoá ideiglenes kormány 1919 januárjában felkérte az antanthatalmakat és Németországot, hogy verjék le Litvániában a szovjethatalmat. Februárban lengyel fehérlégionáriusok törtek be Szovjet-Litvániába és Belorussziába. Ezzel csaknem egy időben a német csapatok is megindultak Litvánia felé.

A belorussziai és a litvániai szovjetkongresszus 1919 februárjában elhatározta, hogy Vilnius fővárossal egységes Litván—Belorusz Szovjet Köztársasággá egyesíti a két köztársaságot. Ezt egyrészt a külső ellenséggel és a belső ellenforradalommal szembeni közös védekezés, másrészt pedig az indokolta, hogy a két ország gazdasági és politikai érdekei közösek voltak. Február 28-án Vilniusban a szovjetek litván és belorusz Központi Végrehajtó Bizottságának egyesült ülése megválasztotta a Litván—Belorusz Szovjet Köztársaság kormányát, amelynek élére V. S. Mickiavicus-Kapsukas került."

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Lenin történelmi személyisége

„Lenin olyan korban lett a munkásosztály eszmei és politikai vezérévé, amikor kialakult és az egész világot uralma alá hajtotta a monopolkapitalizmus, az imperializmus, amikor a szocialista forradalom a történelmi fejlődés közvetlen feladatává vált. Ő mutatta meg a forradalmi kivezető utat az első imperialista világháború okozta szörnyű válságból, amelybe a kapitalizmus döntötte az emberiséget. Ő mutatta meg a kivezető utat abból az eszmei zűrzavarból, amit a revizionizmus és különféle más téves és káros irányzat terjesztett el a munkásmozgalomban.

Örök történelmi igazság, hogy Lenin neve elválaszthatatlan attól a párttól, amely győzelemre vitte a Nagy Októberi Szocialista Forradalmat. Hiszen e pártot az ő vezetésével teremtették meg, és ő vezette harcát a proletariátus hatalomra jutásáért.

Örök történelmi igazság, hogy Lenin neve elválaszthatatlan a világ első szocialista államától. Hiszen a szovjet államot az ő vezetésével teremtették meg és ő állt az élén fennállásának első, s egyben legnehezebb éveiben. Az ő személyisége - a lángeszű tudós, a párt- és népvezér és államférfi alakja – hatalmas fényerejű világító fáklyaként emelkedik ki a világrengető események viharában, amikor az Októberi Forradalom megnyitja az emberiség új korszakát, s elkezdődik a történelmi átmenet a kapitalizmusból a szocializmusba.

Örök történelmi igazság, hogy a szocialista forradalom oroszországi diadala, az első munkásállam megszületése egyben a lenini tanítások, a lenini politika nagy győzelme, mely hatalmas lökést ad a nemzetközi proletariátus küzdelmének. A lenini eszmék jegyében alakultak meg a munkásosztály új forradalmi pártjai, köztük 1918 novemberében a Kommunisták Magyarországi Pártja is. Lenin vezetésével jött létre 1919 márciusában a Kommunista Internacionálé, mely összefogta a nemzetközi munkásmozgalom forradalmi erőinek legjavát.

A Komintern Lenin tanait követve segítette sok ország proletariátusának tőkeellenes harcát, sok gyarmati és félgyarmati sorba taszított nép felszabadulási küzdelmét. Elsőrendű szerepet játszott abban, hogy a forradalmi mozgalom a kapitalista kizsákmányolás és az imperialista elnyomás ellen messze túlnőtte az 1914 előtti kereteket: a marxizmus-leninizmus zászlaja alatt terjedt el mind az öt földrészen, vált világméretűvé."

(idézet: - Nemes Dezső - A lenini eszmék ereje – című könyvből)

Maglód, 2018.08.27. Salánki László

Demokratizálható vajon a polgári „demokrácia”?

A polgári „demokrácia” jobboldali erkölcse a kapitalizmus erkölcse is. Vagyis a felsőbbrendűségre épülő kizsákmányolás, amit a rendszer erkölcse és a törvényei biztosítanak; a kizsákmányolás az egyben élősködés is; az élősködéshez pedig a polgári diktatúra szükséges; a kapitalizmus nem képes kizsákmányolás és élősködés nélkül működni. **A polgári diktatúra a kisebbség diktatúrája az értékeket termelő proletárok felett**, ami undorító és embertelen parazita erkölcs. A kapitalizmus az egyén szabad vállalkozása, ami a termelőeszközök magántulajdonával és a proletárok feletti uralmával valósít meg; ez ragyogóan működik, miért változtatnának a totális hatalom birtokában lévő polgári „demokrácia” haszonélvezői ezen?

A polgári diktatúrában a kapitalizmus működési modelljének kényszere és a jobboldali erkölcse miatt kénytelen világnézeti tudatlanságban tartani az emberiséget; így lassan visszatér a középkori színvonalú világnézeti butaság is; a kapitalistáknak nincs szüksége a hatalom mindenkire kiterjedő demokratikus megosztására; a kapitalizmus működik a proletárok valóságos demokráciája nélkül is; **a választási jog szükséges, de nem elégséges a demokráciához**. Amelyik társadalmi osztály a politikai és gazdasági hatalom birtokosa az szinte kizárólagosan a saját érdekeinek megfelelően befolyásolhatja a „demokratikus” választásokat, de ehhez a kapitalizmusban a torz embertelen világnézet is szükségszerű. Vagyis, hogy mindenkinek a legjobb a kapitalista kizsákmányoló rendszer és ennél nem is lehet jobb.

Tehát, miért kellene a kapitalistáknak a polgári „demokráciában” a hatalmat megosztania a proletár bérrabszolga dolgozókkal?

A törvényhozás és az állam birtokában a polgári „demokrácia” haszonélvezői a kapitalistáknak nincs szükségük a nép számára valódi, a dolgozók valós kizsákmányolástól mentes érdekeit figyelembe venni, nem is tehetnék ezt meg; a kapitalista gazdasági modell nem működik kizsákmányolás nélkül; ha a proletár bérrabszolga dolgozók ezt elfogadják, akkor ez mégis csak diktatúra, az agyak manipulálása által. Mivel ezt a diktatúrát a proletár bérrabszolga dolgozók elfogadják, nem is lesz demokrácia a dolgozó nép számára a polgári „demokráciában”; a proletárok öntudatlanná manipulált agya igazából nem is igényli a demokráciát; így nem lesz képviselője a dolgozó népnek a parlamentben; a proletárok által üzemeltetett termelőeszközök működése útján keletkezett profit így a kizsákmányolóké, élősködőké lesz. Marad a kizsákmányolás, a diktatúra, ami önkényuralom, mert a kizsákmányolók szinte bármit megtehetnek a dolgozókkal szemben a profitjuk érdekében. Teljesen mindegy a proletárnak, ki zsákmányolja ki és ki élősködik rajta, mennyi élősködő típusú polgári párt közül lehet választania.

A polgári diktatúra jó a proletár bérrabszolga dolgozóknak?

Gusztus kérdése ez. Az proletárok agyán uralkodóknak ez természetes. Az érdekeiről az agymosás útján lemondott proletárok többsége ezt nem is érti. A világ amilyennek a hatalmon lévők mutatják mindenki számára meghatározó, a kizsákmányolók és proletárok többsége is akár kényszerből, akár butaságból sokáig elfogadják ezt, de az alapvető ellentmondás előbb utóbb a felszínre kerül. A kapitalizmus legfontosabb emberi tulajdonságait a kizsákmányolást, élősködést, felsőbbrendűséget, szolgaságot, diktatúrát, önkényuralmat csak az agymosás tudja elfogadtatni az emberiséggel. De ez egyszer visszaüt a kizsákmányolókra és az egész emberiségre. A polgári diktatúra keménysége változik a polgári „demokráciákban”, egészen a totális diktatúráig, amikor már nem lehet másként megtartani a kapitalistáknak a hatalmat.

A proletárok előtt nem titkolják el a gazdagodás okát a kizsákmányolást, de ezt természetesnek emberinek mutatják be. Ha szorgalmas vagy te is lehetsz gazdag kizsákmányoló, élősködő, sugalják. A világ dolgozó népeit ez azonban nem fenyegeti, szolgák maradnak. De bíznak, mint a lottó 5-ös találatban, de hiába, és mégis ezen az úton járnak. Okos dolog ez? Az agymosás ehhez elég? Hová vezet ez az út az emberiség számára?

Amint a polgári „demokrácia” feladja a polgári diktatúrát az már csak a népi demokrácia lehetséges. De ennek önkéntesen nincs valóságos lehetősége. Nincs szüksége az uralkodó elitnek a demokrácia mindenki számára való kiterjesztésére, a dolgozó proletár bérrabszolgákra. A bérrabszolgák pedig bámulnak ki a fejükből és csak azon a szemüvegen keresztül látják a világot, amit kaptak a polgári „demokráciától”, ami a jobboldali felsőbbrendűségre alapozott kizsákmányolók imádnivaló szépségének a képe.

Tehát a mindenkire kiterjedő valódi demokráciát nem lehet megvalósítani a polgári „demokrácia” keretében működő kapitalizmusban; erre nincs szüksége a kapitalistáknak sem a proletár bérrabszolga dolgozóknak a sikeres elbutításuk és ebben megtartásuk miatt. Ez az önkényuralom azonban nem érdeke az emberiségnek.

„Demokrácia (politikai rendszer): A demokrácia a társadalom jelentős számú, szavazati joggal rendelkező tagjainak hatalmából eredő politikai rendszer, egy közös területen, ahol hatalmi fékekkel és ellensúlyokkal biztosítják a társadalom jól szabályozott működését, mint például a közhatalom gyakorlóinak kizárólagos hatalomra törésének a megakadályozását, a társadalmi igazságosságot és a jóléti társadalom megvalósulását. A jogosultak közügyek döntéseiben való részvételi módja alapján *közvetlen* és *képviseleti* demokráciák létezhetnek.

- Olyan politikai rendszer, melyben a szuverén „nép”, tehát a társadalom összes teljes jogú tagja – nem egyén, kis csoport vagy a hatalom bizonyos csoportja – igazgatja a közügyeket, beleértve a kormányzást is.
- A demokrácia olyan politikai rendszer, amely a népnek a közügyekben való részvételére épül.
- Népszerű meghatározása a demokráciának a *népuralom*, egyenjogúság; az a politikai rendszer, melyben a népé a hatalom. A legtöbb közismert „demokrácia” közös jellegzetessége nem a közvetlen néphatalom, hanem a közhatalom választásának a legitimációja.” Wikipédia

„**kapitalizmus**: Az emberiség történetének egyik alapvető társadalmi-gazdasági alakulata, amely legtisztább formájában a polgári forradalommal felszámolt feudalizmus romjaira épült. A kapitalizmus előfeltételei az árutermelés kiszélesedésével, majd az eredeti tőkefelhalmozással még a feudalizmusban létrejöttek. A polgári forr. hatalomra juttatja a polgárságot, és megteremti a kapitalizmus számára legkedvezőbb társ. és pol. feltételeket. A kapitalizmusban a polgárok és a proletárok képezik az alapvető társ. osztályokat. Lényegi jellemzője, hogy a kizsákmányolt proletárok meg vannak fosztva mindenféle termelési eszköztől és csakis munkaerejüket bocsáthatják áruba. A kapitalizmusban általánosan érvényesülnek az árutermelés viszonyai. Fejlődése - a belső mozgatóerőktől meghatározottan - két nagy szakaszra oszlik: a szabadversenyes kapitalizmus és a monopolkapitalizmus, állammonopolista kapitalizmus v. imperializmus korára. A kapitalizmus alapvető ellentmondása a termelés társ. jellege és a termékek elsajátításának magánjellege közötti kibékíthetetlen ellentét. Ez az imperializmusban, ahol egyre éleződik a munka és a tőke, valamint az elnyomó és az elnyomott nemzetek ellentéte, megteremti a proletárforr. lehetőségét. A kapitalizmus létrejötte a XVI. sz. végétől a XIX. sz. végéig tartott. Szerkesztette: Lapoda Multimédia”

„Demokrácia és diktatúra: Osztálytársadalmakban a demokrácia sem lehet más, mint osztálydemokrácia. Valójában demokrácia és diktatúra egymástól elválaszthatatlan hatalomgyakorlási mód, a történelem során már az ókortól kezdve napjainkig meghatározott történelmi feltételektől függően egymást váltogatja. Még a polgári parlamentarizmus úgynevezett demokráciájában sem zárható ki a diktatúra jelenléte. A diktatúra tehát szükségszerű, a demokratikus hatalomgyakorlásból fakadó ellentmondások feloldásának eszköze. A diktatúra társadalmi bázisát tekintve lehet jobb és baloldali, tehát minden esetben osztálydiktatúra, attól függően, hogy melyik társadalmi osztály érdekeinek közvetlen érvényesítésére alkalmazzák. Amikor feladatát betöltötte, a diktatúra enyhítésére vagy feloldására törekszenek az osztályérdekek érvényesítésében a különböző társadalmi osztályok küzdelme (osztályharca) során. Visszatérés történik a parlamentarizmus valamilyen formájához. Mindebből következik, hogy a nép hatalma valójában a jelenlegi gazdasági-társadalmi-történelmi feltételek között csakis a proletárdiktatúra lehet, amennyiben a munkásosztály érdekeinek közvetlen érvényesítésére törekszik a tőkésosztállyal szemben, függetlenül attól, hogy az hazai vagy nemzetközi. A tőkés rendszert proletárdiktatúra nélkül felszámolni lehetetlen. A diktatúrát tehát vállalni kell. Illúzió azt remélni, hogy a jelenlegi gazdasági-társadalmi viszonyok között a különböző társadalmi osztályok érdekeinek valódi egyeztetése lehetséges a parlamentarizmus keretei között, mert az maga is a diktatúra egy formája, olyan hatalom, amelyet az uralkodó osztály politikai képviselete tart a kezében.” **Népi Front**

Maglód, 2018.09.03. Salánki László

Az antant intervenciójának erősödése

„**Vlagyimir Iljics Uljanov**, mozgalmi nevén **Lenin** (oroszul: Влади́мир Ильи́ч Улья́нов Ленин ; születési neve *Vlagyimir Iljics Uljanov*; Szimbirszk, 1870. április 22. [a régi orosz naptár szerint április 10.] – Gorki, 1924. január 21.) orosz ügyvéd, kommunista forradalmár, a Szovjetunió első vezetője, marxista gondolkodó, a leninizmus névadója és a 20. századi történelem kiemelkedő hatású alakja.

Orosz szülők harmadik gyermekeként, Szimbirszkben látta meg a napvilágot Vlagyimir Iljics Uljanov néven, a Lenint csak később vette fel. A Szimbirszki Klasszikus Gimnáziumot kitűnő eredménnyel végezte el, s már ekkor kitűnt társai közül a tudásával és a szorgalmával. Miután kivégezték bátyját, aki részt vett egy merényletben, szembefordult a cári uralommal és fokozatosan balra tolódva a kommunista eszmék híve lett. Joghallgatóként részt vett egy diáktüntetésen, ami miatt kicsapták a kazáni egyetemről és így magánúton, a szentpétervári egyetemen fejezte be tanulmányait, szintén kitűnő eredménnyel.

Felforgató tevékenységért három év szibériai száműzetésre ítélték, ami után a frissen megalapított Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspárt tagjaként emigrált, majd többek között Svájcban, Németországban és Angliában is lakott. Külföldön tartózkodva kulcsszerepet vállalt a párt szervezésében és vitáiban, valamint a szocializmus eszméjének terjesztésében. Szerkesztette a párt lapját és rengeteg írást publikált. Befolyása a pártkongresszusokon egyre erősödött és az 1903-as pártszakadás után a bolsevik (saját maguk által többséginek nevezett) frakciót vezette.

A párt és a mozgalom népszerűsége rohamosan nőtt, végül Lenin vezetésével Oroszországban megszerezték a hatalmat. Az 1917-es októberi forradalom után széles körű reformokat vezetett be, nagy szerepe volt az első világháborúból való kilépésében. Miután az 1917-es választást az eszerek *(szociálforradalmárok)* nyerték meg, a vörösök és a fehérek között elhúzódó polgárháború kezdődött, amelybe a külföldi hatalmak is beavatkoztak *(intervenció)*. Lenin és a proletár állam a hadikommunizmus bevezetésével meg tudta nyerni a fehérek elleni háborút, és az 1922-ben megalakult Szovjetunió első vezetője lett. Politikai pályájának kiteljesedését agyvérzése, majd két évvel későbbi halála gátolta meg.

A Szovjetunió egyik legbefolyásosabb és legnépszerűbb vezetője volt, azok közül is sokan rajongtak érte, akiknek nem kedvezett az általa követett politikai irányvonal. Hatalmas sikereit többek között intelligenciájának, karizmatikus személyiségének, kiváló szónoki tehetségének és filozófiai jártasságának köszönhette. Oroszországban, a volt tagállamokban és egyes keleti országokban is hatalmas személyi kultuszra és népszerűségre tett szert. Szellemének közvetett hatásai még a mai napig is érezhetőek az orosz politikában.” Wikipédia

Lenin a bolsevikokkal, akik a következetes kommunisták, a dolgozó nép szabadságáért, felszabadításáért eredményesen harcoltak a kizsákmányolók ellen. A kizsákmányolók érdekeit az eszerek, mensevikek, kadetok, a cár, a kapitalisták, az angolok, az amerikaiak, az imperialisták képviselték, szolgaságot, élősködést akartak a dolgozó nép felett. De ez akkor nem jött be.

Lenin a dolgozó nép nagy harcosa és vezére volt, de szelleme ma is hat, és a jövőben is hatni fog.

„1918 végére lényegesen megszilárdult a szovjet állam helyzete. Ám Németország veresége következtében az antanthatalmak kiszélesíthették szovjetellenes intervenciójukat: a proletárállam ellen vethették be azokat a csapatokat is, amelyeket addig a Németországgal folytatott háború kötött le. Murmanszkba, Arhangelszkbe, Vlagyivosztokba újabb nagy intervenciós csapattestek érkeztek. 1918. november-december folyamán az antant hajóhada behatolt a balti-tengeri szovjet vizekre. Az intervenció fő iránya azonban most Dél-Oroszország felé mutatott. Az intervenciós csapatokat és a fehérgárdistáknak küldött anyagi segítséget a legrövidebb, legkényelmesebb úton tudták délre juttatni: a Fekete-tengeren keresztül, ahová Törökország kapitulációja megnyitotta az utat. November végén Ogyesszában, Szevasztopolban, Novorosszijszkban intervenciós csapatok — főként franciák — szálltak partra. A nyugati imperialisták most már közvetlen, nyílt katonai támogatásban részesítették a fehérgárdista „önkéntes” hadsereget, a fehérkozákokat, az ukrajnai és kaukázusi burzsoá nacionalistákat és más ellenforradalmárokat, akik a szovjetország déli területein harcoltak a szovjethatalom ellen.

Ez volt az az idő, amikor az antanthatalmak nyílt fegyveres harcot folytattak a szovjet állam ellen. Az imperialisták fokozták a blokádot, és teljesen elvágták Oroszországot a külvilágtól. Közben pedig szemérmetlenül fosztogatták az országot. Először Arhangelszken, Murmanszkon, Vlagyivosztokon, majd pedig a fekete-tengeri kikötőkön keresztül sok millió púd értékes árut — épületfát, prémet, aranyat, lent, bőrt, kendert, gabonát, mangán-ércet stb. — szállítottak el a szovjet földről. Mindezekre a kincsekre rekvirálás útján tették rá a kezüket a „megszállási költségek ellenében”, vagy pedig „megvásárolták” őket az általuk, illetve a fehérgárdista „kormányok” által kibocsátott értéktelen papírpénzért. A megszállók egyedül az észak-oroszországi területekről — nem teljes adatok szerint — csaknem egymilliárd aranyrubel értékű árut szállítottak külföldre. Az intervenciósok által elfoglalt területeken véres terror dühöngött, egyre gyakrabban került sor szovjet emberek tömeges kivégzésére. „Vérfagyasztó dolog visszaemlékezni azokra a szörnyűségekre — mondta el később egy távol-keleti partizán —, amelyeket az amerikai fenevadak a szovjet Távol-Keleten elkövettek. Számtalanszor láttam felgyújtott falvak üszkös romjait, fosztogatásokat, gyilkosságokat, amelyek mind az amerikai megszállók művei voltak.” Még Graves tábornok, a Szibériában tevékenykedő amerikai intervenciós csapatok parancsnoka is kénytelen volt később beismerni: „A kegyetlenkedések olyanok voltak, hogy azokról az orosz nép még elkövetésük után 50 évvel is beszélni és emlékezni fog.” Az Egyesült Államok — mondotta — „kihívta maga ellen a szibériai lakosság több mint 90 százalékának gyűlöletét”.

Az 1918 végi — 1919 eleji hadműveletek

1918 végén és 1919 elején — miután az antantcsapatok partra szálltak a Fekete-tenger partján, a délvidéki ellenforradalom pedig igen aktív lett — különösen fontossá vált a déli front. A fehérkozákok 1918 novemberében visszaszorították a 8. és a 9. hadsereget. Az ellenforradalmárok támadása már Voronyezst, Tambovot, Szaratovot veszélyeztette. A 8. és a 9. hadsereg katonái között gyakori volt a fegyelmezetlenség, az ingadozás.

A Kommunista Párt Központi Bizottsága 1918. november 26-án külön határozatban foglalkozott a déli fronton elszenvedett vereségek következtében kialakult súlyos és veszélyes helyzettel. A Központi Bizottság követelte, hogy a Vörös Hadsereg a legközelebbi hetekben „valamennyi fronton, mindenekelőtt a déli fronton, maximális energiát tanúsítson a támadásban. Jó néhány, a harcokban megedzett keleti hadosztályt (köztük az inzai és az uráli hadosztályt) a déli frontra vezényelték; Moszkvában, Pétervároń és más városokban újabb pártmozgósítást hajtottak végre. Több mint 2500 kommunista utazott a déli frontra, köztük kiváló vezető pártmunkások: R. Sz. Zemljacska, V. A. Barisnyikov, V. I. Mezslauk és mások. Az illegális kommunista szervezetek, amelyeket a doni iroda irányított, az ellenség hátában fejtettek ki intenzív tevékenységet. A Don melletti Rosztovban 1919 januárjában 25 illegális kommunista sejt működött.

Az 1918 decemberében lezajlott heves ütközetek egyik fél számára sem hoztak döntő győzelmet. 1919 elején a szovjet csapatok általános támadást indítottak Krasznov ellen. A 9. hadsereg A. I. Jegorov parancsnoksága alatt elfoglalta Boriszoglebszket, Novohopjorszkot, és tovább nyomult előre dél felé. Sikeres hadműveleteket folytatott a 8. és a 13. hadsereg, majd később a Caricin irányából támadó 10. hadsereg is. Szívós harcok eredményeképpen Krasznov csapatait szétzúzták; 1919 márciusára a Vörös Hadsereg a Don-vidék nagy részét felszabadította.

Lényegesen kedvezőtlenebbül alakult a hadihelyzet a Kaukázus északi részén. Az itt tartózkodó 11. (észak-kaukázusi) hadsereg önfeláldozóan harcolt a fehérgárdisták ellen. A 16 000 főnyi tamanyi hadsereget, amelynek parancsnoka J. I. Kovtyuh és I. I. Matvejev volt, körülzárták az ellenséges csapatok, és elvágták a szovjet főerőktől. A hadsereg hősies küzdelemben átvágta magát, miközben nagy ellenséges csapategységeket semmisített meg. Ám az ellenség — a Gyenyikin-féle „önkéntes” hadsereg és a fehérkozák sereg — a katonai felszerelés és a fegyverzet tekintetében fölényben volt. A szovjet csapatokat erősen sújtotta a fegyver-, a lőszer- és a gyógyszerhiány. Még rosszabb volt a helyzet, amikor a 11. hadsereg parancsnoka, a kalandor Szorokin árulást követett el. A 11. hadsereget szétverték; 1919 januárjában kénytelen volt megkezdeni a visszavonulást Asztrahany felé. A hadsereg kemény télben vonult át a puszta, sivatagos sztyeppén, és a hihetetlen nélkülözések következtében óriási embervesztességeket szenvedett. Észak-Kaukázus a fehérgárdisták kezére jutott.

A fekete-tengeri partvidéken partra szállt antantcsapatok nagyszabású támadást akartak indítani az ország központi vidékei ellen. 1919 februárjában mintegy 130 000 főnyi hadsereggel rendelkeztek. Hozzájuk kellett csatlakozniuk a fehérgárdista alakulatoknak is. Az antant katonai parancsnoksága egybehangolta saját csapatainak és a fehérgárdista alakulatoknak a hadműveleteit. De az intervenciósok mégsem értek el komoly sikereket. Az ukrajnai ellenforradalom vereséget szenvedett. Az imperialistáknak nem sikerült nagy fehérgárdista hadsereget létrehozniuk Ukrajnában. Elfoglalták a Krím-félszigetet, Ogyessza, Herszon, Nyikolajev környékét, de nem tudtak tovább jutni észak felé.

A partizánok és a szovjet csapatok hamarosan támadásba lendültek, és a Herszonért, Nyikolajevért vívott csatákban, útban Ogyessza felé, számos súlyos vereséget mértek az intervenciósokra és a petljuristákra. Berjozovka vasútállomásnál, Ogyessza mellett, még francia tankokat is zsákmányoltak. (Az egyiket Moszkvába vitték, és 1919. május 1-én kiállították a Vörös Téren.)

Ezalatt az intervenciós csapatok soraiban erősödött- a forradalmi hangulat. A francia és más külföldi katonák forradalmasodását előmozdította az illegális bolsevik szervezetek propagandamunkája. Az ogyesszai területi pártbizottság mellett Külföldi Kollégium alakult, amelyet a Központi Bizottság által ideküldött tapasztalt kommunista, I. F. Szmirnov (illegális neve: Nyikolaj Lasztocskin) vezetett. Az illegális kommunisták az ogyesszai kazamatákban francia, angol, görög, lengyel nyelvű röpcédulákat nyomtattak. Az ellenség felderítőszolgálata nem tudta megakadályozni ezeknek a röpcédulának a terjesztését. A katonák a kaszárnyákban, a matrózok a hajókon minden reggel az igazság gyújtó hatású szavait olvasták. Az ogyesszai bolsevikok a jevpatorijai illegális központon keresztül, amelyet D. I. Uljanov (Lenin fivére) vezetett, kapcsolatot létesítettek az illegalitásban dolgozó krími elvtársakkal.

Az intervenciósoknak sikerült letartóztatniuk a Külföldi Kollégium néhány tagját, köztük1. F. Szmirnovot és Jeanne Labourbe francia kommunistát. A letartóztatottakat bestiálisan megkínozták, majd kivégezték. De az illegális bolsevik szervezet nem hagyta abba a munkát. 1919 áprilisában felkelés tört ki a fekete-tengeri francia hajóhadban: a matrózok a szovjetellenes intervenció megszüntetését és az azonnali hazatérést követelték. A felkelő matrózok partra szálltak, és barátkozni kezdtek az orosz munkásokkal. A szovjet csapatoktól elszenvedett

számos vereség és a forradalmi mozgalom erősödése következtében az intervenciósok kénytelenek voltak 1919. április végén sietve visszarendelni flottájukat és csapataikat a Krím-félszigetről és Ukrajnából.

1918 végén és 1919 elején az addigi mensevik-eszer „kormányokat" nyílt fehérgárdista diktatúrák váltották fel, mivel a burzsoá-földbirtokosi hatalomnak ez a formája jobban megfelelt az intervenciósok céljainak és az ellenforradalmárok nézeteinek.

Kolcsak cári tengernagy 1918. november 18-án a „szövetséges" képviselők támogatásával államcsínyt hajtott végre Omszkban, és bevezette a katonai diktatúrát. Röviddel ezután a tengernagyot „Oroszország legfelső kormányzójának" nyilvánították. Az irkutszki amerikai konzul, majd az ő példáját követve más imperialista hatalmak képviselői is teljes támogatásukról biztosították Kolcsakot. Észak-Kaukázusban és a Don vidékén a szétforgácsolt ellenforradalmi erők az antant egyenes utasítására Gyenyikin tábornok vezetése alatt egyesültek. Arhangelszkben Miller fehérgárdista tábornok gyakorolt diktátori hatalmat.

Késő ősszel, november végén a kolcsakista erők támadást indítottak a keleti front északi részén. Az volt a szándékuk, hogy Permen keresztül rátörjenek Vjatkára és Kotlaszra, itt egyesüljenek az intervenciósok és a fehérgárdisták arhangelszki hadseregcsoportjával, majd közösen vonuljanak Moszkva és Pétervár ellen. Kolcsak jól felfegyverzett és jól felszerelt hadosztályokkal rendelkezett. Az intervenciósok kezén levő távol-keleti kikötőkbe egész nyáron és ősszel megszakítás nélkül özönlöttek a fehérgárdisták részére az Egyesült Államokból, Angliából, Franciaországból és más országokból származó katonai szállítmányok. Az amerikai imperialisták például az 1918. augusztustól novemberig terjedő időszakban 200 000 puskát, több mint 4,5 millió töltényt, 220 000 lövedéket, rengeteg ágyút, géppuskát, bakancsot stb. szállítottak a szibériai szovjetellenes erőknek.

A keleti front északi részén harcoló szovjet csapatok rendkívül nehéz helyzetbe kerültek. A 3. hadsereg 35 000 rosszul felfegyverzett és felszerelt katonája kitartó harcokban feltartóztatta az ellenséges előnyomulást, miközben nagy veszteségeket okozott a fehérgárdistáknak. De az utóbbiak, kihasználva számbeli és technikai fölényüket, elfoglalták Liszvát, Kungurt, majd a december 25-ére virradó éjszakán Permet, a vidék nagy iparvárosát és igen fontos stratégiai pontját is.

Ez a siker azonban az ellenség utolsó sikere volt. Azokban a napokban, amikor a 3. hadsereg nehéz harcok közepette visszavonult, a keleti front többi hadserege sikeres támadásba lendült Kolcsak ellen. A 2. hadsereg, amely a 3. hadseregtől délre harcolt, átkelt a Káma bal partjára, és Kungur irányába szorította vissza az ellenséget. A keleti front középső szakaszán az 5. hadsereg mért súlyos vereséget a fehérgárdista és fehércseh csapatokra. Nagy területen előrenyomult kelet felé, és 1918. december 31-én elfoglalta Ufát. Az 1. és a 4. hadsereg hadosztályai gyorsan nyomultak előre a magas hóval borított Volgán túli sztyeppéken, és makacs harcokban visszavetették a fehérkozák-egységeket. 1919. január 22-én elfoglalták Orenburgot, majd egy nappal később Uralszkot is.

Az így kialakult helyzetben Kolcsak már nem tudott nagyobb erősítéseket küldeni Perm térségébe. A 3. szovjet hadsereget ezalatt megerősítették, és megtisztították a megbízhatatlan elemektől. Ezt a munkát az uráli kommunisták végezték el, a párt Központi Bizottsága és a Védelmi Tanács által kiküldött vizsgáló bizottság segítségével, amelynek F. E. Dzerzsinszkij és I. V. Sztálin voltak a tagjai. 1919 januárjában fordulat következett be a keleti front permi szakaszán: megállították az ellenség előnyomulását, és a megerősödött 3. hadsereg nemsokára maga lendült támadásba."

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Távirat valamennyi szovjethez, mindenkihez, mindenkihez 1918. XI. 10.

„Ma éjjel érkezett Németországból az a hír, hogy Németországban győzött a forradalom. Először Kiel közölte szikratávírón, hogy a hatalom a Munkások és Matrózok Szovjetjének a kezében van. Azután Berlin a következőket közölte:

„A szabadság és a béke nevében köszöntünk mindenkit. Berlin és környéke a Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjének kezében van. Adolf Hoffmann parlamenti képviselő. Ioffe és a követség személyzete haladéktalanul visszatér."

Kérem, tegyenek meg minden intézkedést annak érdekében, hogy végig a határ mentén közöljék ezt a német katonákkal. Berlin hírül adta azt is, hogy német katonák a fronton letartóztatták a régi német kormány békeküldöttségét és maguk kezdtek tárgyalni a békéről a francia katonákkal.

Lenin
a Népbiztosok Tanácsának Elnöke

„Pravda" 244. sz.
1918. november 12."

(idézet: – Lenin Művei 28. kötet – című könyvből)

Beszéd a „Vörös Tiszt Napján”, 1918. november 24-én

„(Dübörgő taps, — az „Internacionálét“ éneklik.) A népbiztosok nevében üdvözlöm önöket — mondja Lenin. — Amikor hadseregünk és vörös tisztjeink feladataira gondolok, eszembe jut egy eset, melynek nem is olyan régen tanúja voltam a finnországi vasútvonalon, egy vasúti kocsiban.

Láttam, hogy az utasok mosolyogva hallgatnak egy öreg anyókát, és megkértem, fordítsák le szavait. A finn asszony a régi katonákat a forradalmi katonákkal hasonlította össze, és arról beszélt, hogy amazok a burzsoázia és a földbirtokosok érdekeit védelmezték, ezek pedig a szegény emberekéit. „Azelőtt a szegényember keservesen megfizetett minden engedély nélkül elvett hasáb fáért, most meg — mondotta az öregasszony —, ha az erdőben katonával találkozik az ember, az még segít a rozsét cipelni.” „Most már nem kell félni — mondotta — a puskás embertől.”

Azt hiszem — folytatja Lenin —, hogy nagyobb elismerést a Vörös Hadsereg számára elképzelni is nehéz.

Lenin a továbbiakban arról beszél, hogy a régi tisztikar főképpen elkényeztetett és elrontott kapitalista csemetékből állott, akiknek semmi közük sem volt az egyszerű katonához. Ezért most, amikor új hadsereget szervezünk, a parancsnokokat csakis a népből vegyük. Csak a vörös tiszteknek lesz tekintélye a katonák előtt és csak ők tudják majd megszilárdítani hadseregünkben a szocializmust. Az ilyen hadsereg legyőzhetetlen lesz.

„Izvesztyija VCIK” 258. sz.
1918. november 26.”

(idézet: – Lenin Művei 28. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.09.04. Salánki László

Kapitalisták és proletárok a polgári „demokráciában”

Kik a proletárok?

A kapitalizmusban a proletárok termelőeszközzel nem rendelkező bérből és fizetésből élő dolgozó bérrabszolgák. Ide sorolandó a bérből és fizetésből élő minden fizikai és szellemi munkás, a tanár, az orvos, az ápolók, a közszféra, az államapparátus és a médiumok dolgozói, akik mind proletár bérrabszolga dolgozók. A közmunkán vagy munkanélkülivé vált nyomorgók a proletárok legalját képviselik. A proletár nyugdíjasokat valamikor szintén kizsákmányolta a kapitalizmus. Így a proletárok a népesség túlnyomó többségét jelentik a kapitalizmusban.

A kisvállalkozók, akik saját vagy bérelt termelőeszközzel maguk egyedül vagy társultan dolgoznak, ebből élnek meg, nem zsákmányolnak ki senkit, így nem proletárok. Azok a kisvállalkozók és vállalkozók, akik proletárokat alkalmaznak a profitjuk érdekében, azok kizsákmányolók, mert nem vagy nem csak a saját munkájukból szerzik jövedelmüket, hanem a bérrabszolgáik, alkalmazottjaik által termelt értéktöbbletet elveszik maguknak, azaz kizsákmányolnak.

Az értéktöbblet az a többlet, amellyel a termék értéke (ára) meghaladja a befektetett és elhasznált termelési eszközt és az ehhez szükséges munkaerő árát, amiből a profit lesz. A kapitalista profitja az értéktöbblet a proletárok saját bérükön felüli többletmunkájának, az ingyenmunkának az eredménye, ami így kizsákmányolás, élősködés; az így szerzett jövedelem alapvetően nem a tőkések, vállalkozók munkája, hanem a befektetett tőke eredménye. A bővített újratermelés is ebből a forrásból finanszírozható, ami még nagyobb profitot hozhat a tőkés befektetőnek. A kizsákmányolás és élősködés embertelen tényén kívül ez egyelőre sikeresen fejleszti a termelőerőket.

A kapitalista állam alkalmazottjai – a közszféra, a tanárok, egészségügy bérből és fizetésből élő proletárjai a tőkésállam működése érdekében dolgozók, a tőkésállam bérrabszolgái. Munkájuk a többi proletár bérrabszolga profit termelő képességének biztosítása, a proletárok érdekeinek féken tartása és elnyomása, a kizsákmányolás biztosítását szolgálja.

Minden proletár dolgozó a kapitalizmusban bérrabszolga, mindegy mennyi a bére. Vannak olyan proletárok, akiknek az átlag feletti a bérezésük, ezek leginkább a jobb képességűek vagy a hatalomhoz köthető kapcsolatúak és a hatalom, a rendszer védelmében, akár a proletárok érdekeivel szemben is dolgoznak. Ezek régi szóhasználattal a „munkás arisztokraták” jelentősen segítik gazdáikat, a hatalmon lévőket. Tipikus példa a médiumok bérrabszolga proletárjai.

A proletárokat a kapitalisták a profitért, a termelőeszközük és a tőkésállam hatalmával törvényesen kizsákmányolnak, mindegy milyen jól vagy rosszul élnek is. A lényeg, a törvényes élősködés, kizsákmányolás, ami embertelen.

Kik a kapitalisták?

A kapitalisták a polgári „demokrácia” világnézeti és jobboldali erkölcsének szellemében a termelőeszközök magántulajdonával, a tőkésállam hatalma segítségével a kizsákmányolók; a proletárokat zsákmányolják ki, azokat, akik a termelés működtetésével az értékeket létrehozzák, vagyis a kapitalisták a proletárokon élősködők.

A kapitalizmus működési modellje szerint a termeléshez szükséges minden tényezőt a **termelőerőket** megvásárolják a tőkések. A kapitalista termelés célja így, a minél nagyobb profit elérése, ami a proletárok kizsákmányolásával lehetséges. A kapitalizmus addig tart, amíg a termelést a kizsákmányolással szerzett profit mozgathatja, vagy a népi demokrácia fel nem váltja, ami a szocializmus.

Demokrácia nem lehetséges kizsákmányoló és kizsákmányolt között, a polgári „demokráciában” a kisebbségben lévő kapitalisták kizsákmányolják a proletárokat.

A polgári „demokrácia” az diktatúra a proletárokkal szemben!

Néhány fogalom:

„A **proletariátus** (a latin *proles*, am. „utód” szóból) a kapitalizmus egyik alapvető társadalmi osztálya. Tagjai a *proletárok,* vagy rövid, gyakran dehonesztáló megnevezéssel „prolik”. Eredeti meghatározás szerint a proletárok azok az emberek, akik nem rendelkeznek termelési eszközzel, így munkaerejük eladásából, bérmunkából élnek. Kezdetben lekicsinylő felhanggal társult, később Karl Marx a munkásosztály szociológiai meghatározására alkalmazta.” Wikipédia

„**munkásarisztokrácia:** A munkásmozgalomban nagy szerepet vitt réteg, a munkásosztálynak az a jól fizetett része (elsősorban jól képzett szak- és előmunkások, művezetők stb.), amelynek életszínvonala s ezért részben életformája is inkább a kispolgársághoz volt közelebb, mint a proletariátushoz. Éppen ezért már nem tekintette közvetlen érdekének a kapitalizmus megdöntését, úgy érezte van vesztenivalója, ezért nem akarta megkockáztatni a forradalmat. Ehelyett a reformok alapján való javítás, a tőkésekkel való egyezkedés felé hajlott. Viszonylagos jóléte lehetővé tette művelődését. A munkásmozgalomban különleges szerepet játszhatott, mint az opportunizmus hordozója” kislexikon.hu

„**kizsákmányolás**: Egy másik ember munkája eredményének elsajátítása ellenszolgáltatások nélkül, a termelési eszközök magántulajdonosa, mint munkáltató által. Kialakulásának feltétele az, hogy a termelő (a munkás) több terméket tudjon előállítani, mint amennyi a létfenntartásához szükséges. A kizsákmányolás tehát az új érték egy részének (értéktöbblet) elsajátítása ellenszolgáltatás nélkül. A magántulajdonra (tulajdon) épülő (rabszolgatartó, feudális, tőkés) társadalmakban a kizsákmányolás különböző formái alakultak ki." kislexikon.hu

„**termelési eszközök**: termelőeszközök: a munkatárgyak és a munkaeszközök együttese. Az egyes társadalmak jellegét a termelési eszközök tulajdonformája határozza meg." kislexikon.hu

„**termelőerők**: A termelés tárgyi és személyi tényezőinek együttese. Magában foglalja: a) a termelési eszközöket; b) a termelésben részt vevő embert a maga szaktudásával, tapasztalataival - beleértve nemcsak a fizikai munkát, hanem a termeléssel kapcsolatos szellemi munkát végző embert (pl. a mérnököt) is. Napjainkban egyre inkább közvetlen termelőerővé válik a tudomány, hiszen egyre nagyobb szerepe van a termelésben. A termelőerők legdöntőbb tényezője az ember, mert ő állítja elő és hozza működésbe a termelési eszközöket, továbbá ő fejleszti a tudományt, majd hasznosítja a termelésben. A termelőerők és a termelési viszonyok egysége alkotja a **termelési mód**ot." kislexikon.hu

„Értéktöbblet: a tőkés gazdaságban a bérmunkás által megtermelt érték és munkaerejének értéke közötti különbözet, amelyet a tőkés ellenérték nélkül elsajátít. A realizált értéktöbblet a profit. A marxi értéktöbblet-elmélet a különbözőpolgári elméletekkel szemben bebizonyította, hogy az értéktöbblet egyetlen forrása a dolgozók kizsákmányolása, s hogy a tőkés társadalom termelésének közvetlen célja nem a fogyasztók szükségleteinek kielégítése, hanem az értéktöbblet termelése (alaptörvény). A szocialista gazdaságban az értéktöbblet kategóriája megszűnik, mert a munkaerő nem áru és nincs kizsákmányolva.

Bővített újratermelés: a termelési folyamatnak a korábbinál nagyobb mértékben való megismétlése. Feltételezi, hogy az előző évi nemzeti jövedelem egy részét a termelési alapok fejlesztésére fordítják, s ennek segítségével a következőesztendőkben a korábbinál nagyobb lehet a termelés. Zavartalanságának feltétele, hogy a termelés különbözőtényezői megfelelő arányban legyenek egymással. A szocialista bővített újratermelés fejleszti a szocialista termelési viszonyokat, a tervgazdálkodást, biztosítja a termelés és a fogyasztás szoros kapcsolatait, a termelők fejlődését.

Burzsoázia: a kapitalista társadalom egyik alapvető és egyben uralkodó osztálya. A fő termelési eszközök tulajdonosa, a dolgozok kizsákmányolásából él.

Kapitalizmus: a feudalizmust felváltó társadalmi-gazdasági alakulat, amely a termelési eszközök magántulajdonán, a bérmunka kizsákmányolásán alapszik. A tőkés termelés alaptörvénye: az értéktöbblet-szerzés. A kapitalizmust a termelés anarchiája, időszaki válságok, krónikus munkanélküliség, a tömegek nyomora, konkurencia és háborúk jellemzik. A kapitalizmus alapvető ellentmondása a munka társadalmi jellege és az elsajátítás magántőkés formája közötti ellentmondás, mely a tőkés társadalom két alapvetőosztálya, a proletáriátus és a burzsoázia antagonizmusában nyilvánul meg. A proletáriátusnak a kapitalizmus egész történetén végighúzódó osztályharcát a szocialista forradalom tetőzi be. A tőkés alap felépítményének főelemeit a politikai és jogi intézmények, valamint a polgári ideológia rendszere alkotják. A kapitalizmus ideológusai által proklamált egyenlőséget teljesen formálissá teszi a gazdasági egyenlőtlenség, s a dolgozókat a politikai élettől távol tartó államgépezet. A XVI században kialakult kapitalizmus haladó szerepet töltött be a társadalom fejlődésében, mivel jóval nagyobb munkatermelékenységet biztosított, mint a feudalizmus.

Kisárutermelés: az áruk előállítása a termelő saját munkaeszközeivel és saját, illetve családtagjai munkájával. A termelési eszközök magántulajdonán alapul, de az áru előállítása nem idegen munkaerő kizsákmányolásával történik. Jellegzetes képviselői a kézműves ek és a paraszti kistermelők.

Demokrácia: legáltalánosabb értelemben olyan politikai rendszer, amelyben a hatalom forma szerint az egész nép kezében van, ténylegesen azonban valamely osztály diktatúrája érvényesül. A burzsoá politikusok és a reformisták a demokrácia fogalmát rendszerint elszakítják a konkrét gazdasági-társadalmi tartalomtól és főleg formális jegyek alapján ítélik meg. A marxizmus-leninizmus a demokráciát konkrét társadalmi-gazdasági tartalmában és feltételeiben vizsgálja. A kizsákmányoló rendszerekben a demokráciának csak külsőlátszata van meg, a valóságos népuralom sohasem valósulhat meg benne. A demokrácia csak az elnyomó osztályok (a kisebbség) számára van biztosítva, az elnyomott osztályok (a többség) számára ugyanakkor ez diktatúrát jelent. A polgári demokráciákban a burzsoázia formális szabadságjogokat biztosít (alkotmányt, parlamentet és más képviseleti intézményeket hoz létre, általános választójogot ad stb.) de minden módon akadályozza, hogy a tömegek valóban élhessenek is azokkal. Ha a burzsoázia uralmát veszély fenyegeti, akkor elveti a polgári demokratikus szabadságjogoknak még a látszatát is, és nyílt terrorista diktatúrához folyamodik. A demokrácia új, magasabb rendű formája a szocialista demokrácia, amely a nép többségének, a dolgozó tömegeknek a demokráciája." *(idézet: - Marxista fogalomlexikon – című könyvből)*

Maglód, 2018.09.04. Salánki László

Szovjet békeajánlatok az intervenciósoknak

„A szovjet kormány, miközben az imperialisták támadásait visszaverte, több ízben — 1918 augusztusában, októberében, novemberében — felajánlotta az ellenségnek a békekötést. A szovjetek VI. összoroszországi kongresszusa 1918 novemberében ismételten felajánlotta az antant-hatalmaknak, hogy kezdjenek tárgyalásokat a vérontás megszüntetéséről. December 24-én a szovjet kormány újabb békeajánlatot küldött Wilson amerikai elnöknek. Ugyanilyen javaslatokat tett1919. január 12-én és 19-én is, de egyetlen egyszer sem kapott választ.

A szovjet kormány békeszerető politikája, amely leleplezte az imperialisták rabló terveit, nagymértékben erősítette a kapitalista országok néptömegeinek az oroszországi intervenció ellen vívott harcát. Ez a harc óriási támogatást jelentett a szovjet államnak.

Az imperialista államok vezetőit a munkásosztály nyomása időnként arra késztette, hogy diplomáciai manőverekhez folyamodjanak országuk közvéleményének megtévesztése céljából. Ilyen manőver volt a Herceg-szigeteken tartandó békekonferencia terve, amelyet az antant vezetői 1919. január végén vetettek fel; ilyen volt Bullitt moszkvai küldetése ugyanazon év márciusában és így tovább. A szovjet kormány minden lehetőséget kihasznált annak érdekében, hogy megegyezésre jusson az antanthatalmakkal. De az imperialisták nem akartak békét. Céljuk a háború kiszélesítése volt. A szovjet állam továbbra is védekezni kényszerült az imperialisták rablóhadjárata ellen.

„Az Egyesült Államok és Japán tekintetében — írta Lenin 1919 nyarán — mindenekelőtt az a politikai célunk, hogy visszaverjük Oroszország ellen indított arcátlan, bűnös, rablócélokat követő, csupán tőkéseik meggazdagodását szolgáló hadjáratukat. Mindkét államnak több ízben ünnepélyesen felajánlottuk a békét, de még csak nem is válaszoltak nekünk, és folytatják ellenünk a háborút. . . ”

Az Oroszországi Kommunista (bolsevik) Párt VIII. kongresszusát 1919. március 18-tól 23-ig tartották meg Moszkvában. A küldöttek több mint 300 000 párttagot képviseltek. A kongresszus elfogadta a Lenin vezetésével és közvetlen részvételével kidolgozott új pártprogramot. A szocialista forradalom győzelme megoldotta azt a fő feladatot, amelyet az előző program kitűzött. Most, miután a Kommunista Párt hatalomra került, a programnak a szocializmus felépítését célzó intézkedések összefüggő rendszerét kellett tartalmaznia. Az új program meg is felelt ezeknek a feladatoknak. Tovább fejlesztette a marxista—leninista elméletet; mélységesen tudományos dokumentum volt, amely a társadalom gazdasági és politikai struktúrájának beható elemzésén, a történelmi fejlődés objektív törvényszerűségeinek elemzésén alapult. Lenin a kongresszuson elhangzott beszédeiben hangsúlyozta, hogy a párt programját tudományos alapra kell építeni; a feltétlen biztonsággal megállapított tényekből kell kiindulni, nem szabad megfeledkezni a valóságról, nem szabad valamiféle „légüres térbe, a fellegek fölé” kerülni.

A VIII. kongresszuson elfogadott program megszabta a párt feladatait a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet időszakában, kijelölte a szocializmus felépítéséért folytatandó harc konkrét útját. A pártprogramnak ugyanakkor nagy nemzetközi jelentősége is volt. A világ munkásai ezzel új, hathatós ideológiai fegyvert kaptak. A program, az oroszországi kommunisták nemzetközi feladatait hangsúlyozva, világosan megmutatta a külföldi munkásoknak, hogy Szovjet-Oroszországnak a szocializmusért folytatott harca az egész nemzetközi proletariátus ügye.

A program megállapította, hogy a szovjet állam a történelem folyamán első ízben valósította meg az igazi demokráciát a lakosság óriási többsége számára, majd így folytatta: „A párt feladata, hogy fáradhatatlanul dolgozzék e fejlettebb típusú demokratizmus tényleges megvalósításán; ennek a demokratizmusnak helyes funkcionálásához szüntelenül emelni kell a tömegek kulturáltságának, szervezettségének és öntevékenységének színvonalát.” A program hangsúlyozta, hogy kérlelhetetlenül harcolni kell a bürokrácia ellen. Ennek előmozdítására konkrét intézkedéseket jelölt meg, egyebek között azt, hogy „az egész dolgozó lakosságot fokozatosan be kell vonni az államigazgatás munkájába”.

Gazdasági téren a program a termelési és forgalmi eszközök államosításának befejezése mellett a termelőerők minden eszközzel való fejlesztésének feladatát állította előtérbe. A mezőgazdaságot illetően a program felvázolta a szocialista nagyüzemi mezőgazdaság megszervezésének perspektíváját, s egyszersmind kijelölte a kisparaszti gazdaságok termelékenységének emeléséhez szükséges intézkedéseket, annak a meggondolásnak az alapján, hogy a kisparaszti gazdálkodás „még sokáig fenn fog maradni”. Részletesen foglalkozott a program a nemzetiségi viszonyokkal, a közoktatás, a munkavédelem, a társadalombiztosítás kérdéseivel és más ügyekkel.

A program vitájában Buharin és Pjatakov antibolsevik nézeteket hangoztattak: ellenezték a nemzetek önrendelkezési jogát, és tagadták a középparaszt szerepét a gazdasági és politikai életben. A kongresszus elvetette Buharin és Pjatakov elméletileg hibás és politikailag káros javaslatait.

A VIII. pártkongresszus fontos határozatokat hozott a munkásosztály és a középparasztság viszonyának alakulásáról. Korábban, az októberi forradalom idején és a forradalmat követő első hónapokban a párt a középparasztság semlegesítésének politikáját folytatta, vagyis arra törekedett, hogy a középparasztság ne álljon a burzsoázia oldalára, ne akadályozza a forradalmi átalakulásokat. Abban az időben számolni kellett a középparaszt bizonyos mérvű elégedetlenségével, amelyet főként a gabonakereskedelem terén elrendelt korlátozások okoztak. Ezt az elégedetlenséget a kulákság is szította, amely a falvakban jelentős gazdasági és politikai pozíciókkal rendelkezett; ugyanakkor a szegényparasztság még nem volt kellően szervezett ahhoz, hogy magával ragadja a parasztok nagy tömegeit. De 1918 folyamán a helyzet megváltozott. A szovjet falvakban komoly gazdasági és társadalmi változások mentek végbe, új osztályerőviszonyok alakultak ki.

A szegényparasztok, akik az októberi forradalom előtt a parasztság 65 százalékát alkották, földet, igásállatot, gazdasági felszerelést kaptak. Mintegy felerészük középparaszti színvonalra emelkedett. Az ily módon megnövekedett középparaszti réteg közelebb került a szovjethatalomhoz. A középparasztok tudatában egyre mélyebben gyökeret vert az a felismerés, hogy a forradalom vívmányait csakis a szovjet rendszer erélyes megvédésével lehet fenntartani. Ezenfelül az ellenség által elfoglalt kormányzóságok középparasztjai a saját tapasztalatukból győződtek meg arról, hogy a fehérgárdisták és az intervenciósok győzelme visszajuttatja a földet a nagybirtokosok és a kulákok kezébe, s a terror és erőszak uralmát valósítja meg minden dolgozóval szemben.

Jelentős szerepet játszottak a szegényparaszti bizottságok (a kombedek). A szegényparasztság — a munkásosztály vezetésével és közvetlen támogatásával — súlyos csapásokat mért a kulákságra, aláásva annak gazdasági és politikai pozícióit. A középparasztok nagy része megszabadult a kulák-befolyástól, és a szegényparasztokkal együtt a munkásosztályt követte. A falusi aktivisták tízezrével léptek be a Kommunista Pártba. 1918 végén és 1919 elején újraválasztották a falusi szovjeteket. Az újraválasztás eredményeként a kulákokat kiűzték a szovjetekből, s a szegény- és középparasztok kerültek többségbe. Az újraválasztások során a szovjetek megszilárdultak. A szegényparaszti bizottságok, miután feladatukat betöltötték, feloszlottak.

A középparasztok többsége tehát határozottan a szovjethatalom felé fordult. A faluból több gabona került a városba; fokozódott a Vörös Hadseregben harcoló parasztok harcképessége és állhatatossága. Csökkentek a kuláklázadások lehetőségei. A középparasztok mindenfelé hitet tettek arról, hogy eltökélt szándékuk a szovjethatalom védelme. Ilyen körülmények között lehetővé vált, hogy elmélyítsék és kiszélesítsék a munkásosztály kapcsolatait a középparasztsággal. Lenin már1918 novemberében kiadta a jelszót: „Megegyezésre kell jutni a középparaszttal — egyetlen pillanatra sem mondva le a kulák elleni harcról és szilárdan csak a szegényparasztságra támaszkodva . . . ”

A Kommunista Párt VIII. kongresszusának határozatai végérvényesen megszilárdították a munkásosztály és a középparasztság szövetségét, amelyben a vezető szerepet továbbra is a munkásosztály töltötte be. E politika a külföldi intervenciósok és a belső ellenforradalom felett aratott győzelmek fontos tényezője volt. A munkásosztály és a középparasztság szövetségére a szocialista építés további szakaszában is szükség volt. Lenin a falusi munkáról tartott előadói beszédében kifejtette, hogy ha rendezzük a középparasztság millióihoz való viszonyunkat, ha megnyerjük bizalmát, teljességgel legyőzhetetlenné tesszük a szocializmust.

A VIII. kongresszus minden részletében alaposan kidolgozott határozatot hozott a katonai kérdésről. Ebben megfogalmazták a Vörös Hadsereg felépítésének alapelveit. **A Vörös Hadsereg: reguláris osztályhadsereg, amelyben centralizált vezetés és vasfegyelem uralkodik**.

A határozat gyakorlati intézkedéseket is elrendelt a hadsereg megerősítésére: előírta a partizánkodás kiküszöbölését, a párt katonai politikájától való elhajlás felszámolását. Az elhajlást a Forradalmi Katonai Tanács akkori vezetője, Trockij képviselte, aki egyoldalúan a régi katonai vezetőkre támaszkodott, vakon bízott bennük, és háttérbe szorította a bolsevik káderekét. A kongresszus követelte, hogy javítsák meg a központi katonai intézmények munkáját, és növeljék a kommunisták szerepét a hadseregben. Ugyanakkor elutasította az úgynevezett katonai ellenzék javaslatait, amelyeknek lényege a partizánkodás védelme, a hadsereg szigorú fegyelmének és központosított vezetésének elvetése, a katonai szakemberek felhasználásának ellenzése volt. „A partizánkodást hirdetni katonai programként ugyanaz, mintha azt ajánlanánk, hogy a nagyiparról térjünk vissza a kézművességre” — állapította meg a határozat.

A VIII. kongresszus vége felé újabb ellenséges támadások hírei érkeztek a frontokról. Beköszöntött az intervenciósok és a fehérgárdisták elleni legelkeseredettebb harcok ideje. Ebben az élethalálharcban a Kommunista Pártot és az egész szovjet népet felvértezték a VIII. kongresszus határozatai, amelyek utat mutattak a győzelemhez.

A döntő ütközetek éve
Az intervenciósok és a fehérgárdisták támadása 1919 tavaszán

1919 a döntő ütközetek éve volt abban a harcban, amelyet a szovjet nép szabadságáért és függetlenségéért, az októberi vívmányok megvédéséért folytatott. A szovjetek köztársaságát gyűrűbe szorító frontokon 1919 tavaszára nagy intervenciós és fehérgárdista csapategységeket vontak össze. A Távol-Keleten hatalmas, gazdag területek kerültek a japán és az amerikai intervenciósok kezére. Az intervenciósok szuronyaik segítségével tartották fenn Kolcsak rendszerét, amelynek véres diktatúrája Szibériára és az Urál vidékére terjedt ki. Közép-Ázsiában Malleson tábornok angol intervenciós csapatainak terrorja dühöngött. A Kaukázusontúl az antant-imperialisták a grúz mensevikek, az azerbajdzsán muszavatisták, az örmény dasnakok ellenforradalmi bábkormányait támogatták. A Kaukázus északi részén Gyenyikin „önkéntes" hadserege tevékenykedett. Nyugaton 1919 februárjában a burzsoá-földesúri Lengyelország indított támadó hadműveleteket, a fehér-lengyelek áprilisban elfoglalták Baranovicsit, Lidát és Vilniust. Északnyugaton angol és amerikai pénzen Jugyenyics tábornok toborzott fehérgárdista bandákat. Északon, Murmanszk és Arhangelszk vidékén, az amerikai és angol intervenciósok a fehérgárdistákkal együtt arra készülődtek, hogy betörjenek Szovjet-Oroszország központi területeire.

Az intervenciós és fehérgárdista hadseregek létszáma ebben az időben összesen több mint egymillió fő volt. Az ellenség összevonta haderejét, hogy minden fronton egyidejűleg mérjen csapásokat a szovjethatalomra. Egységes hadjárat volt ez, amelyet az antant készített elő és irányított; a későbbiekben „az antant első hadjáratának" nevezték. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az antant 1919 tavasza előtt nem indított támadásokat a szovjetország ellen. Ellenkezőleg, a tények azt bizonyítják, hogy a nemzetközi imperializmus az októberi forradalom győzelme után legelső perctől kezdve elkeseredett szovjetellenes háborút folytatott, amelynek méreteit szüntelenül növelte. De 1919 tavaszán a szovjetek köztársaságát addig példátlan nagyságú ellenséges erők támadták meg, amelyek koordinálták hadműveleteiket; e hadműveletek egyetlen közös láncolat láncszemeit alkották.

E hadjárat fő ereje Kolcsak hadserege volt. Az imperialisták Kolcsakhoz fűzték a legnagyobb reményeket, aki nagy területekkel, jelentős ember- és élelmiszer-tartalékokkal rendelkezett. 1919 januárjában az antanthatalmak képviselői egyezményt kötöttek vele, amelynek értelmében Kolcsak arra kötelezte magát, hogy „koordinálja" hadműveleteit az antant katonai főparancsnokságának utasításaival. Az összes kelet-oroszországi és szibériai intervenciós csapatok főparancsnokává Janin francia tábornokot nevezték ki; jogot kapott arra, hogy „általános ellenőrzést gyakoroljon a front és a mögöttes területek fölött". A Kolcsak-féle hadsereg részére történő fegyver- és felszerelés-szállítás megszervezését és irányítását Knox angol tábornokra bízták.

1919 folyamán az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország és Japán összesen 700 000 puskát, 3650 géppuskát, sok százmillió töltényt, rengeteg ágyút, nagy mennyiségű katonai egyenruhát és lábbelit szállított Kolcsaknak. A nagyarányú imperialista segítség eredményeképpen Kolcsak hadserege fenyegető erővé vált. Létszáma több mint 400 000 fő volt; túlnyomórészt városi burzsoá elemekből, kulákokból, fehérkozákokból, valamint a hadseregbe kényszerített parasztokból toborzódott.

Március elején Kolcsak hadai — a Gajda tábornok parancsnoksága alatt álló szibériai hadsereg, a Hanzsin tábornok vezette nyugati hadsereg, a Dutov és Tolsztov atamánok parancsnoksága alá rendelt orenburgi és uráli hadsereg — az egész szovjet keleti front hosszában, vagyis csaknem kétezer kilométer hosszú arcvonalon felkészültek a szovjet csapatok elleni támadásra. Március 4-én Pepeljajov tábornok hadteste Permtől délre, a 2. és a 3. szovjet hadsereg találkozási pontjánál átkelt a Káma-folyó jegén. Nyomukban más kolcsakista hadtestek és hadseregek törtek előre. Április elején a fehérgárdisták elérték a Bugulma—Belebej—Szterlitamak vonalat. Előretörtek a Volgához. A legelöl haladó osztagok már 80—100 kilométerre megközelítették Kazanyt, Szimbirszket, Szamarat. Támadásuk során a kolcsakistak 300 000 négyzetkilométer nagyságú területet foglaltak el, amelynek lakossága meghaladta az ötmillió főt."

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

„**Alekszandr Vasziljevics Kolcsak** (oroszul: *Александр Васильевич Колчак;* Szentpétervár, 1874. november 4. – Irkutszk közelében, 1920. február 7.) orosz katonatiszt, az orosz flotta tengernagya, később az oroszországi polgárháborúban a fehér gárda egyik vezetője.

Kolcsak régi katonatiszti családban született. Az orosz haditengerészeti akadémián végzett 1894-ben. Hidrológusként részt vett az 1900–1903 és 1908–1911-es orosz sarki expedícióban. Az 1904–05-ös orosz–japán háborúban torpedóromboló parancsnoki beosztást töltött be, Port Arthur-ban ütegparancsnok volt. Az első világháború kezdetén, 1904–1916-ig a balti flotta vezérhajójának parancsnoka volt. 1916 júliusától a fekete-tengeri flotta parancsnoka ellentengernagyként.

1917 júniusában leszerelték. 1918 októberétől az Omszkban működő antibolsevik kormány hadügyminisztere. Novemberben puccsal átvette a hatalmat, majd Oroszország főkormányzójává kiáltatta ki magát. Célja a monarchia visszaállítása, az összes bolsevikellenes erő összefogása volt. Nagy-Britannia és Franciaország támogatását is élvezte.

1919 márciusában támadást intézett a szovjethatalom ellen, áprilisra a Volgáig hatolva csapatai mintegy 300 000 km²-t foglaltak el. A meginduló szovjet ellentámadás miatt azonban novemberre Omszkot is fel kellett adnia.

1920 januárjában Irkutszkban lemondott. és az antantképviselet védelmét kérte, amely azonban átadta őt a Csehszlovák Légiónak, azok a helyi eszer-mensevik kormányzatnak, akiket a bolsevikok váltottak. Kolcsakot a bolsevikok kivégezték.” Wikipédia

Maglód, 2018.09.06. Salánki László

A kapitalizmus működési modellje a polgári „demokráciában”

- ez az egyszerűsített modell elsősorban az árutermelésre vonatkozik -

A „kapitalista… olyan személy, akinek tőkéje van, ill. termelési eszközök vannak a tulajdonában, és ezt a helyzetet bérmunkások kizsákmányolásával minél nagyobb haszon szerzésére használja fel.” arcanum.hu

„A **kapitalizmus** vagy **piacgazdaság** olyan gazdasági rendszer, amelyben a termelési tényezők többségében magántulajdonban vannak, miket haszon elérésének céljából működtetnek, és ahol a termelt javak és szolgáltatások elosztását túlnyomórészt a szabad piac határozza meg. … 1867-ben a kapitalista jelzőt Karl Marx arra a termelési módra alkalmazta, amelyben „termelőeszközök” magánkézben vannak, Proudhon a kapitalista jelzőt a tőke birtokosaira alkalmazta.” Wikipédia

Marx szerint a kapitalista termelés „célja a profit termelése, melynek fedezetét a munkások megfizetetlen munkaerejéből biztosítja. A tőkések kezében vannak a termelési eszközök, melyeket az állam biztosít számukra. A munkások azáltal, hogy termékeket állítanak elő, folyamatosan újratermelik a kapitalizmust.” Wikipédia

Gazdasági körforgás folyamata:

Termelési tényezők jelentik a termeléshez szükséges pénzért megvásárolható termelőerőket, ami a termelőeszközöket, az alapanyagokat, félkész termékeket, a szükséges energiát, és minden egyéb költséget, ami a termék árában megjelenik; ehhez jön még a legfontosabb a **munkaerő áru**, a munkaerő piacon megvásárolt ember munkaereje, képessége, amit szintén a terméket vásárló fizet meg. A munkaerő áru a proletár bérrabszolga dolgozók, a föld lakosságának milliárdjai, a kizsákmányoltak.

A **munkabér** a proletár munkaképességének az újratermeléséhez az adott társadalmi fejletségben szükséges ára, ettől lesz bérrabszolga, mert ha nem adja el munkaerejét a tőkésnek, akkor elpusztulna a családjával együtt; olyan ez, mint a rabszolgaszíj; vagy dolgozol a tőkés hasznáért vagy éhezel a családoddal együtt. A munkaerő olyan árú a kapitalizmusban, mint minden más a termeléssel létrehozott dolog, az előállításához szükséges munka az alapja. A munkaerővel rendelkező embernek a munkaképessége sok pénzbe kerül, meg kell fizetni sok ember munkáját a megfelelő színvonalra hozásához; az egészségügyet, a tanárt, a tanulás, lakás is kell, táplálkoznia, művelődnie is kell, a kor civilizációjának megfelelő tárgyakra is szüksége van ahhoz, hogy használható legyen a tőkésnek. Ez a munkaerő ára. A munkaerő megfelelő képességének létrehozása tulajdonképpen befektetés a tőkéseknek a profitjuk kárára. Azonban a tőkésállam szeret ezen is spórolni, mivel a tőkések egymással állandóan konkurenciában vannak, a közös érdekük pedig csak a minél nagyobb profit saját maguknak. Ezért aztán a tőkések sokkal jobban gazdagodnak a proletárok kárára, mint az indokolt lenne. A föld lakosságának néhány százaléka az élősködésből nagyobb vagyonnal rendelkezik, mint a több milliárd dolgozó.

„… **a modern munkások osztálya, akik csak addig élnek, amíg munkát kapnak, és akik csak addig kapnak munkát, amíg munkájuk a tőkét gyarapítja**.” *idézet: - Kommunista kiáltványból -*

A proletárok által előállított termék a tőkés tulajdona lesz, az ára tartalmazza a költségeket, a munkabért és profitot is, ezután kerül fogyasztásra a piacra, ahol megmérettetik, eladható vagy nem, megtérül a befektetett tőke vagy nem.

A proletárok az álltuk termelt dolgokat a piacon megvásárolják és ennek az ára a tőkéseké lesz. Így realizálódik a piacon a termelés, ahol a tőkések egymással konkurenciában harcolnak; itt dől el, hogy ki lesz a vesztese vagy győztese a kapitalizmus anarchikus gazdaságának, amit a „szabad” piacgazdaságnak neveznek.

A piacon eladott termékek árából a termelés újrakezdhető, a profitból bővített formában is. Itt folytatódik a termelés körforgása.

A profitot a proletárok termelik meg a tőkéseknek, aminek egy része a bővített újratermelésre, másik része az élősködésre fordítódik.

A termelés folyamatában a tőkésnek a befektetésen kívül nincs más szerepe, a munkafolyamatban nem szerepel sehol, ki is hagyható, a szocializmusban, mint élősködő ki is marad. Hát ezért nem szeretik a tőkések a szocializmust. A proletárokkal elhitetik, hogy élősködni erkölcsös a kapitalistáknak, e nélkül nem lehet termelés, pedig csak az élősködőket kell kihagyni, és már itt is van a szocializmus.

Idézet a Kommunista kiáltványból

„… De teremt-e a bérmunka, a proletár munkája a proletárnak tulajdont? Semmi esetre. A bérmunka a tőkét teremti meg, vagyis azt a tulajdont, amely a bérmunkát kizsákmányolja, amely csak azzal a feltétellel gyarapodhat, hogy új bérmunkát hoz létre, hogy azt újra kizsákmányolja. A tulajdon mai alakjában a tőke és a bérmunka ellentétében mozog. Vegyük szemügyre ennek az ellentétnek mindkét oldalát.

Tőkésnek lenni nemcsak tisztán személyi, hanem társadalmi helyzet elfoglalását is jelenti a termelésben. A tőke közösségi termék és csak a társadalom sok tagjának együttes tevékenységével, sőt végeredményben csak valamennyi tagjának együttes tevékenységével hozható mozgásba.

A tőke tehát nem személyi, hanem társadalmi hatalom.

Ha tehát a tőkét közösségi tulajdonná változtatjuk át, amely a társadalom valamennyi tagjáé, akkor nem személyi tulajdon változik át társadalmivá.

Csupán a társadalmi jellege változik meg a tulajdonnak. A tulajdon elveszti osztályjellegét.

Térjünk át a bérmunkára.

A bérmunka átlagos ára a munkabér minimuma, azaz azoknak a létfenntartási eszközöknek az összege, melyek szükségesek ahhoz, hogy a munkást, mint munkást életben tartsák. Amit tehát a bérmunkás a maga tevékenységével elsajátít, az pusztán arra elég, hogy csupasz életét újratermelje. Mi semmi esetre sem akarjuk eltörölni a közvetlen élet újratermelésére szolgáló munkatermékeknek ezt a személyi elsajátítását, azt az elsajátítást, amely nem tesz lehetővé idegen munka fölött hatalmat adó többletet. Mi csak ennek az elsajátításnak nyomorúságos jellegét akarjuk megszüntetni, amikor a munkás csak azért él, hogy a tőkét gyarapítsa, csak annyiban él, amennyiben az uralkodó osztály érdeke megkívánja. …

… A polgári társadalomban az eleven munka csak eszköz a felhalmozott munka gyarapítására. A kommunista társadalomban a felhalmozott munka csak eszköz a munkások életfolyamatának kibővítésére, gazdagítására, előmozdítására. …

… Rémüldöztök, hogy mi meg akarjuk szüntetni a magántulajdont. De fennálló társadalmatokban a társadalom tagjainak kilenctized részére nézve megszűnt a magántulajdon; a magántulajdon éppen azáltal létezik, hogy a társadalom kilenctized részére nézve nem létezik. Azt vetitek tehát szemünkre, hogy olyan tulajdont akarunk megszüntetni, amelynek szükségszerű előfeltétele, hogy a társadalom óriási többségének nincs tulajdona.

Egyszóval azt vetitek szemünkre, hogy a ti tulajdonotokat akarjuk megszüntetni. Valóban, ezt akarjuk.

Attól a pillanattól kezdve, hogy a munka nem változtatható át tőkévé, pénzzé, földjáradékká, egyszóval monopolizálható társadalmi hatalommá, azaz attól a pillanattól, hogy a személyi tulajdon nem csaphat át polgári tulajdonba, attól a pillanattól kezdve szerintetek megszűnt a személyiség. …

… A kommunizmus senkitől sem veszi el azt a hatalmat, hogy társadalmi termékeket elsajátítson, csupán azt a hatalmat veszi el, hogy ezen elsajátítás révén idegen munkát leigázzon. ”

Maglód, 2018.09.07. Salánki László

A Szovjet nép mozgósítása Kolcsak ellen.

A dolgozók munka hőstettei. A kommunista szombatok

„A Kommunista Párt felhívással fordult a szovjet néphez: adjon megsemmisítő választ Kolcsaknak. Április 11-én Lenin megírta „Az OK(b)P Központi Bizottságának irányelvei a keleti front helyzetével kapcsolatban" című mozgósító írását, amelyben felhívta a figyelmet arra, hogy „Kolcsak győzelmei a keleti fronton rendkívül fenyegető veszélyt jelentenek a szovjetköztársaságra nézve. A végsőkig meg kell feszítenünk minden erőnket, hogy szétzúzzuk Kolcsakot".

A munkások az üzemekben önfeláldozó munkával válaszoltak a párt felhívására. A hihetetlen nehézségek ellenére, időt, fáradságot nem kímélve nem törődve az éhséggel, fáradhatatlanul gyártották a fegyvereket a front számára. 1919 januárjában az izsevszki gyár munkásai vállalták, hogy napi ezer puskát készítenek; március végére már túlteljesítették vállalásukat és 1200 puskát állítottak elő. Tula a januártól márciusig terjedő időszakban az 1916 január—márciusi tölténymennyiség négyötödét termelte; májusban már csaknem elérték, júniusban pedig túlszárnyalták az 1916. évi szintet. A szimbirszki tölténygyárban márciustól júniusig megháromszorozódott a tölténygyártás: havi kilencmillió darabra emelkedett. A Pétervárott működő 264 üzem 90 százaléka kizárólag a front számára dolgozott. A Putyilov-művek, az Obuhov-gyár, az Izsorszkij-gyár, a Balti Hajógyár és más pétervári üzemek munkásai lelkesen, minden erejüket megfeszítve dolgoztak azon, hogy a Vörös Hadsereget ellássák ágyúval, lőporral, lövedékkel, bakanccsal, katonaköpennyel. A Putyilov-művek üzemi bizottsága levelet intézett az Összoroszországi Központi Végrehajtó Bizottság elnökéhez, Kalinyinhoz, amelyben közölte, hogy az éhezés és más nélkülözések ellenére a Putyilov-gyáriak „hallatlan energiát fejtettek ki, napi 16 órákat dolgoztak egyfolytában a sürgős munkák elvégzése — a páncélvonatok, lövegek, páncélautók megjavítása — érdekében."

A munkásosztály hazafias, forradalmi lelkesedésének nagyszerű megnyilvánulásai voltak a kommunista szombatok. 1919 áprilisának elején a Moszkva—Kazany vasútvonal rendező-pályaudvara fűtőházának kommunista pártsejtje megvitatta a köztársaság katonai helyzetét. Ez Kolcsak támadásának napjaiban történt. A kommunista vasutasok egyhangúan kimondták, hogy minden erejüket latba vetik az ellenség legyőzése érdekében. I. J. Burakov lakatosnak, a pártsejt elnökének javaslatára a kommunisták elhatározták: április 12-én, szombaton, a munka befejezése után nem mennek haza, hanem ottmaradnak, és folytatják a mozdonyok javítását. Április 12-én este 13 kommunista és 2 szimpatizáns munkához kezdett. Egész éjjel szünet nélkül dolgoztak; három mozdonyt hoztak rendbe.

A Moszkva—Kazany vasútvonal alkerületének kommunistái, miután tudomást szereztek a rendező-pályaudvari vasutasok kezdeményezéséről, elhatározták, hogy tömegméretekben szerveznek kommunista szombatot. A taggyűlésről felvett jegyzőkönyv így hangzott: „Mivel a kommunistáknak egészségüket és életüket nem kímélve kell küzdeniük a forradalom vívmányainak megvédéséért, a munkát ingyen fogjuk végezni. A kommunista szombatokat az egész alkerületben mindaddig folytatjuk, amíg hadseregünk teljes győzelmet nem arat Kolcsakon."

Május 10-én rendezték meg az első tömeges kommunista szombatot, amelyen 205 kommunista vett részt. Ezen a napon a munkások 4 mozdonyt és 16 vagont javítottak meg, s 9300 púd súlyú különféle rakományt raktak ki a vagonokból. A munka termelékenysége csaknem két és félszeresen múlta felül a szokásos normát.

A kommunista szombatok Moszkvából kiindulva hamarosan az egész országban elterjedtek. Május folyamán a moszkvai csomópont vasútvonalainak többségén, majd pedig a főváros legtöbb kerületében is megrendezték a kommunista szombatokat. Május végén tartották az első kommunista szombatot Tverben, június elején Szaratovban, augusztusban pedig Pétervárott szerveztek az egész városra kiterjedő kommunista szombatot. A kommunisták nyomán párton kívüli dolgozók is részt vettek a szombatokon. A résztvevők száma napról napra nőtt.

Lenin „nagy kezdeményezésnek" nevezte a kommunista szombatokat, és „világtörténelmi jelentőségű fordulat kezdetének" tekintette őket. A kommunista szombatok — írta — olyan fordulat kezdetét jelentik, „amely nehezebb, mélyrehatóbb, alaposabb, döntőbb jelentőségű, mint a burzsoázia megdöntése, mert ez a magunk renyhesége, fegyelmezetlensége, kispolgári önzése fölötti győzelmét jelenti, győzelmet jelent azokon a szokásokon, amelyeket az átkozott kapitalizmus hagyott örökségül a munkásnak és parasztnak. Az új társadalmi fegyelmet, a szocialista fegyelmet akkor és csakis akkor teremtettük meg, akkor és csakis akkor válik lehetetlenné a visszatérés a kapitalizmushoz és válik valóban legyőzhetetlenné a kommunizmus, amikor ezt a győzelmet megszilárdítottuk. "

Ezzel egyidejűleg a szovjet állam minden lehető módon erősítette a keleti frontot. A dolgozók újabb korosztályait hívta be a Vörös Hadseregbe, párt-, komszomol- és szakszervezeti mozgósítást rendelt el. A párt Központi Bizottsága azt javasolta, hogy minden egyes pártszervezet küldje a frontra tagjainak 10—20 százalékát, a front közvetlen közelében működő pártszervezetek pedig tagságuknak 50 százalékát mozgósítsák.

Áprilistól júliusig, mintegy 110 000 fővel gyarapodott a keleti front hadseregeinek személyi állománya. 20 000 kommunista, 3000 komszomolista ment a keleti frontra. A kommunisták a szovjetköztársaság védelmezőinek legelső soraiban harcoltak. Hallatlan bátorságukkal, kitartásukkal, helytállásukkal lelkesítették a harcosokat, és a forradalom katonáinak győzedelmes seregévé kovácsolták őket.

Kolcsak főerőinek szétzúzása

A pártnak és a kormánynak a népi erők mozgósítása érdekében végzett hatalmas munkája meghozta gyümölcseit. 1919 áprilisának második felére véget értek a Kolcsak elleni döntő csapás előkészületei. A keleti front (parancsnokai Sz. Sz. Kamenyev és Sz. I. Guszev — a Forradalmi Katonai Tanács tagja — voltak) kettévált: az északi csoportra (parancsnoka V. I. Sorin) és a déli csoportra (parancsnoka M. V. Frunze, a Forradalmi Katonai Tanács tagja, és V. V. Kujbisev lett). A fő csapást a déli csoportnak kellett mérnie; az északi csoportnak az volt a feladata, hogy visszavesse az ellenség szibériai hadseregét.

Április utolsó napjaiban a négy hadseregből álló déli csoport csapatai ellentámadásba lendültek. A Volgán túli részek tágas sztyeppéin, az Urál déli lejtőin, Buguruszlan, Bugulma, Belebej és Ufa mellett, heves harcok lángoltak fel. Kolcsak válogatott seregeit tönkreverték.

Hervadhatatlan érdemeket és örök dicsőséget szerzett a harcok folyamán a 25. hadosztály, amelynek parancsnoka a legendás hírű hős, V. I. Csapajev, politikai biztosa pedig D. A. Furmanov volt. Csapajev hadosztálya, a déli csoport fő ütőereje, győzelmes harcok közepette 350 kilométeres utat tett meg, Buzuluktól Ufáig. Példátlan bátorságot tanúsítottak a V. M. Azin, V. K. Bljuher vezetése alatt álló hadosztályok, továbbá I. M. Pljaszunkov, A. M. Cseverjov dandárai is.

Miközben teljes gőzzel folyt a Vörös Hadsereg előretörése, Vacetisz, a köztársaság fegyveres erőinek főparancsnoka és Trockij, a Forradalmi Katonai Tanács elnöke azt javasolta, hogy állítsák meg a támadást az Urál előtt, a Belaja-folyó vonalán, ne folytassák a kolcsakisták üldözését, hanem dobják át a csapatok jelentős részét a déli és a nyugati frontra. A Kommunista Párt Központi Bizottsága elvetette ezt a tervet; rámutatott, hogy nem szabad az ellenség kezében hagyni az Urált, gyáraival, vasúti hálózatával együtt; meg kellett akadályozni, hogy Kolcsak ismét összeszedje erejét. Lenin a keleti front Forradalmi Katonai Tanácsához intézett táviratában erélyesen követelte, hogy minden körülmények között szabadítsák fel az Urált a fehérgárdista uralom alól. „Ha a tél beálltáig nem szerezzük vissza az Urált — írta Lenin —, elkerülhetetlennek tartom a forradalom pusztulását.” A Központi Bizottság utasítást adott arra, hogy folytassák a támadást, vessék vissza Kolcsakot az Urál-hegységen túlra, a szibériai sztyeppékre. Vacetisz helyére Sz. Sz. Kamenyevet nevezték ki főparancsnokká.

Június és július folyamán a Vörös Hadsereg elfoglalta az Urál legfontosabb városait: Permet, Jekatyerinburgot, Zlatousztot. Július 24-én a 242. volgai ezred, egy volt kovács, Sz. Sz. Vosztrecov vezetésével bevonult Cseljabinszkba. Az ellenségnek nem sikerült felhasználnia védővonalul az Urál-hegyláncot. Augusztusban a szovjet csapatok elérték a Tobol-folyót.

Nagy segítséget nyújtott a Vörös Hadseregnek a Kolcsak mögöttes területein kibontakozott hatalmas partizánmozgalom. Szibéria és a Távol-Kelet munkásai és parasztjai a bolsevikok vezetésével számos partizánosztagot alakítottak, amelyekben (nem teljes adatok szerint) 150 000-en harcoltak. A szibériai partizánok között nagyszerű szervezők, tehetséges parancsnokok tűntek fel: J. M. Mamontov középparaszt, P. J. Scsetyinkin, A. D. Kravcsenko, I. V. Gromov járási szovjetfunkcionáriusok. A szibériai partizáncsapatok tevékenységét a Kommunista Párt Központi Bizottsága irányította az urál — szibériai iroda útján, amelynek vezetője F. I. Goloscsokin volt. A távol-keleti partizánokat Sz. G. Lazo, P. P. Posztisev és más kiváló pártmunkások vezették.1919 őszére tehát Kolcsak csapatai, miután súlyos vereségeket szenvedtek, az Urálon túlra szorultak vissza. Vereségük még nem volt végleges, de már nem veszélyeztették a szovjet állam létét.

Az intervenciósok betörése a szovjet-Baltikumba

Az antant szovjetellenes hadjáratának fontos része volt a balti köztársaságok elleni intervenció. Az észt frontszakaszon az imperialisták nagy fehérgárdista hadsereget szerveztek finn, orosz, észt, svéd, dán ellenforradalmár „önkéntesekből”. 1919 januárjában a Vörös Hadsereg itt állomásozó kis létszámú, rosszul felfegyverzett egységei kénytelenek voltak visszavonulni és elhagyni Észtország területét. Észtországban megszűnt a szovjethatalom.

Számottevő ellenforradalmi erők gyűltek össze Lettországban is. Az Egyesült Államok és Anglia nagy összegeket költött ezeknek a csapatoknak a felfegyverzésére, felszereléssel és hadianyaggal való ellátására. A német megszálló csapatok maradványaiból, továbbá lett fehérgárdistákból, balti bárókból és Németországban toborzott zsoldosokból többezres hadsereget állítottak fel Kurlandban; parancsnoka von der Goltz német tábornok lett. 1919 februárjában von der Goltz csapatai elfoglalták Ventspilset és Kuldigát, majd március 3-án általános támadást indítottak Szovjet-Lettország ellen. A hó végére Kurland nagyobb részét elfoglalták. Ugyanebben az időben észak felől észt fehérgárdisták támadtak Szovjet-Lettországra. Von der Goltz hadserege

— számbeli fölényét, a fegyverzet terén fennálló túlerejét kihasználva, továbbá a partoknál cirkáló angol haditengerészeti hajóraj segítségére támaszkodva — májusban áttörte a szovjet frontot. Rigát a bekerítés veszélye fenyegette. Május 22-én Szovjet-Lettország Vörös Hadserege elhagyta Rigát, és harcolva vonult vissza kelet felé, Latgaliába. Később, 1920 januárjában a fehérlengyel csapatoknak és a lett fehérgárdistáknak ezeket a területeket is sikerült a kezükbe kaparintaniuk.

A Litván—Belorusz Szovjet Köztársaságot a burzsoá-földesúri Lengyelország támadta meg. Litvánia egy részét német csapatok foglalták el. 1919. augusztus 25-én a számbeli és technikai fölényben levő intervenciós csapatok támadásától űzve a Vörös Hadsereg utolsó egységei is elhagyták Szovjet-Litvánia területét.

A fehérgárdisták és a burzsoá-nacionalisták az antant imperialistáinak támogatásával véres terrorista diktatúrát valósítottak meg a balti területeken. A dolgozó tömegeket gyakorlatilag minden politikai joguktól megfosztották. Az ellenforradalmi hatóságok vésztörvényszékeket állítottak fel, a börtönöket és az internáló táborokat politikai foglyokkal zsúfolták tele, a forradalmárokat százával kínozták meg és végezték ki. Lenin erről a következőket mondotta: „Amikor az angol és az amerikai burzsoázia képviselői megjelentek Finnországban, Észtországban, az orosz imperialistáknál is arcátlanabbul kezdték fojtogatni a népet — arcátlanabbul azért, mert az orosz imperialisták a régi időket képviselték, és nem értettek kellően a fojtogatáshoz, de ezek az emberek értenek hozzá, és a végsőkig fojtogatják a népet.”

Pétervár védelme

Azokban a napokban, amikor Kolcsak már megkezdte visszavonulását az Urál felé, Jugyenyics tábornok fehérgárdista csapatai támadást indítottak Szovjet-Oroszország ellen. 1919 május közepén áttörték a 7. hadsereg frontját és gyors ütemben nyomultak előre Pétervár felé.

A Balti-tengeren állomásozó angol hajóhad parancsot kapott, hogy támogassa Jugyenyicset. Cowen tengernagy hajóraja— amely12 cirkálóból, 20 torpedórombolóból, 12 tengeralattjáróból, torpedónaszádokból, aknalerakó hajókból, aknaszedő hajókból és más kisegítő hajókból állt — behatolt a szovjet parti vizekre.

Még veszélyesebbé tette a szovjetköztársaság helyzetét az a körülmény, hogy a 7. hadsereg egységeibe, a Balti Flotta hajóira,Kronstadtba és magába Pétervárba is mélyen befészkelték magukat a külföldi kémek és összeesküvők.

A leghevesebb harcok kellős közepén az imperialisták ügynökei lázadást robbantottak ki a „Krasznaja Gorka” és a „Szeraja Losagy” erődökben. Pétervár burzsoá negyedeiben a volt nagybirtokosok, tőkések, a fehérgárdista tisztek ezrei csak a jelre vártak, hogy fegyvert ragadjanak a szovjethatalom ellen.

1919. május 17-én a köztársaság munkás-paraszt védelmi tanácsa Lenin elnökletével elhatározta, hogy rendkívüli intézkedéseket tesz Pétervár védelmének megszervezésére. A védelmi tanács teljhatalmú megbízottjaként Sztálint küldték a városba. „Pétervárt minden áron meg kell védeni” — hangzott a Kommunista Párt Központi Bizottságának határozata. A Központi Bizottság utasítást adott arra, hogy az összes mozgósított kommunistát és szakszervezeti tagot, valamint a pétervári, pszkovi, novgorodi, tveri, olonyeci, északi-dvinai, cserepoveci és vityebszki kormányzóságok menetszázadait kizárólag Pétervárba vezényeljék. A párt felhívására a pétervári munkások legjobb fiaikat küldték a front megerősítésére, s fokozott erővel dolgoztak a gyárakban. Mintegy13 000 pétervári munkás kapott gyorsított katonai kiképzést; ők alkották a 7. hadsereg harcoló alakulatainak szilárd magvát.

A szovjet hatóságok és a néptömegek ébersége lehetővé tette az ellenséges összeesküvések leleplezését és felszámolását. Pétervárott kihirdették az ostromállapotot. A június 14-ére virradó éjjel a munkás- és matrózosztagok házkutatásokat tartottak a burzsoá lakásokban, ahol sok ezer puskát, több tízezernyi töltényt, sok száz revolvert, rengeteg kézigránátot és gépfegyvert találtak.

Még az előző napon, június 13-án, támadás indult a lázadó „Krasznaja Gorka” erőd ellen. A Balti Flotta „Andrej Pervozvannij” és „Petropavloszk” nevű sorhajói tüzet nyitottak az erődre. Ezután megindult a szárazföldi roham. Június 16-ára virradóra a Vörös Hadsereg egységei, megtörve a lázadók ellenállását, elfoglalták az erődöt. Néhány órával később a másik lázadó erőd, a „Szeraja Losagy” is megadta magát.

A hős Balti Flotta óriási szerepet játszott Pétervár védelmében. Hajói több heves tengeri ütközetben érzékeny csapásokat mértek az angol haditengerészeti erőkre. A „Gavriil” nevű torpedóromboló négy angol torpedórombolót futamított meg, a „Pantyera” tengeralattjáró elsüllyesztette a „Victoria” angol torpedórombolót; becsülettel védték Pétervár tengeri bejáratát a legendás hírű „Auróra” cirkáló és más hajók.

A matrózok, katonák és munkások bátorsága és önfeláldozása gyökeresen megváltoztatta a front helyzetét. Június második felében a Vörös Hadsereg támadásba ment át. Szétverte és Észtországig vetette vissza Jugyenyics csapatait. Az antant tervei kudarcot vallottak.”

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

„Lenin egész életét a munkásosztály, a dolgozó nép felszabadításának, a kizsákmányolás és az elnyomás megszüntetésének, a társadalom kommunista elvek szerinti átalakításának szolgálatába állította.

Forradalmi tevékenységét Lenin a múlt század nyolcvanas éveinek végén kezdte. Az orosz forradalmárok új, harmadik nemzedékéhez tartozott, azok közé a proletárforradalmárok közé, akik felváltották az oroszországi felszabadító mozgalom nemesi és demokratikus szakaszának forradalmárait. Lenin és az általa megalakított bolsevik párt nagyra becsülte és továbbfejlesztette az oroszországi felszabadító mozgalom haladó, demokratikus hagyományait, az önkényuralmi-feudális rendszer, a társadalmi és a nemzeti elnyomás ellen, a nép boldogságáért vívott kérlelhetetlen harc tradícióit. A nagy orosz forradalmi demokratákat és szocialistákat: Herzent, Belinszkijt és Csernisevszkijt, a hetvenes évek forradalmárainak dicső csoportját, akik a cárizmus ellen, a politikai szabadságért vívott önfeláldozó harc útjára léptek, Lenin az oroszországi forradalmi szociáldemokrácia előfutárainak nevezte. Mindamellett Lenin, a bolsevik párt marxista álláspontról, a munkásosztálynak, világtörténelmi küldetésének álláspontjáról közelítette meg hagyományaikat. Lenin, a bolsevikok átvették ugyan a legjobbat az orosz forradalmárok előző nemzedékeitől, de egyúttal bírálták az utópikus, kispolgári szocializmust, az anarchista nézeteket, az összeesküvősdi taktikát, az egyéni terrort, a nem marxista társadalmi politikai áramlatokra jellemző egész szemléletmódot.

Lenin a legkiemelkedőbb tanítványként folytatta Karl Marxnak és Friedrich Engelsnek, a tudományos kommunizmus megalapítóinak ügyét és tanítását. Elméleti és politikai tevékenysége új korszakot nyitott a marxizmusnak, a dolgozók nemzetközi felszabadító mozgalmának fejlődésében. Tevékenységében Lenin Marx és Engels elméletére és módszerére támaszkodott. Határozottan szembeszállt mindennemű olyan próbálkozással, hogy a „dogmatizmus” elítélése ürügyén revíziónak vessék alá, „elégtelennek és elavultnak” minősítsék a marxizmust. Ugyanakkor mindig küzdött a forradalmi mozgalom elméletének és gyakorlatának alkotó felfogásáért, rámutatva arra, hogy az időszerű kérdéseket a marxizmus elvei és módszerei alapján kell kidolgozni.

Lenin szívesen ismételgette Marxnak és Engelsnek azt a figyelmeztetését, hogy a marxizmus nem dogma, hanem a cselekvés vezérfonala; egész elméleti és szervező tevékenysége ennek a gondolatnak a megtestesülése. Halhatatlan műveit áthatja az, hogy a marxizmust olyan örökké élő, fejlődő tanításnak tekintette, amely megkívánja az elvhűséget, de nem tűr meg semmiféle sablont és dogmát, amely mindig megköveteli a konkrét történelmi helyzet figyelembevételét, az osztályerőviszonyok objektíven ellenőrizhető számbavételét. „A konkrét helyzet konkrét elemzése” - ebben látta Lenin a marxizmus lényegét, eleven lelkét.

Lenin, a zseniális gondolkodó és nagy forradalmár a burzsoá ideológiával, a jobboldali és „baloldali” irányzatú opportunistákkal és revizionistákkal vívott heves harcban megvédte a marxista elmélet forradalmi elveit, továbbfejlesztette a marxizmust az új történelmi körülményekhez alkalmazva, magasabb fokra emelte. Mérhetetlenül nagy annak az újnak a jelentősége, amivel Lenin Marx és Engels tanítását - a marxista filozófiát, politikai gazdaságtant, a tudományos kommunizmus elméletét és gyakorlatát - gazdagította.

Oroszország a leninizmus hazája. Ám a leninizmus nem kizárólag orosz tanítás, nem a marxizmus orosz értelmezése, ahogy azt a burzsoá ideológusok és revizionisták állítják. A leninizmus internacionalista tanítás, amely a nemzetközi fejlődésben gyökerezik. Lenin összegezte a tapasztalatait és híven kifejezte az objektív szükségleteit annak az egész felszabadító harcnak, amelyet a dolgozók a kapitalizmus összeomlásának, a szocializmusba és a kommunizmusba való átmenetnek a korszakában vívnak.”

(idézet: - Lenin Életrajz – című könyvből)

Maglód, 2018.09.04. Salánki László

Sztálin – Rövid életrajz 1879-1901

„SZTÁLIN (Dzsugasvili) Joszif Visszarionovics 1879. december 21-én, a tifliszi kormányzóságban, Gori városában született. Apja, a grúz nemzetiségű Visszarion Ivanovics, a tifliszi kormányzóság Didi-Lilo falujából, paraszti családból származott, foglalkozására nézve cipész volt, később pedig a tifliszi Adelchanov-cipőgyár munkása. Anyja — Jekaterina Georgijevna — Gambareuli faluból, a Geladze jobbágyi parasztcsaládból származott.

1888 őszén Sztálint beíratták a gori-i egyházi iskolába. 1894-ben elvégezte ezt az iskolát és ugyanebben az évben a tifliszi pravoszláv papi szeminárium növendéke lett.

Ez években Oroszországban az ipari kapitalizmus fejlődésének s a munkásmozgalom növekedésének talaján széles körben kezdett terjedni a marxizmus. A pétervári „Harci Szövetség a Munkás- osztály Felszabadítására", amelyet Lenin alapított és vezetett, hatalmas lökést adott az egész országban a szociáldemokrata mozgalom fejlődésének. A munkásmozgalom hullámai eljutottak a Kaukázusontúlra is, ahova már behatolt a kapitalizmus és ahol a nemzeti és gyarmati elnyomás igen nagy volt. A Kaukázusontúl az orosz cárizmus tipikus gyarmata volt, gazdaságilag elmaradt agrárország, a hűbériségnek még erős maradványaival, olyan ország, amelyet szétszórtan, egymással elkeveredve, számos nemzetiség lakott.

A XIX. század utolsó negyedében a Kaukázusontúl a kapitalizmus gyors fejlődésnek indult, rabló módra zsákmányolta ki a munkásokat és parasztokat s kiélezte a nemzeti és gyarmati elnyomást. Különösen gyorsan fejlődött a bányaipar, a kőolajtermelés és feldolgozás, ahol a főpozíciókat a külföldi tőke ragadta magához. „Az orosz kapitalizmus — írta Lenin — ilyenformán bevonta a Kaukázust a világ áruforgalmába, helyi sajátosságait — a régi patriarchális elzárkózottság maradványát — kiegyenlítette, *piacot teremtett magának* gyárai számára. Ez a reform utáni időszak kezdetén gyéren lakott ország, amelyet a világgazdaságtól távol, sőt a történelemtől is távolálló hegyi népek laktak, a kőolajiparosok, borkereskedők, búza- és dohány-nagytermelők országává vált..." A vasutakkal és az első gyárakkal és ipartelepekkel együtt a Kaukázusban megjelent a munkásosztály is. Különösen gyorsan fejlődött Baku, a kőolajváros — a Kaukázus nagy ipari és munkásközpontja.

Az ipari kapitalizmus fejlődésével együtt járt a munkásmozgalom növekedése. A 90-es években a Kaukázusontúl odaszáműzött orosz marxisták forradalmi munkát folytattak. A Kaukázusontúl megkezdődött a marxizmus terjesztése. A tifliszi pravoszláv szeminárium akkoriban mindenféle felszabadító, mind narodnyik-nacionalista, mind marxista-internacionalista eszméknek melegágya volt az ifjúság körében; különféle titkos körökkel volt tele. A szemináriumban uralkodó jezsuita rendszer Sztálinban szenvedélyes tiltakozást váltott ki, táplálta és fokozta benne a forradalmi hangulatot. A tizenöt éves Sztálin forradalmárrá válik.

„A forradalmi mozgalomban — mondja Sztálin — 15 éves koromban kezdtem részt venni, amikor kapcsolatba léptem az akkor Kaukázusontúl élő orosz marxisták illegális csoportjaival. Ezek a csoportok nagy befolyással voltak rám és belém oltották az érdeklődést az illegális marxista irodalom iránt."

1896—1897-ben Sztálin a szeminárium marxista tanulóköreinek élén áll. 1898 augusztusában formálisan is belép az Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspárt tifliszi szervezetébe. Tagja lesz a „Meszame-daszi" csoportnak, az első grúz szociáldemokrata szervezetnek, amely az 1893—1898-as években bizonyos pozitív szerepet játszott a marxizmus eszméinek terjesztésében. A „Meszame-daszi" politikailag nem volt egyöntetű — többsége a „legális marxizmus" álláspontján volt s a burzsoá nacionalizmus felé hajlott. Sztálin, Keczchoveli és Culukidze alkották a „Meszame-daszi" forradalmi marxista kisebbségének vezető gócát — ebből a kisebbségből csírázott ki Grúziában a forradalmi szociáldemokrácia.

Sztálin sokat és kitartóan művelte magát. Tanulmányozza Marx „Tőké"-jét, a „Kommunista Párt Kiáltványát" és Marx és Engels egyéb műveit, megismerkedik Leninnek a narodnyik irányzat, a „legális marxizmus" és az „ökonomizmus" ellen irányuló műveivel. Lenin munkái már akkor mély benyomást tettek Sztálinra. „Minden áron találkoznom kell vele" — mondotta Sztálin, miután elolvasta Túlin (Lenin) művét, beszéli el egy elvtárs, aki abban az időben jól ismerte Sztálint. Sztálin elméleti érdeklődésének köre rendkívül széles — filozófiát, politikai gazdaságtant, történelmet, természettudományt tanulmányoz, olvassa a szépirodalom klasszikusait. Sztálin képzett marxistává válik.

Sztálin ebben az időben erős propagandamunkát fejt ki munkáskörökben, részt vesz illegális munkásgyűléseken, röplapokat ír, sztrájkokat szervez. Ez volt a gyakorlati forradalmi munka első iskolája, melyet Sztálin Tiflisz élenjáró proletárjai között járt végig.

„Emlékszem — mondotta Sztálin — az 1898-as évre, amikor először bíztak rám egy, a vasúti műhelyek munkásaiból álló tanulókört. Itt, ezeknek az elvtársaknak körében estem át akkor első forradalmi tűzkeresztségemen... első tanítóim a tifliszi munkások voltak."

A tifliszi marxista munkáskörök tanulási programját Sztálin dolgozta ki.

A szemináriumban, ahol ki volt építve a „gyanúsak” szigorú megfigyelése, kezdik sejteni Sztálin illegális forradalmi munkáját. 1899. május 29-én Sztálint a marxizmus propagálásáért kizárják a szemináriumból. Sztálin egy darabig óraadásból tartja fenn magát, azután (1899 decemberében) a tifliszi fizikai megfigyelő-állomáson, mint megfigyelő-statisztikus vállal munkát, egy pillanatra sem hagyva abba forradalmi tevékenységét.

Sztálin már ebben az időben a tifliszi szociáldemokrata szervezetnek egyik legerélyesebb és legtekintélyesebb munkása. „Az 1898—1900-as években alakult ki és öltött formát a tifliszi szervezet vezető központi szociáldemokrata csoportja ... A tifliszi központi szociáldemokrata csoport óriási forradalmi propaganda- és szervező munkát végzett az illegális szociáldemokrata pártszervezet megteremtése érdekében.“ Sztálin áll e csoport élén. A lenini „Harci Szövetség a Munkásosztály Felszabadítására” volt az a mintakép, amelyet a tifliszi forradalmi szociáldemokraták munkájukban tántoríthatatlanul követtek. A tifliszi munkásmozgalom a „Meszame-daszi” forradalmi kisebbségének (Sztálin, Keczchoveli, Culukidze) vezetése alatt ebben az időszakban kezdi túlhaladni annak a régi, merőben propagandista munkának keretét, amelyet a munkások sorából való egyes „kimagasló egyéniségekkel” folytattak. Az aktuális kérdésekről szóló röplapok kibocsátása, a cárizmus elleni rögtönzött gyűlések, és a cárizmus elleni politikai tüntetések útján folytatott tömegagitációt maga az élet helyezi előtérbe.

Az új taktika a „Meszame-daszi” opportunista többsége részéről, amely az „ökonomizmus” felé hajlott, irtózott a forradalmi módszerektől és ellenezte az önkényuralom ellen folytatott „utcai” politikai harcot, a leghevesebb ellenállásba ütközött. Sztálin és a „Meszame-daszi” forradalmi kisebbsége elkeseredett és engesztelhetetlen harcot folytatnak az opportunisták ellen az új taktikának, a politikai tömegagitáció taktikájának megvalósításáért. Tiflisz élenjáró munkásai lelkesen támogatják őket.

A tifliszi szociáldemokratáknak a munka új módszereire való áttérésében kiváló szerepet töltött be Viktor Kurnatovszkij, aki képzett marxista volt — Lenin tántoríthatatlan követője és egyik legközelebbi fegyvertársa, a lenini eszmék előharcosa a Kaukázusontúl. 1900 nyarán Tifliszbe érkezik, szoros kapcsolatba lép Sztálinnal és a „Meszame-daszi” forradalmi kisebbségével, Sztálinnak legközelebbi barátja és fegyvertársa lesz.

Mikor 1900 decemberében megindult a lenini „Iszkra” („Szikra”), Sztálin teljesen annak álláspontjára helyezkedett. Sztálin azonnal felismerte Leninben a valódi marxista párt megalapítóját,- a vezért, a mestert.

„Mikor Lenin forradalmi tevékenységével a 90-es évek végén és különösen 1901 után, az »Iszkra« kiadása után megismerkedtem — mondja Sztálin —, arra a meggyőződésre jutottam, hogy Lenin személyében rendkívüli emberrel van dolgunk. Lenin az én szememben akkoriban nem egyszerű vezetője volt a pártnak, hanem a párt tényleges megteremtője, mert egyedül ő értette meg pártunk belső lényegét és elodázhatatlan szükségleteit. Amikor összehasonlítottam pártunk többi vezetőivel, mindig úgy tetszett nekem, hogy Lenin fegyvertársai — Plechánov, Martov, Axelrod és a többiek — egész fejjel kisebbek nála, hogy Lenin hozzájuk képest nem egyszerűen a vezetők egyike, hanem magasabb típusú vezető, kőszáli sas, aki a harcban nem ismer félelmet és bátran vezeti a pártot előre az orosz forradalmi mozgalom felderítetlen útjain.”

Sztálin határtalanul hitt Lenin forradalmi géniuszában és elindult Lenin útján. Erről az útról sohase tért le s Lenin halála után bátran és biztos kézzel folytatja Lenin művét.

A kezdődő gazdasági válság körülményei között, az oroszországi munkásmozgalom hatása alatt és a szociáldemokraták tevékenységének eredményeképpen Tifliszben 1900—1901-ben egyre nő az üzemről- üzemre terjedő gazdasági sztrájkok hulláma. 1900 augusztusában kibontakozik a vasúti műhelyek és fűtőházak munkásainak nagyszabású sztrájkja. Ebben a sztrájkban tevékeny részt vesz M. I. Kalinin, akit Pétervárról a Kaukázusba száműztek. 1901. április 22-én Tiflisz központjában május elsejei tüntetést szerveznek. Sztálin a tüntetés szervezője és vezetője. A lenini „Iszkra” az egész Kaukázusra nézve történelmi jelentőségű eseményként értékelte ezt a tüntetést; hatása a Kaukázus egész későbbi munkásmozgalmára rendkívül nagy volt.

Így tért át ezekben az években Grúzia munkásmozgalma a „Meszame-daszi” forradalmi kisebbségének vezetése alatt, amelynek Sztálin állt az élén, a szűk tanulókör-propagandáról a tömegekre kiterjedő politikai agitációra. Ezzel a Kaukázusban is kezdett megvalósulni a szocializmus egyesítése a munkásmozgalommal, ugyanúgy, ahogy azt néhány évvel előbb fényesen megvalósította a Lenin vezette pétervári „Harci Szövetség”

A kaukázusontúli proletariátus forradalmi harcának növekedése miatt nyugtalankodó cári kormány fokozza az üldözést, arra számítva, hogy ilymódon megakadályozza a mozgalom terjedését. 1901. március 21-én a rendőrség házkutatást tartott azon a fizikai megfigyelő-állomáson, ahol Sztálin lakott és dolgozott. A házkutatás és az ochrana később ismertté vált elfogatási parancsa Sztálint arra készteti, hogy illegalitásba vonuljon. Ettől a perctől fogva egészen az 1917.-es februári forradalomig Sztálin az illegalitás viszonyai közt, a lenini iskolázottságú hivatásos forradalmár feszült, hősies életét éli.

A cár szatrapái tehetetlenek voltak a növekvő forradalmi mozgalommal szemben. 1901 szeptemberében, Sztálin és Keczchoveli kezdeményezésére megindult a „Brdzola” („Harc”), az első illegális grúz

szociáldemokrata újság, amely következetesen hirdette a lenini „Iszkra” eszméit. A „Brdzola” volt Oroszországban az „Iszkra” után a legjobb marxista újság.

A „Brdzola” első számának (1901, szeptember) „Olvasóinkhoz” című vezércikkét Sztálin írta. A lap feladatainak meghatározása során Sztálin ezt írta: „A grúz szociáldemokrata újságnak az a feladata, hogy világos választ adjon minden, a munkásmozgalommal kapcsolatos kérdésre, megvilágítsa az elvi kérdéseket, elméletileg megvilágítsa a munkásosztály szerepét a harcban s a tudományos szocializmus fényével rávilágítson minden jelenségre, amellyel a munkás találkozik.

E vezércikkben Sztálin rámutatott arra, hogy a lapnak a munkásmozgalom élére kell állnia, mennél közelebb kell kerülnie a munkástömegekhez, módjában kell állnia, hogy folytonosan hasson reájuk, tudatos és vezető központjuk kell, hogy legyen.

A „Brdzola” következő (november-decemberi) számában jelent meg Sztálinnak „Az Oroszországi Szociáldemokrata Párt és legközelebbi feladatai” című fontos cikke. Ebben a cikkben Sztálin azt hangsúlyozta, hogy a tudományos szocializmust egyesíteni kell az ösztönös munkásmozgalommal, rámutatott a munkásosztály vezető szerepére a demokratikus felszabadító mozgalomban, és a proletariátus önálló politikai pártjának megszervezését jelölte meg feladatként.

Széles méreteket ölt a soknemzetű Kaukázusontúl különböző nyelvein nyomtatott röplapok kiadása. „Kitűnően megírt kiáltványok jelentek meg orosz, grúz és örmény nyelven és elárasztották egész Tifliszt” — írta a lenini „Iszkra” a tifliszi szociáldemokraták működéséről. Sztálin legmeghittebb fegyvertársa, Lado Keczchoveli Bakuban a lenini „Iszkra” irányzatát követő bizottságot alakít, és illegális nyomdát szervez. 1901. november 11-én összeült a tifliszi szociáldemokrata szervezet konferenciája, amelyen megválasztották az Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspárt Tifliszi Bizottságát. Sztálint beválasztották a bizottságba. De ő nagyon rövid ideig marad Tifliszben. November végén a Tifliszi Bizottság megbízásából Batumba utazik, a Kaukázus nagyságra nézve (Baku és Tiflisz után) harmadik helyen álló proletárközpontjába, hogy ott szociáldemokrata szervezetet létesítsen.”

(idézet:- Sztálin: Rövid életrajz – című könyvből)

„Grúz származású szovjet diktátor, generalisszimusz. Joszif Visszarionovics Sztálin eredeti neve Dzsugasvili; 1878. december 18-án született Oroszország grúziai tartományában, Goriban. Édesapja Visszaron Ivanovics Dzsugasvili cipőbolt tulajdonos, édesanyja Jekatyerina Georgijevna Geladze volt. A négy gyermek közül csak Sztálin élte meg a felnőttkort. Anyja Szoszónak becézte.

1888-ban, egy helyi görög keleti elemi iskolában kezdte tanulmányait. Egy évre rá apja kivette az iskolából, hogy üzletében foglalkoztassa, de erősakaratú anyja kiharcolta, hogy Joszif mégis folytathassa az iskolát. Már fiatalon is sokat olvasott, s remekül tanult – az iskola legjobb tanulói közé tartozott. 1894-ben kitüntetéssel végezte el az elemit. Tanítója javaslatát megfogadva édesanyja tovább taníttatta – így került a szigorú tbiliszi papi szemináriumba.

1895-ben kapcsolatba került a Kaukázuson túlra száműzött orosz forradalmi marxista csoportokkal. 1896 és 1898 között a tbiliszi iskolában marxista diákkört vezetett, amelynek keretein belül tanulmányozta Karl Marx és Friedrich Engels munkáit. 1898-ban Tbilisziben a Központi Vasúti Műhely dolgozóinak marxista körét kezdte vezetni. Tantervet készített a marxista munkáskörök számára. Megszervezte a különféle politikai kiáltványok nyomtatását, részt vett sztrájkok szervezésében és a tbiliszi proletariátus harcának irányításában is.

1899-ben a marxizmus tanainak terjesztése miatt elbocsátották a szemináriumból, ezért a Fizikai Kutatóintézetben helyezkedett el. 1900-ban, a május elsejei rendezvényen, a munkásoknak mondott beszéde utána hozzálátott a Központi Vasúti Műhely munkásai tömegsztrájkjának megszervezéséhez.

1901-ig a Tbiliszi Fizikai Kutatóintézetben kellett rejtőzködnie a rendőrség elől. Ebben az évben a munkások május elsejei demonstrációjának vezetését is magára vállalta. Megválasztották a szociáldemokraták első tbiliszi bizottságába, amelynek tagjai leninista tanokat követtek. Ezt követően Batumiba ment, ahol szociáldemokrata szervezetet alapított. 1902-ben, egy illegális nyomdában szociáldemokrata röplapokat készíttetett, és terjesztette is őket. Március 9-én Batumi üzemeinek 6000 dolgozója részvételével tüntetést szervezett az előző nap során letartóztatott 300 tüntető szabadon bocsátásáért. A demonstrálókat megtámadták a rendőrök: 15 munkást megöltek, 54-et megsebesítettek, 500 tüntetőt pedig letartóztattak. Aznap éjjel Sztálin egy közleményt szerkesztett, ami a tüntető munkások meggyilkolásáról adott hírt; ezért április 5-én letartóztatták és börtönbe zárták. Sztálin a börtönből is vezette Batumi szociáldemokrata szerveződéseit, továbbá röplapokat írt, a rabok között pedig agitációs munkát végzett.” - doksi.hu

Maglód, 2018.09.09. Salánki László

Az antant új hadjáratának megindulása

A rablók szövetsége volt az ANTANT! Ez ellen harcoltak a bolsevikok. A utódja a NATO a kapitalisták, imperialisták, a gyarmatosítók szövetsége!

„Az **antant** (eredetileg *entente*) kifejezés az Anglia és Franciaország között 1904. április 8-án Londonban aláírt szerződés, az *Entente cordiale* (a. m. szívélyes egyetértés) kifejezésből származik, általában a szövetségesi rendszer (*antant hatalmak* = Nagy-Britannia és Franciaország) és a köréjük csoportosult országok együttes jellemzésére használjuk.

Angol-francia szövetség: Az antant 1904-es létrejötte nem közvetlenül egy világméretű háborúra való felkészülés jegyében történt. Nagy-Britannia és Franciaország a történelem során számos alkalommal vetélkedett egymással az európai főhatalom megszerzése érdekében. A 19. század vége és a 20. század eleje a gyarmati rendszerek kialakítása, illetve újjáalakítása lázában telt, s ez sem volt mentes ellentétektől, ugyanis mindkét országnak jelentős érdekeltségei voltak Észak-Afrikában. Az 1904-ben megkötött *Entente cordiale* (magyarul kb. *szívélyes egyetértés, szívélyes szövetség, szívélyes megegyezés)* voltaképpen a két ország gyarmatosítási ellentéteinek vetett véget, további terjeszkedésük háborítatlanságát szavatolta. A Henry Landsdowne brit külügyminiszter és Paul Cambon londoni francia nagykövet által aláírt több megállapodás azt mondta ki, hogy míg Nagy-Britannia Egyiptomban, Franciaország Marokkóban szabadon, azaz egymás beavatkozásától nem tartva hajthat végre „reformokat". Meghatározták ugyanakkor az Új-Fundlanddal, Madagaszkárral, Sziámmal és az Új-Hebridákkal kapcsolatos érdekvonalakat is." Wikipédia

„Az **Észak-atlanti Szerződés Szervezete**, rövidítve **NATO** (angolul *North Atlantic Treaty Organisation*, franciául *Organisation du Traité de l'Atlantique Nord, OTAN*, magyarosan kiejtve: *nátó*) 29 észak-amerikai és európai ország szövetsége, amelyet a második világháború után, 1949. április 4-én alapítottak Washingtonban. A szervezet célkitűzéseit az Észak-atlanti Szerződés foglalja magában, amelynek értelmében a tagállamok minden politikai és katonai eszközt igénybe vesznek a tagországok szabadságának és a biztonságának megőrzése érdekében. Hivatalos nyelvei az angol és a francia." Wikipédia – A NATO a kapitalista kizsákmányolók hadserege, valódi célja a világ proletár dolgozói kizsákmányolásának a biztosítása. A kapitalisták érdekében szervezett hadsereg, az osztályellensége, a dolgozó proletárok milliárdjainak féken tartására.

„1919. derekán a szovjet állam nagy győzelmet aratott az intervenciósok és a fehérgárdisták fő ütőerői — Kolcsak és Jugyenyics seregei — fölött. De az ellenséget még nem zúzta szét teljesen. Lenin „Levél a munkásokhoz és parasztokhoz a Kolcsakon aratott győzelem alkalmából" című írásában rámutatott arra, hogy továbbra is lankadatlanul erősíteni kell a Vörös Hadsereget, nagy gabonatartalékokat kell felhalmozni, meg kell tartani a legszigorúbb forradalmi rendet, minden eszközzel erősíteni kell a munkás-paraszthatalmat. „Könyörtelen harc a tőke ellen, és a dolgozók szövetsége, a parasztok szövetsége a munkásosztállyal — ez a Kolcsak-uralom utolsó és legfontosabb tanulsága."

Az év második felében Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok uralkodó körei megszervezték a szovjetellenes erők újabb nagyszabású támadását, amely „az antant második hadjárata" néven került be a történelembe. Az „első" és a „második" hadjárat között voltaképpen nem volt szünet; a kettő közti időhatár (miként az elnevezés is) csak viszonylagos. Egységes ellenséges támadásról volt itt szó, amelyet az antant által kidolgozott, közös terv szerint valósítottak meg. A különbség főképp abban állt, hogy az „első hadjárat" során az intervenciósok és a fehérgárdisták keleti irányból mérték a fő csapást, a „második hadjárat" idején pedig délről. Ezenkívül1919. tavaszán az antant-imperialisták megváltoztatták az intervenció külső formáit.

Az antant, közvetlenül Németország veresége után, nyílt intervenciót indított: saját csapatait küldte Szovjet-Oroszország ellen. Ez a nyílt háború azonban a katasztrófa küszöbére juttatta az imperialisták politikáját. Az antantcsapatok katonai vereségeket szenvedtek a Vörös Hadseregtől és a szovjet partizánoktól: Északon, a Távol-Keleten, Ukrajnában, Közép-Ázsiában. A kapitalista országok dolgozói erélyesen követelték, hogy vessenek véget az intervenciónak. „El a kezekkel Szovjet-Oroszországtól!" — hangzott jelszavuk. Felkelések törtek ki a francia flottában, az angol és az amerikai hadseregben. Végül is nyilvánvalóvá vált, hogy a külföldi csapatok nem képesek a forradalmi Szovjet-Oroszország ellen harcolni. „Elvettük (az antanttól — *Szerk.*) a katonáit — mondotta Lenin. — Mérhetetlen katonai és technikai fölényére azzal válaszoltunk, hogy a dolgozók segítségével, akik szolidárisak velünk, az imperialista kormányokkal szemben, megfosztottuk ettől a fölényétől."

Mindezek következtében az antant 1919-ben kénytelen volt kivonni intervenciós seregeit Szovjet-Oroszországból (kivéve a távol-keleti csapatokat), és áttérni az intervenció leplezett, burkolt módszereire. Fő eszközeit ekkor a fehérgárdista csapatok és néhány Oroszországgal határos kisebb állam csapatai alkották. E hadseregeket az antant látta el fegyverrel és felszereléssel, az antant megbízottai koordinálták és irányították hadműveleteiket. A nemzetközi imperializmus tehát folytatta a szovjetellenes háborút, csupán formáit módosította.

Az előzőhöz hasonlóan az antant új hadjárata is kombinált hadjárat volt: az ellenség minden oldalról ostrom alá vette a szovjetköztársaságot. Jugyenyics seregei újabb csapást készültek mérni a proletárforradalom bölcsőjére, Pétervárra. Nyugaton a fehérlengyelek harcoltak a szovjet csapatok ellen, keleten pedig Kolcsak hadserege. De a fő szerep a déli frontnak jutott. Az imperialista hatalmak most elsősorban Gyenyikin hadseregéhez fűzték reményeiket. Winston Churchill cinikusan „az én hadseregemnek" nevezte Gyenyikin csapatait. Gyenyikin rövid idő alatt óriási mennyiségű ágyút, tankot, puskát, töltényt, lövedéket, katonaruhát

kapott az imperialistáktól. Hadseregében tanácsadóként, instruktorként több száz angol tiszt működött. A Caricin és a Csornij Jár melletti ütközetekben részt vett az angol légi haderő 47. bombázó százada. Gyenyikin vezérkara mellett amerikai misszió működött MacKelly tengernagy vezetésével.

1919 nyarára Gyenyikinék elfoglalták a Kubán, a Tyerek, a Don vidékét, a Krím-félszigetet és a bal parti Ukrajna egy részét. Megindult a harc a Donyec-medencéért. Gyenyikin frontja a Dnyepertől a Volgáig húzódott, és napról napra előrenyomult észak felé. Július 3-án Gyenyikin kiadta „moszkvai direktíváját", amelyben Moszkva elfoglalását tűzte ki feladatul. A front középső szakaszán, Harkov—Kurszk—Orjol—Tula-—Moszkva irányában Gyenyikin válogatott alakulatai támadtak: az „önkéntes" hadsereg. Ennek hadosztályai túlnyomórészt jól felfegyverzett és megfelelően kiképzett ellenforradalmár tisztekből állottak. Gyenyikin hadseregének e magva komoly erőt képviselt.

Október közepén Gyenyikinék elfoglalták Orjolt, és már a tulai kormányzóság területén jártak. Veszélybe került a szovjet állam fővárosa, Moszkva. Ez volt a legveszélyesebb támadás mindazok közül, amelyekkel a fiatal szovjetköztársaságnak szembe kellett néznie. A helyzetet elsősorban az tette aggasztóvá, hogy az ellenség közvetlenül Közép-Oroszországot fenyegette, amelynek iparvárosai, proletárközpontjai a forradalom bázisát alkották.

A kommunista párt felhívása: „Mind egy szálig harcra Gyenyikin ellen!"

1919 júliusában a Kommunista Párt Központi Bizottsága „Mind egy szálig harcra Gyenyikin ellen!" címmel levelet írt a pártszervezetekhez, Lenin fogalmazásában. A Központi Bizottság megállapította, hogy bekövetkezett a forradalom egyik legválságosabb pillanata, és kifejtette a Gyenyikin szétzúzásáért folytatandó harc programját. „Mindenekelőtt és legfőképpen minden kommunista, minden velük rokonszenvező, minden becsületes munkás és paraszt, minden szovjet funkcionárius feszítse meg katonamódra erejét, hogy munkája, ereje és igyekezete maximumát a háború közvetlen feladataira. . . fordítsa. . .

A szovjetköztársaságot ostrom alá vette az ellenség. A szovjetköztársaságnak egységes harci tábornak kell lennie, nem szavakban, hanem a valóságban."

A szerelvények vöröskatonákat vittek a déli frontra. Újabb párt- és komszomolmozgósítást hajtottak végre, amelynek eredményeként további 30 000 kommunista és 10 000 komszomolista indult harcolni. A front közelében fekvő területeken a kommunisták és a komszomolisták többsége belépett a hadseregbe. Ezekben a napokban a komszomol sok kerületi bizottságának ajtaján a következő felirat volt olvasható: „A kerületi bizottság zárva van. Valamennyien elmentünk a frontra."

Átszervezték a mögöttes területeken működő intézményeket, szervezeteket is. Redukálták vagy teljesen megszüntették azoknak az intézményeknek a munkáját, amelyek nem a védelem szükségleteit elégítették ki. Az ily módon felszabaduló embereket a harcoló hadseregbe irányították.

A front részére termelő munkások napi 10—12 órát dolgoztak egyfolytában. A pétervári munkások 1919-ben 661 ágyút, körülbelül 100 000 lövedéket, 250 000 puskát készítettek. Októberben, amikor az ellenség elérte Tula külvárosait, a tulai fegyvergyári munkások egy pillanatra sem hagyták abba a munkát a hadiüzemekben, s emellett önkéntes osztagokat is küldtek a frontra, erődítéseket építettek stb. Egyre jobban kiszélesedett a kommunista szombatok mozgalma. Moszkvában a kommunista szombatokon novemberben több mint hússzor annyian vettek részt, mint júliusban.

1919 őszén a Kommunista Párt Központi Bizottságának határozata értelmében párthetet rendeztek, amelynek során a 38 középoroszországi kormányzóságban több mint kétszázezren léptek be a pártba. A párthét sikere megmutatta, hogy a néptömegekben határtalan odaadás él a szovjethatalom iránt.

Meghozta eredményeit a középparasztsággal való szövetség politikája is, amelyet a Kommunista Párt VIII. kongresszusa jelölt ki. A parasztság a saját bőrén tapasztalta, mit jelent a fehérgárdista tábornokok vérengző uralma, és alaposan megértette, hogy minden erővel támogatnia kell a szovjethatalmat.

Ebben az időben a Vörös Hadsereg egyszerre több fronton is győzelmet aratott. Szeptemberben a turkesztáni front M. V. Frunze parancsnoksága alatt álló csapatai szétverték Kolcsak déli hadseregének maradványait, és ezzel megnyitották az utat Szovjet-Turkesztánba (ez a terület eddig el volt vágva Oroszország középső részétől). Az ellenség többször indított rohamot Asztrahany ellen, de minden támadását visszaverték. „Amíg Asztrahany vidékén akár csak egy kommunista is van — mondta a védelmet irányító Sz. M. Kirov —, a Volga torkolata szovjet terület marad!" Asztrahany valóban a Volga torkolatának legyőzhetetlen szovjet erődje volt.

Gyenyikin szétzúzása

A döntő jelentőségű déli fronton azonban, ahol Gyenyikin hordái Moszkva ellen törtek, továbbra is nagy volt a veszély. A párt Központi Bizottsága ide irányította a mozgósított kommunisták nagyobb részét, köztük sok vezető pártmunkást, emellett új munkásosztagokat is küldött. Szeptember végén és október első felében csaknem

50 000 fővel nőtt a fronton harcoló szovjet csapatok létszáma. Az új erők lényegesen, megnövelték a déli front hadseregeinek ütőképességét.

Megerősítették a déli front vezetését is. A front parancsnoka A. I. Jegorov lett; Sztálin bekerült a front Forradalmi Katonai Tanácsába, G. K. Ordzsonikidze a 14. hadsereg Forradalmi Katonai Tanácsába, K. J. Vorosilov és J. A. Scsagyenko pedig az akkoriban alakított (Bugyonnij parancsnoksága alatt álló) 1. lovas hadsereg Forradalmi Katonai Tanácsába. A politikai osztályok élére R. Sz. Zemljacskát, V. P. Patyomkint és más kiváló pártmunkásokat állították.

Gyenyikin „önkéntes" hadserege ellen külön rohamcsoportot szerveztek a lett hadosztályból, a cservonniji kozákok lovasdandárából és néhány más csapategységből. A lett hadosztályt, amely már sok csatában tanúbizonyságot tett bátorságáról, Lenin személyes utasítására vezényelték a déli frontra.

A fronton kialakult új helyzet szükségessé tette a fő csapás irányának megváltoztatását. 1919 nyarán a szovjet hadvezetőségnek az volt a szándéka, hogy a Gyenyikin fő támaszpontjait alkotó Don- és Kubán-vidék ellen indít támadást. De az „önkéntes" hadosztályoknak Tula és Moszkva irányában történt gyors előrenyomulása megváltoztatta a helyzetet. A Don- és Kubán vidékére mért csapás nem hárította volna el a Moszkvát fenyegető veszélyt. Ezért 1919 októberétől kezdve az Orjol—Voronyezs-vidék került a Vörös Hadsereg hadműveleti tervének középpontjába. A szovjet csapatoknak a továbbiakban Harkovon és a Donyec-medencén keresztül Rosztov irányában kellett előrenyomulniuk. A fő csapás irányát a párt Központi Bizottságának tanácskozásán határozták meg, Lenin vezetésével és közvetlen részvételével.

1919 október közepén a Vörös Hadsereg ellentámadásba ment át az Orjoltól Voronyezsig terjedő 300 kilométeres fronton. A rohamcsoport alakulatai Orjol—Kromi térségében szívós küzdelembe bocsátkoztak a válogatott gyenyikinista hadosztályokkal. Az ellenség elkeseredett, kétségbeesett ellenállást tanúsított. Novoszil város kétszer cserélt gazdát; Kromiba háromszor tört be az ellenség drozdovi hadosztálya. De a szovjet harcosok támadó lendületét semmi sem tartóztathatta fel. A rohamcsoport csapatai késhegyig menő küzdelemben szétzúzták Kutyepov tábornok „önkéntes" ezredeit. Bugyonnij lovasai Voronyezs mellett tönkreverték Skuro és Mámontov tábornok csapatait, majd október 24-én, az illegális kommunista szervezet vezette voronyezsi munkások segítségével, rohammal bevették a várost. Ezután a bugyonnisták átkeltek a Don-folyón, újabb vereséget mértek Skuróra és egészen Kasztornajáig szorították vissza csapatait. November közepén a déli front csapatai — a még meg nem tört ellenséggel folytatott súlyos harcok közepette — elérték Kurszk városát. Mivel a főparancsnokság lebecsülte a Kurszk—Harkov irányban mérendő csapás erősítésének fontosságát, a párt Politikai Irodájának kellett utasítást adnia (1919. november 14-én) Kurszk mielőbbi felszabadítására és a Harkov—Donyec-medence irányban folytatandó támadásra.

November 17-én a Vörös Hadsereg bevonult Kurszkba. Ezt követően a szovjet csapatok a fejlett vasúti hálózat felhasználásával Harkovon és a Donyec-medence iparvárosain keresztül folytatták támadásukat, amelyet a munkáslakosság aktívan támogatott.

A Vörös Hadsereg a visszavonuló ellenség üldözése közben felszabadította a Donyec-medencét, 1920 januárjában elérte az Azovi-tenger partját, elfoglalta Rosztovot, majd megkezdte előnyomulását az Észak-Kaukázusban. Gyenyikin csapatai teljes vereséget szenvedtek. A megmaradt csapategységeket Novorosszijszk térségében a tengerhez szorították, és foglyul ejtették. Gyenyikin lemondott a főparancsnokságról, és egy angol torpedórombolón elmenekült Oroszországból. Csupán a gyenyikinisták töredékének sikerült visszavonulnia a Krím-félszigetre.

A szovjet csapatok, miután egész Észak-Kaukázust felszabadították, elérték a Kaukázusontúl határát. A Vörös Hadsereg győzelmein fellelkesült bakui munkások a Kommunista Párt vezetésével 1920. április 28-án megdöntötték a burzsoá nacionalisták kormányát, és visszaállították Azerbajdzsánban a szovjethatalmat. A köztársaság azzal a kéréssel fordult Leninhez, hogy a Vörös Hadsereg alakulatai nyújtsanak segítséget az azerbajdzsániaknak.

A Gyenyikin elleni hadjárat sikerét nagymértékben elősegítette az ellenség hátában kibontakozott partizánmozgalom. Gyenyikin politikája — a földesurak és tőkések hatalmának visszaállítása, a nem orosz népek elnyomása — a lakosság nagy tömegeiben gyűlöletet ébresztett az ellenforradalmárokkal szemben. A Kommunista Párt vezette munkások és dolgozó parasztok fegyveres felkeléseket szerveztek, amelyek a fehérgárdisták nagy fegyveres erőit kötötték le. Az egész Kubán- és Don-vidéken, az egész Észak-Kaukázuson végighömpölygött a felkelések hulláma. Herszon és Harkov vidékén, valamint a Donyec-medencében nagy partizánseregek harcoltak. Az ukrán partizánmozgalmat az Ukrán Kommunista Párt Központi Bizottsága irányította a front mögötti iroda útján, amelyet Sz. V. Koszior vezetett, feladata az ellenség hátában végzendő illegális munka megszervezése és irányítása volt."

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Mi a szovjethatalom?

„Mi a Szovjethatalom? Mi a lényege ennek az új hatalomnak, amelyet a legtöbb országban még nem akarnak, vagy nem tudnak megérteni? Lényege, amely mind vonzóbbá teszi valamennyi ország munkásai számára, az, hogy régebben az államot, egy vagy más formában, a gazdagok, vagyis a kapitalisták igazgatták, most pedig, első ízben, éppen azoknak az osztályoknak a tömegei igazgatják az államot, amelyeket a kapitalizmus elnyomott. Az államot, amíg a tőke uralma fennáll, amíg a föld magántulajdonban marad, még a legdemokratikusabb, még a legszabadabb köztársaságban is mindig egy törpe kisebbség igazgatja, amely kilenctizedrészben a tőkések, vagyis a gazdagok közül kerül ki.

Az államhatalom először a világon nálunk Oroszországban van felépítve oly módon, hogy a kizsákmányolók kizárásával csak munkások, csak dolgozó parasztok alkotják a Szovjeteket, ezeket a tömegszervezeteket, és e Szovjetek kezébe van átadva az egész államhatalom. Ezért van az, hogy bármennyire rágalmazzák is Oroszországot világszerte a burzsoázia képviselői, a „Szovjet" szó mindenütt a világon nemcsak érthetővé, hanem népszerűvé, rokonszenvessé is vált a munkások előtt, minden dolgozó előtt. És ezért van az, hogy a Szovjethatalom, bármennyire üldözzék is a kommunizmus híveit a különböző országokban, egészen biztosan, elkerülhetetlenül, mégpedig a közeljövőben, győzni fog az egész világon.

Jól tudjuk, hogy nálunk sok még a fogyatékosság a Szovjethatalom megszervezése terén. A Szovjethatalom nem bűvös talizmán. Nem szabadít meg egyszerre a múlt hibáitól, az írástudatlanságtól, a kulturálatlanságtól, a barbár háború örökségétől, a rabló kapitalizmus örökségétől. Lehetővé teszi azonban az áttérést a szocializmusra. Lehetővé teszi, hogy azok, akik el voltak nyomva, felemelkedjenek és egyre inkább maguk vegyék kezükbe az állam vezetését, a gazdaság vezetését, a termelés vezetését.

A Szovjethatalom a szocializmus felé vezető út. Ezt az utat a dolgozó tömegek találták meg, és ezért biztos, ezért legyőzhetetlen.

(idézet: - Lenin Művei 29. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.09.09. Salánki László

Kaukázus munkásai, ideje, hogy bosszút álljunk!

- írta: Sztálin -

Ritkulnak a cári zászlóaljak, pusztul a cári hajóhad, szégyenletesen megadta magát végre Port Arthur is — és ezzel ismét megmutatkozik a cári önkényuralom aggkori gyengesége...

A rossz táplálkozás és az egészségvédelem teljes hiánya következtében a katonák körében terjednek a fertőző betegségek. Ezeket az elviselhetetlen körülményeket még jobban rontja az, hogy a katonáknak nincs valamennyire is tűrhető lakása és ruházata. A legyengült, elgyötört katonák hullanak, mint a legyek. Ilyenek az állapotok, miután már tízezrek estek el a harcban! ... Mindez erjedést, elégedetlenséget vált ki a katonák körében. A katonák felébrednek téli álmukból, kezdik embernek érezni magukat, nem engedelmeskednek már vakon följebbvalóik parancsainak és gyakran füttyel és fenyegetéssel fogadják a törtető tiszteket.

Ezt írja nekünk egy tiszt a Távolkeletről:

„Bakot lőttem! Parancsnokom sürgetésére nemrég beszédet mondottam a katonáknak. Alig kezdtem el beszélni arról, hogy meg kell védeni a cárt és a hazát, vad zenebona kerekedett — füttyök, szitkok, fenyegetések hallatszottak. . . Kénytelen voltam valahova messzebbre húzódni a feldühödött tömegtől. . .”

Ez a helyzet Távolkeleten!

Tegyék ehhez még hozzá a tartalékosok lázongását Oroszországban, forradalmi tüntetéseiket Odesszában, Jekatyerinoszlávban, Kurszkban, Penzában és más városokban, az újoncok tiltakozásait Gurijában, Imeretyijában, Kartalinijában, Dél- és Északoroszországban, gondoljanak arra, hogy a tiltakozókat nem rettenti vissza sem a börtön, sem a golyó (Penzában nemrégiben tüntetés miatt agyonlőttek néhány tartalékost), és könnyen megértik, mit forgat fejében az orosz katona . . .

A cári önkényuralom elveszti fő támaszát — „megbízható hadseregét”!

Másrészt napról-napra üresebb lesz a cári kincstár. Vereség vereséget ér. A cári kormány fokozatosan elveszti hitelét a külföldi államok szemében. Alig-alig tudja megszerezni a neki szükséges összegeket, és nincs messze az az idő, amikor minden hitelt megtagadnak tőle! „Ki fizet majd, ha megdöntenek téged, bukásod pedig kétségtelenül nincs már nagyon messze”, ezzel a válasszal bocsátják el a minden bizalmat eljátszott cári kormányt! A nép pedig, a szerencsétlen, éhező nép, mit adhat a cári kormánynak, amikor neki magának sincs meg a betevő falatja?! A cári önkényuralom tehát elveszti második fő támaszát is — a gazdag kincstárt és az azt tápláló hitelt! Ugyanakkor napról-napra fokozódik az ipari válság, a gyárak és üzemek leállnak, a munkások milliói munkát és kenyeret követelnek. Az éhínség újult erővel ragadja karmaiba a meggyötört falusi szegénységet. Mind magasabbra csapnak a népi felháborodás hullámai, erősebben döngetik a cári trónt — és alapjáig inog a roskadozó cári önkényuralom...

Az ostromlott cári önkényuralom, mint a kígyó, leveti magáról a régi bőrt, és míg az elégedetlen Oroszország készülődik a döntő rohamra, félreteszi (úgy tesz, mintha félretenné!) *kancsukáját* és báránybőrbe átöltözve a kibékülés politikáját hirdeti!

Halljátok, elvtársak? Arra kér bennünket, hogy felejtsük el a korbács suhogását és a golyók zizegését, a meggyilkolt hős elvtársak százait, dicső árnyaikat, amelyek körülöttünk lebegnek és azt suttogják: „Bosszút!”

Az önkényuralom szemérmetlenül felénk nyújtja véres kezét és azt tanácsolja, béküljünk ki! Nyilvánosságra hozott valami „legfelsőbb parancsot”, holmi „szabadsággal” kecsegtet... A vén rablók! Azt hiszik, hogy szavakkal jól lehet lakatni az éhező oroszországi proletariátus millióit! Szavakkal remélik kielégíteni az elszegényedett és elgyötört parasztság millióit! Ígéretekkel akarják elhallgattatni az elárvult családok — a háborús áldozatok sírását! Nyomorultak! Fuldokolnak, és szalmaszál után kapkodnak!..

Igen, elvtársak, alapjáig inog a cári kormány trónja! A kormány, amely a tőlünk elrabolt adókat bér fejében a mi hóhérainknak — a miniszereknek, kormányzóknak, járási és börtönfőnököknek, rendőrtiszteknek, *csendőröknek és kémeknek* — osztja szét; amely a közülünk való katonákat — testvéreinket és fiainkat — arra kényszeríti, hogy a mi vérünket ontsák; amely minden módon támogatja a földesurakat és a munkáltatókat az ellenünk vívott mindennapos harcukban; amely bilincset rakott kezünkre és lábunkra és a jogfosztott rabok helyzetéig alacsonyított le minket; amely legszentebb kincsünket — emberi méltóságunkat — vadállatként taposta és kigúnyolta, — éppen ez a kormány ingadozik most és veszti el a talajt a lába alól!

Ideje, hogy bosszút álljunk! Ideje, hogy bosszút álljunk a dicső elvtársakért, akiket vadállati módon meggyilkoltak a cári rablók Jaroszlávlban, Dombrovában, Rigában, Pétervárott, Moszkvában, Batumban, Tifliszben, Zlatousztban, Tyihoreckben, Mihajlovban, Kisinjovban, Gomeljben, Jakutszkban, Gurijában, Bakuban és másutt! Ideje, hogy számon kérjük tőle azokat az ártatlan szerencsétleneket, akik tízezrével pusztultak el Távolkelet harcterein! Ideje felszárítani feleségeik és gyermekeik könnyeit! Ideje, hogy felelősségre

vonjuk azokért a szenvedésekért és megaláztatásokért, azokért az embert gyalázó láncokért, amelyekkel már réges-régóta bilincsbe vert bennünket! Ideje, hogy végezzünk a cári kormánnyal és megtisztítsuk magunknak az utat a szocialista rend felé! Ideje, hogy megsemmisítsük a cári kormányt!

És meg is semmisítjük.

Hiába igyekeznek a liberális urak megmenteni a cár omladozó trónját! Hiába nyújtják a cárnak segítő kezüket! Igyekeznek könyörületet kikunyerálni tőle és megnyerni őt „alkotmánytervezetüknek", hogy kis reformokkal egyengetve maguknak az utat a politikai uralom felé, a cárt saját eszközükké változtassák, a cár önkényuralmát a burzsoázia önkényuralmával cseréljék fel és azután rendszeresen fojtogassák a proletariátust és a parasztságot! De hiába! Már késő, liberális urak! Nézzenek körül, mit adott önöknek a cári kormány, mit látnak „legfelsőbb parancsában": „a vidéki és városi intézmények" parányi „szabadságát", parányi „biztosítékot" a „magánszemélyek jogainak csorbítása" ellen, a „nyomtatott szó" parányi „szabadságát" — és nagy intelmet „a birodalmi alaptörvények megingathatatlanságának feltétlen megőrzéséről" és arról, hogy „hathatós intézkedések foganatosítandók a törvény teljes erejének, önkényuralmi államban a trón e legfontosabb támaszának megőrzésére"! ... És azután? Még meg sem tudták fontolni a nevetséges cár nevetséges „parancsát", amikor már jégesőként hullottak a „figyelmeztetések" az újságok számára, jöttek a csendőri és rendőri rajtaütések, még a békés banketteket is betiltották! A cári kormány maga igyekezett bebizonyítani, hogy jelentéktelen ígéretei nem egyebek semmitmondó szavaknál.

A másik oldalon — a felháborodott néptömegek forradalomra készülnek, nem pedig arra, hogy békét kössenek a cárral. Makacsul ragaszkodnak a közmondáshoz: „a púpost csak a koporsó egyenesíti ki". Igen, uraim, hiábavaló minden igyekezetük. Az orosz forradalom elkerülhetetlen. Olyan elkerülhetetlen, mint az, hogy felkel a nap! Meg tudják-e állítani a felkelő napot? *Ennek a forradalomnak főereje a városi és falusi proletariátus, zászlóvivője pedig a szociáldemokrata munkáspárt*, nem pedig önök, liberális urak! Miért feledkeznek meg erről a szemmel látható „csekélységről"?

Már kél a vihar, a hajnal előhírnöke. A kaukázusi proletariátus Bakutól Batumig csak tegnap-tegnapelőtt fejezte ki megvetését a cári önkényuralommal szemben. Kétségtelen, hogy a kaukázusi proletároknak ez a dicső kísérlete megteszi hatását Oroszország más szegleteinek proletárjaira. Nézzék, továbbá, a munkások számtalan határozatát, amelyek a cári kormánnyal szemben táplált mély megvetést fejezik ki, hallgassák a fojtott, de erős zúgolódást a falvakban — és meg fognak győződni arról, hogy Oroszország ma megtöltött fegyver felhúzott kakassal és ez a fegyver a legkisebb rázkódtatástól is elsülhet. Igen, elvtársak, nincs messze az az idő, amikor az orosz forradalom kibontja vitorláját és „letörli a föld arculatáról" az aljas cár gyalázatos trónját!

Szent kötelességünk — felkészülni erre a pillanatra. így hát készüljünk, elvtársak! Vessük a jó magot a proletariátus széles tömegeibe. Nyújtsunk kezet egymásnak *és tömörüljünk a pártbizottságok köré*! Egy percre sem szabad elfelednünk, hogy csak *a pártbizottságok tudnak méltóképpen vezetni bennünket, csak azok* világítják meg nekünk az utat az „ígéret földjére", amelyet szocialista világnak nevezünk! A párt, amely kinyitotta szemünket és rámutatott az ellenségre, a párt, amely félelmetes hadseregbe szervezett bennünket és harcra vezetett az ellenség ellen, a párt, amely sem örömben, sem bánatban nem hagyott el bennünket és mindig előttünk járt ez az Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspárt! Ugyanő vezet majd bennünket a jövőben is, *csakis ő*!

Általános, egyenlő, közvetlen és titkos szavazással választott Alkotmányozó Gyűlés — ez az, amiért most harcolnunk kell!

Csakis ilyen gyűlés adja meg nekünk a demokratikus köztársaságot, amelyre a szocializmusért vívott harcunkban igen nagy szükségünk van.

Előre hát, elvtársak! Amikor a cári önkényuralom ingadozik, a mi kötelességünk az, hogy felkészüljünk a döntő rohamra! Ideje, hogy bosszút álljunk!

Le a cári önkényuralommal!
Éljen az egész népet képviselő Alkotmányozó Gyűlés!
Éljen a demokratikus köztársaság!
Éljen az Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspárt!
1905. január

Az OSzDMP Kaukázusi Szövetségének
illegális (avlabári) nyomdájában
1905. január 8-án készüli kiáltvány.
Aláírás: Szövetségi Bizottság

(idézet: - Sztálin Művei 1. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.09.11. Salánki László

A Vörös Hadsereg győzelmei a többi fronton

„A **Munkás-paraszt Vörös Hadsereg** (oroszul: Рабóче-крестьянская Крáсная ármия – *Rabocse-kresztyjanszkaja Krasznaja armija*, gyakran röviden csak **Vörös Hadsereg**, néhol régiesen egybeírva Vöröshadsereg) a Szovjetunió fegyveres erőinek része volt 1918 és 1946 között. Két haderőnem alkotta, a szárazföldi erők és a légierő. 1946. február 25-étől a Vörös Hadsereg hivatalos megnevezése Szovjet Hadsereg lett. Az orosz polgárháború és intervenció 1918 és 1922 közötti időszakában még forradalmi milícia volt és folyamatosan fejlődött odáig, hogy az 1930-as években már a világ legerősebb hadseregei közé tartozott. A Vörös Hadsereg a második világháborúban megsemmisítette a náci Németország haderejének, a Wehrmachtnak a 80 százalékát és gyakorlatilag a teljes Waffen-SS-t.” Wikipédia

„Miközben a déli fronton a döntő ütközetek folytak, az imperialisták megszervezték Jugyenyics újabb támadását Pétervár ellen. 1919. október közepén a fehérgárdisták betörtek Pétervár elővárosaiba.

Október 21-én a külföldi burzsoá reggeli lapok arról adtak hírt, hogy Jugyenyics elfoglalta Pétervárt. Ám október 21-e nem a vörös Pétervár elestének napja, hanem a győzelmes pulkovói ütközet kezdetének napja lett.

Lenin kijelentette, hogy Pétervárt minden áron meg kell védeni. A párt Központi Bizottságának Politikai Irodája október 15-én határozatot hozott: „Pétervárt nem szabad feladni!” A városba katonai erősítéseket küldtek. A pétervári kommunisták többsége a frontra ment. A 16 évesnél idősebb komszomolisták mind egy szálig beálltak a város védőinek sorába. Körülbelül háromezer nő is — híradós, géppuskás, szanitéc— részt vett a védelemben.

A pulkovói magaslatokon — Pétervár déli határának utolsó természetes védővonalán — elkeseredett harc bontakozott ki, amelyben a szovjet harcosok legyőzték és visszavetették az ellenséget. Majd — folytatva az ellenség üldözését — a **Vörös Hadsereg** 1919 decemberében teljesen szétzúzta Jugyenyics hadseregét. A sereg maradványai Észtországba menekültek, és nem jelentettek többé szervezett, ütőképes haderőt.

A **Vörös Hadsereg** Szibériában is nagy győzelmeket aratott. 1919 őszén, a Tobol-folyó melletti óriási ütközetben szétverte és Omszk irányába szorította vissza Kolcsak seregeit. November 14-én a szovjet csapatok elfoglalták Kolcsak „fővárosát”, 1920. január 6-án pedig Krasznojarszk mellett foglyul ejtették hadseregének nagyobb részét. Kolcsakot letartóztatták, majd az Irkutszki Forradalmi Katonai Bizottság ítélete alapján agyonlőtték. Februárban szétzúzták Kalmikov atamán bandáit is. Februárban és március elején, a partizánok által támogatott munkásfelkelések eredményeként, az egész Távol-Keletet felszabadították a fehérgárdista uralom alól, kivéve a Bajkálontúli területet; a japán intervenciósok támogatásával itt sereglettek össze a kappelisták (Kolcsak seregének Kappel parancsnoksága alatt álló maradványai) és Szemjonov atamán bandái.

1920 áprilisáig teljesen kivonták az amerikai és más külföldi csapatokat Szibériából és a Távol-Keletről. A japán csapatok azonban még mindig elég tekintélyes erőt képviseltek ezen a vidéken. A **Vörös Hadsereg** további keleti irányú előnyomulása odavezethetett volna, hogy nagyarányú háborúskodásra kerül sor a japán intervenciósokkal. A szovjet kormány a kérdés békés rendezésére törekedve elhatározta, hogy a **Vörös Hadsereg** átmenetileg megáll a Bajkál-tó vonalán.

Vlagyivosztokban, Verhnye-Ugyinszkban és más felszabadított városokban a helyi önkormányzati testületek kezébe került a hatalom, amelyekben vezető szerepet játszottak a kommunisták. Április elején Verhnye-Ugyinszkban, a Bajkál-vidék dolgozóinak és partizánjainak kongresszusán, megalakították a Távol-keleti Köztársaságot. Ez a demokratikus köztársaság, bár formáját tekintve nem volt szovjetköztársaság, valójában szovjet politikát folytatott: a dolgozók érdekeit védelmezte és a békés lélegzetvételi szünet biztosításáért küzdött a Távol-Keleten. A Távol-keleti Köztársaságnak az volt a feladata, hogy felfogja a japán imperialisták nyomását, és az ütközőállam szerepét töltse be Szovjet-Oroszország határán.

1920 elején befejeződött Szovjet-Oroszország északi területeinek felszabadítása. Februárban a 6. hadsereg egységei a partizánokkal együtt bevonultak Arhangelszkbe. A felkelő munkások Murmanszkból is kiűzték a fehérgárdistákat. Miller tábornok, az északi ellenforradalmi seregek vezére, egy jégtörő hajón külföldre menekült.

1920 februárjában a **Vörös Hadsereg** Közép-Ázsiában is további győzelmeket aratott: teljes egészében elfoglalta a Kaszpi-tengeren túli területet, április elejére pedig befejezte a Szemirecsje vidékére visszahúzódó, Annyenkov atamán vezérlete alatt álló fehérkozák bandák felszámolását.

Gyenyikin és Jugyenyics szétzúzása, a Kolcsak vezette ellenforradalmi támadás likvidálása, a **Vörös Hadsereg**nek a többi fronton aratott győzelmei — mindez együttvéve azt jelentette, hogy az antant újabb támadása teljesen kudarcot vallott. Lenin, a szovjethatalom második évének eredményeit összegezve, a következőket mondotta: „A második esztendőt az angol — amerikai imperialista betörés és e betörés feletti győzelem. . . évének fogjuk nevezni.”

A szovjet állam nemzetközi helyzete érezhetően megszilárdult. Szétfoszlottak az angol, francia, amerikai uralkodó köröknek azok a reményei, hogy a Szovjet-Oroszországgal határos kis országokat is bekapcsolják a szovjetellenes háborúba. Noha az imperialisták a presszió minden elképzelhető eszközét latba vetették, a szovjet országgal határos államok többsége megtagadta, hogy nyíltan részt vegyen a szovjetellenes fegyveres intervencióban. Ezeknek az országoknak a népei felismerték, hogy az antant és az oroszországi ellenforradalom győzelme csak rabságot, elnyomatást hozna számukra, s hogy a szovjet állam nemcsak a saját szabadságáért és függetlenségéért harcol, hanem az általános békéért és a nemzetközi együttműködésért is. Még a balti államok burzsoá kormányai is tudatára ébredtek annak, milyen veszélyes lenne számukra a fehérgárdisták győzelme; hiszen ez utóbbiak az „egységes, oszthatatlan Oroszország" jelszavát hirdették. Ennélfogva a balti kormányok, a **Vörös Hadsereg** sikereit látva, egyre inkább hajlottak a Szovjet-Oroszországgal való békekötésre.

A balti államok közül Észtország lépett elsőnek erre az útra: 1920. február 2-án Jurjevben (Tartu) békeszerződést kötött az OSZSZSZK-val. Ezt követően Lettország, Litvánia, majd valamivel később Finnország is béketárgyalásokat kezdett Szovjet-Oroszországgal.

„Ha a kis népek, amelyek csak az antant játékszerei, hajlani kezdenek arra, hogy békét kössenek Szovjet-Oroszországgal, ez azzal magyarázható, hogy mi a gyakorlatban bebizonyítottuk, hogy az imperialisták becsapták őket, és hogy az orosz proletariátus örömmel nyújtja feléjük békejobbját" — mondotta Lenin.

A szovjet állam fennállásának legelső percétől kezdve baráti politikát folytatott az őt keletről határoló államok irányában, töretlenül ragaszkodva ahhoz a lenini elvhez, hogy támogatni kell az elnyomott népek nemzeti felszabadító harcát. 1919-ben Szovjet-Oroszország baráti kapcsolatokat létesített Afganisztánnal, amely felszabadító háborút indított az angol imperialisták ellen. Ugyanebben az évben a szovjet kormány a kínai néphez, valamint Dél- és Észak-Kína kormányaihoz intézett üzenetében bejelentette, hogy lemond azokról a kínai területekről, amelyeket még a cárizmus hódított meg, lemond a Kína által fizetett hadisarcról, a Kínában élvezett privilégiumokról. 1920-ban Szovjet-Oroszország kapcsolatba lépett a kemalisták (török nacionalisták) képviselőivel, akik a török népnek az imperialisták és a szultán ellen vívott nemzeti szabadságharcát vezették. Ugyanebben az évben tárgyalások kezdődtek egy szovjet—iráni szerződés megkötéséről. A Kelet népei forró lelkesedéssel üdvözölték Szovjet-Oroszországot, amelyet védelmezőjüknek tekintettek.

A fehérgárdista csapatok veresége, a szovjethatalom megszilárdulása az országon belül és tekintélyének növekedése az ország határain túl, a kapitalista országok munkásainak felháborodása a szovjetellenes háború miatt, az imperialista elnyomás ellen harcoló keleti országok és Szovjet-Oroszország között megindult közeledés — mindez arra késztette az imperialistákat, hogy új politikai manőverekkel kísérletezzenek. 1920 januárjában Anglia, Franciaország és Olaszország bejelentette, hogy megszünteti Szovjet-Oroszország blokádját. Ez természetesen nem azt jelentette, hogy felhagytak intervenciós terveikkel. Az imperialisták konokul elutasították a szovjet békeajánlatokat, és új hadjáratokat terveztek a szovjetek országa ellen. A blokád megszüntetésének mégis nagy jelentősége volt. Megkönnyítette Szovjet-Oroszország összeköttetését a külvilággal, és újabb tanúbizonysága volt az antanthatalmak által folytatott szovjetellenes politika csődjének.

A külföldi intervenció felszámolása és a polgárháború befejezése

A békés lélegzetvételi szünet. A kommunista párt IX. kongresszusa

Kolcsak, Gyenyikin, Jugyenyics szétzúzása békés lélegzetvételi szünetet biztosított Szovjet-Oroszországnak. A szovjet állam most több gondot fordított a gazdasági építőmunkára. 1920 elején a Védelmi Tanács új jelszót adott ki: „Minden erőt a népgazdaságnak!" A békés lélegzetvételi szünet azonban nem volt tartós: továbbra is fennállt az imperialisták és a fehérgárdisták újabb katonai támadásának veszélye. Ezért a szovjet kormány nem szerelhette le a hadsereget, pedig az ország óriási munkaerőhiányban szenvedett. A **Vörös Hadsereg** sok alakulatát (az Urál vidékén, Ukrajnában; Észak-Kaukázusban) munkahadsereggé minősítették, és felhasználták a halaszthatatlan gazdasági munkálatok elvégzésére.

A munkahadseregek 1920. januártól júniusig több mint 250 000 vasúti kocsit raktak ki, illetve be, egymillió köbméter tűzifát vágtak ki, mintegy hétezer verszt hosszúságú vasútvonalat hoztak rendbe, a gőzmozdonyok ezreit, a vasúti kocsik tízezreit javították ki.

Minthogy a háborús helyzet továbbra is fennmaradt, a szovjethatalom tovább folytatta a hadikommunizmus politikáját. Az óriási nehézségek ellenére jól haladt előre a gabonafelesleg kötelező beszolgáltatása. 1918. augusztus 1-től 1919. augusztus 1-ig körülbelül 112 millió púd gabonát sikerült begyűjteni, ezzel szemben a következő évben, 1919. augusztus 1-től 1920. augusztus 1-ig már 210 millió pudot.

Létfontosságú feladat volt a szinte teljesen szétrombolt közlekedés helyreállítása. A párt Központi Bizottsága mozgósította a kommunistákat.1920 júliusáig hatezer kommunista állt be a közlekedési dolgozók közé.

Nem kevésbé fontos volt a széntermelés növelése. A kommunista bányászok az önfeláldozó munka nagyszerű példáit mutatták. A Donyec-medence gorlovkai járásában, 1920 májusában a kommunisták a rendes

munkaidőn felül végzett munkával 25 000 vagon szenet termeltek ki és indítottak útnak a luganszki tölténygyár részére. A „Marija” és az „Anna” akna között szocialista verseny indult a kommunista szombatok jobb megszervezéséért és a munka termelékenységének emeléséért. A kommunisták példája lelkesítően hatott a pártonkívüli dolgozók tömegeire is. A korábban a Ditmar Fivérek cég tulajdonában levő bányák munkásai és tisztviselői 1920. február 13-án elhatározták, hogy „a munkaidővel nem törődve, mindent elkövetnek a széntermelés növelésére”. A bányászok hősies munkájának eredményeképpen a Donyec-medence széntermelése 1920 februárjától ugyanazon év júliusáig csaknem megkétszereződött.

De ezek csak az első sikerek voltak, amelyeket túlnyomórészt rendkívüli intézkedések segítségével értek el. Az ország általános gazdasági helyzete továbbra is igen súlyos volt. A háború és az intervenció olyan sebeket ütött, amelyeknek begyógyításához hosszabb időre volt szükség.

1920. március 29-től április 5-ig tartották meg a Kommunista Párt IX. kongresszusát. A küldöttek több mint 610 000 párttagot képviseltek; a VIII. kongresszus óta tehát megkétszereződött a kommunisták száma, bár ez volt a szovjet állam életének legveszélyesebb és legfeszültebb időszaka.

A IX. pártkongresszus megjelölte az ország legközvetlenebb gazdasági feladatait, s nagy fontosságot tulajdonított annak, hogy a szakszervezetek részt vegyenek a gazdasági építésben. A kongresszus határozata — „A gazdasági építés soron levő feladatairól” — mindenekelőtt a közlekedés, a szénbányászat és a kohászat termelésének emelését tűzte ki feladatul. A kongresszus arra is rámutatott, hogy a szovjetország gazdasági életének helyreállítását és fejlesztését a népgazdaság villamosítására kell alapozni.

A küldöttek egy csoportja szembehelyezkedett a kongresszusi irányvonallal. A csoport, amelyet Szapronov, Oszinszkij és mások vezettek, továbbá Rikov és Tomszkij támogattak, demagóg módon a „demokratikus centralizmus” csoportjának nevezte magát (innen a „decista” elnevezés), bár nézeteiknek semmi közük sem volt a demokratikus centralizmus lenini, bolsevik felfogásához. A „decisták” ellenezték a vállalatok egyszemélyi, felelős vezetésének elvét, és síkraszálltak azért, hogy az ipar irányításában a felelőtlen „testületi vezetés” elve érvényesüljön. Lenin kimutatta, hogy a „demokratikus centralisták” tézisei „nem tartalmaznak egyebet, mint szemenszedett elméleti ferdítéseket”, „hajmeresztő elvi helytelenségeket”, és hangsúlyozta a párt- és állami fegyelem döntő jelentőségét. „Vasfegyelemre, vaskemény rendszerre van szükség, ami nélkül nemhogy több mint két évig, de még két hónapig sem tarthattuk volna magunkat.”

A Kommunista Párt IX. kongresszusának határozatait a szocialista építés kibontakoztatásáért folytatott harc eszméje hatotta át. A kongresszus megszabta a szovjet állam megszilárdítása érdekében elvégzendő soron következő feladatokat, és kijelölte a szocializmus felé való további előrehaladás útját.”

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.09.09. Salánki László

Sztálin – Rövid életrajz 1902-1905

„Batumban Sztálin lázas forradalmi munkát fejt ki: kapcsolatokat teremt az élenjáró munkásokkal, szociáldemokrata köröket alapít, több tanulókört ő maga vezet, földalatti nyomdát szervez, lángoló röplapokat ír, kinyomatja és terjeszti őket, vezeti a Rothsckild- és a Mantasev-gyár munkásainak harcát, szervezi a forradalmi propagandát a faluban. Sztálin Batumban szociáldemokrata szervezetet hoz létre, megalakítja az OSzDMP Batumi Bizottságát, vezeti a sztrájkokat a gyárakban, 1902. március 9-én Sztálin szervezte meg a batumi munkások híres politikai tüntetését, amelyet ő vezetett, s amelynek ő haladt az élén. Itt Sztálin a gyakorlatban megvalósította a sztrájk és a politikai tüntetés egyesítését.

Ily módon, ebben az időszakban, az opportunizmus ellen folytatott határozott és engesztelhetetlen harcban alakult ki és nőtt nagyra a Kaukázusontúl a lenini-iszkrai szervezet. Legtekintélyesebb szervezője és vezetője Sztálin volt, akit a batumi munkások már akkor a munkások tanítójának neveztek. A Kaukázusontúl lenini-iszkrai szervezete a proletárnemzetköziség szilárd alapján épült és soraiban a különböző nemzetiségek: grúzok, örmények, azerbajdzsánok, oroszok élenjáró proletárjait egyesítette. Lenin később nem egyszer hozta fel példaképpen a párt kaukázusontúli szervezetét, mint a proletár nemzetköziség mintáját.

A batumi munkások harcának fellendülése komolyan nyugtalanította a kormányt. A rendőrkopók buzgón keresik a „bujtogatókat". 1902. április 5-én Sztálint letartóztatják. Sztálin azonban (eleinte a batumi, azután — 1903. április 19-étől) — a szigorúságáról hírhedt kutaiszi, majd újból a batumi) börtönben sem szakítja meg kapcsolatát a forradalmi munkával.

1903. március elején ülésezett a kaukázusi szociáldemokrata szervezetek első kongresszusa, amelyen megalakul az OSzDMP Kaukázusi Szövetsége. A fogságban lévő Sztálint távollétében beválasztják az OSzDMP Kaukázusi Szövetségi Bizottságába. A börtönben Sztálin a II. pártkongresszusról visszatért elvtársaktól értesül a bolsevikok és mensevikek közti rendkívül komoly nézeteltérésekről. Sztálin határozottan Lenin, a bolsevikok oldalára áll.

1903 őszén Sztálint három évre Kelet-Szibériába, az irkutszki kormányzóság balaganszki kerületébe, Novaja-Uda faluba száműzik. 1903. november 27-én érkezik meg száműzetési helyére. A száműzetésben levelet kap Lenintől.

„Első ízben 1903-ban ismerkedtem meg Leninnel — mondja Sztálin. — Igaz, hogy az első ismeretség nem volt személyes, hanem látatlanban, levélváltás útján jött létre. De eltörölhetetlen benyomást tett rám, amely nem hagyott el a párton belüli munkám egész ideje alatt. Akkor Szibériában voltam száműzetésben . . . Lenin levélkéje aránylag nem volt hosszú, de ez a levél pártunk gyakorlatának merész, rettenthetetlen bírálatát és a pártnak a legközelebbi időszakra szóló egész munkaterve nagyszerűen világos és tömör kifejtését nyújtotta."

Sztálin nem sokáig maradt a száműzetésben. Minél hamarabb szabadulni akart, hogy hozzáfogjon a bolsevik párt felépítését illető lenini terv megvalósításához. 1904. január 5-én Sztálin megszökik a száműzetésből. 1904 februárjában újból a Kaukázusban van, eleinte Batumban, azután pedig Tifliszben.

Majdnem két évet töltött Sztálin a börtönben és a száműzetésben. Ezek az évek az országban a forradalmi fellendülés további fokozódásának évei voltak. Ez alatt folyt le az OSzDMP II. kongresszusa, amely megszilárdította a marxizmus győzelmét az „ökonomizmus" felett. De a párt által szétvert régi opportunisták, az „ökonomisták" helyébe új opportunisták léptek, a mensevikek. A kongresszus után lángra kap Lenin és a bolsevikok elkeseredett harca a mensevikek, opportunista eszméik, pártszakító és bomlasztó tevékenységük ellen. A megkezdődött orosz-japán háború és a forradalom érlelődése ezt a harcot még jobban kiélesíti. A pártválságból kivezető utat Lenin a III. Kongresszus összehívásában látja. A Kongresszusért való harc az összes bolsevikok központi feladatává lett.

Ebben a harcban, a Kaukázusban Lenin biztos támasza volt Sztálin, aki a kaukázusontúli bolsevikok élén állt. Sztálin működése ebben az időszakban a mensevizmus ellen vívott elkeseredett harc jegyében folyik. Sztálin, az OSzDMP Kaukázusi Szövetségi Bizottságának tagja, Czchakaja elvtárssal együtt vezeti annak munkáját. Sztálin fáradhatatlan: rendszeresen beutazza a Kaukázusontúl körzeteit (Batum, Csiatura, Kutaisz, Tiflisz, Baku, Nyugat-Grúzia paraszt-vidékei), a régi pártszervezeteket megszilárdítja és újakat alapít; nagyszámú vitákon a mensevikekkel és a marxizmus más ellenségeivel való szenvedélyes összecsapásokban vesz részt, erélyesen védelmezi a bolsevik álláspontot, leleplezi a mensevikek és a velük kibékülésre hajlamosak politikai kontárkodását és opportunizmusát.

Sztálin és Dzsaparidze vezetése alatt „1904 decemberében a bakui munkások nagyszabású sztrájkot folytattak le, amely december 13-tól 31-ig tartott és azzal végződött, hogy Oroszország munkásmozgalmának történetében először, kollektív szerződést kötöttek a kőolajtelepek tulajdonosaival.

A Kaukázusontúl a bakui sztrájkkal kezdődött meg a forradalmi fellendülés.

A bakui sztrájk adta meg a «jelt azokra a nagyszerű akciókra, amelyek januárban és februárban egész Oroszországban lejátszódtak» *(Sztálin)”*.

Ez a sztrájk — mondja „A SzK(b)P történetének rövid tanfolyama” — mintegy vihar előtti villámlás volt, amely Oroszországban, a nagy forradalmi zivatar közeledtét jelezte.

Sztálin szívósan keresztül viszi Lenin direktíváit, a tömegek előtt kifejti és megvédelmezi a bolsevik eszméket, szervezi a harcot a III. pártkongresszusért. Lenin és a Kaukázusi Szövetségi Bizottság között állandó szoros kapcsolat volt. Az első orosz forradalom éveiben Sztálin vezette a kaukázusi bolsevikok egész eszmei és politikai harcát a mensevikek, az eszerek, a nacionalisták, az anarchisták ellen: E harcban a bolsevikoknak hatalmas fegyvere volt a pártirodalom. Sztálin volt majdnem valamennyi kaukázusi bolsevik kiadványnak szervezője és kezdeményezője. Az illegális könyvek, újságok, brosúrák, felhívások kiadásának a cári Oroszország viszonyai között példátlan lendületet adott.

Az OSzDMP Kaukázusi Szövetségének rendkívül merész vállalkozása és a bolsevik illegális technika kiváló mintaképe volt az avlabári titkos nyomda, amely Tifliszben 1903 novemberétől 1906 áprilisáig működött. Ebben a nyomdában nyomtatták Lenin „A proletariátus és parasztság forradalmi demokratikus diktatúrája”, „A falusi szegénységhez” c. munkáit, Sztálin füzeteit: „Néhány szó a párton belüli nézeteltérésekről”, „Két ütközet” című és egyéb brosúráit, a párt programját és szervezeti szabályzatát, tucatjával nyomtatták a röplapokat, melyeknek jelentékeny részét Sztálin írta. Itt adták ki a „Proletariatisz Brdzola” („A Proletariátus Harca”) és „Proletariatisz Brdzolisz Purceli” („A Proletariátus Harcának Kisújságja”) c. lapokat. Három nyelven, többezres példányszámban nyomtattak könyveket, brosúrákat, újságokat, röplapokat.

Döntő szerepet játszott a bolsevizmus álláspontjának védelmében, Lenin eszméinek terjesztésében és kifejtésében az OSzDMP Kaukázusi Szövetségének Sztálin szerkesztésében megjelenő lapja, a „Proletariatisz Brdzola” — a „Brdzola” méltó utóda. A „Proletariatisz Brdzola” a lenini központi pártlap, a „Proletarij” („A Proletár”) után a legjobb és legnagyobb bolsevik újság volt. Majdnem minden számában közölt Lenin-cikkeket a „Proletarij”-ból. Sok rendkívül fontos cikket írt Sztálin. Ezekben a cikkekben Sztálin, mint tehetséges vitázó, mint a párt rendkívül jelentős irodalmi és elméleti ereje, mint a proletariátus politikai vezére és Lenin hű követője lép fel. Cikkeiben és füzeteiben Sztálin egész sor elméleti és politikai kérdést dolgoz fel. Felfedi a bolsevizmusellenes áramlatok és frakciók eszmei fonákságát, opportunizmusukat és árulásukat. Az ellenségre mért csapásai mindig célba találtak. Lenin elragadtatással nyilatkozott a „Proletariatisz Brdzolá”-ról, az újság marxista következetességéről és magas irodalmi színvonaláról.

Sztálin, Leninnek leghívebb és mindvégig következetes tanítványa és bajtársa, kimagasló szerepet játszott a Kaukázusban a mensevizmus eszmei megsemmisítésében s a marxista párt ideológiai, szervezeti és taktikai alapjainak megvédésében. Sztálinnak ebből az időből származó művei mintaképei a leninizmus álláspontja következetes védelmének és kitűnnek elméleti mélységükkel, az opportunizmussal szembeni engesztelhetetlenségükkel.

„Néhány szó a párton belüli nézeteltérésekről” című kitűnő brosúrájában, két „Kutaiszi levélben s a „Válasz a »Szociál-Demokrát« -nak” című cikkében Sztálin erélyesen síkraszállt a marxista párt ideológiai alapjaiért.

A „Kutaiszi levelek”-ben (1904. szeptember-október) Sztálin élesen bírálja Plechánovnak az új „Iszkrá”-ban megjelent cikkeit, melyek Lenin munkája, a „Mi a teendő?” ellen irányultak. Következetesen védelmezve azt a módot, ahogy Lenin az ösztönösségnek és tudatosságnak a munkásmozgalomban való szerepét tárgyalja, Sztálin elvtárs ezt írja:

„A következtetés (a gyakorlati tanulság) ebből ez: emeljük fel a proletariátust igazi osztályérdekeinek tudatáig, a szocialista eszmény tudatáig, ahelyett, hogy aprópénzre váltanók ezt az eszményt, vagy, hogy hozzáidomítanók az ösztönös mozgalomhoz. Lenin megadta az elméleti alapot, amelyen ez a gyakorlati következtetés felépül. Mihelyt elfogadjuk ezt az elméleti előfeltételt, semmiféle opportunizmus nem férkőzhetik közelünkbe. Ebben van a lenini eszme jelentősége. Lenininek nevezem azért, mert az orosz irodalomban senki sem mondta ki olyan világosan, mint Lenin.”

A „Néhány szó a pártonbelüli nézeteltérésekről” c. füzet (1905 elején írta Sztálin és 1905 májusában jelent meg illegális kiadásban) a bolsevik gondolat kimagasló alkotásai közé tartozik. Közvetlenül Leninnek történelmi jelentőségű művéhez, a „Mi a teendő?“-höz kapcsolódik, s nagy erővel védelmezi és fejtegeti a zseniális lenini eszméket.

V. I. Lenin eszméinek kifejtése során Sztálin elvtárs kimutatja, hogy a szocialista tudatnak igen nagy jelentősége van a munkásmozgalom számára. Egyúttal óva int, nehogy egyoldalúan túlbecsüljük az eszmék szerepét, nehogy megfeledkezzünk a gazdasági fejlődés feltételeiről és a munkásmozgalom szerepéről. Mondhatjuk-e — kérdi Sztálin —, hogy a szocializmus minden, a munkásmozgalom pedig semmi? „Persze, hogy nem! Így csak idealisták beszélnek. Valamikor igen hosszú idő múlva a gazdasági fejlődés

elkerülhetetlenül eljuttatja majd a munkásosztályt a társadalmi forradalomhoz és következésképpen kényszeríteni fogja arra, hogy megszakítson minden kapcsolatot a burzsoá ideológiával. Csak az van benne, hogy ez az út igen hosszú és fájdalmas lesz.”

„Néhány szó a pártonbelüli nézeteltérésekről” c. brosúrájában Sztálin elvtárs, miután kifejtette mélyenszántó és igen sokoldalú érvelését az ösztönös munkásmozgalom és a szocialista tudat kölcsönös viszonyának kérdéséről, a következőképpen foglalja össze a szociáldemokrácia lenini szárnyának idevágó nézeteit:

„Mi a tudományos szocializmus *munkásmozgalom nélkül*? Iránytű, amely, mivel nem használják, csak megrozsdásodhat, s akkor ki kellene dobni.

Mi a munkásmozgalom *szocializmus nélkül*? — Hajó iránytű nélkül, amely így is kiköt majd a túlsó parton, de ha iránytűje volna, sokkal hamarabb érné el a partot és kevesebb veszéllyel találkoznék.

Egyesítsétek az elsőt a másodikkal és nagyszerű hajótok lesz, amely egyenesen repül majd a túlsó part felé és teljes épségben ér révbe.

Egyesítsétek a munkásmozgalmat a szocializmussal és megkapjátok a szociáldemokrata mozgalmat, amely egyenesen halad az «ígéret földje» felé.”

(idézet:- Sztálin: Rövid életrajz – című könyvből)

„1903-ban megválasztották a szociáldemokraták Egyesült Kaukázusi Bizottságnak tagjává. Ekkoriban vette fel a Koba (fékezhetetlen) becenevet. Nem sokkal ezután forradalmi tevékenysége következményeként Kelet-Szibériába, Irkutszkba toloncolták, ahol első alkalommal kapott levelet Lenintől.

1904-ben megszökött, majd visszatért Tbiliszibe, az Egyesült Kaukázusi Bizottság élére, s Credo címmel programtervezetet készített, amiben a Párttal kapcsolatos eszméit fejtette ki. Ez év júniusában bolsevik bizottságot alapított. Decemberben a bakui munkások általános sztrájkjának élére állt. 1905 decemberében részt vett az első Összoroszországi Bolsevik Konferencián, ahol személyesen is találkozhatott Leninnel.” – doksi.hu

Maglód, 2018.09.10. Salánki László

A burzsoá-földesúri Lengyelország agressziója a szovjetek köztársasága ellen. Vrangel támadása

„A szovjetköztársaság által 1920 elején kiharcolt lélegzetvételi szünet mindössze három hónapig tartott. 1920 tavaszán a nemzetközi imperializmus újabb támadást szervezett Szovjet-Oroszország ellen. Az intervenciósok úgy határoztak, hogy e hadjárat fő ereje egyrészt a burzsoá-földesúri klikk uralma alatt álló Lengyelország lesz, másrészt a Gyenyikin-féle hadsereg maradványa, amelyet a Krím-félszigeten gyűjtött össze Vrangel tábornok, a „fekete báró".

Az antant-imperialisták bőségesen ellátták Lengyelországot fegyverrel, felszereléssel, pénzzel; a lengyel hadseregheZ katonai tanácsadókat küldtek. A csapatok hadműveleti vezetésében döntő szerepe volt a francia katonai missziónak. Az Amerikai Egyesült Államok kölcsönt nyújtott a lengyel kormánynak, az első világháború befejezése után Európában maradt hadianyagkészleteiből pedig több mint 200 páncélautót és tankot, hárommillió teljes egyenruhát, négymillió pár katonai lábbelit, rengeteg géppuskát, repülőgépet és más hadianyagot adott át a lengyel hadseregnek. Mindezt amerikai hadihajók szállították Gdanskba.

A szovjet kormány, békeszerető politikájához híven, ismételten kinyilvánította, hogy feltétel nélkül elismeri a Lengyel Köztársaság szuverenitását, és békés, baráti kapcsolatokat óhajt fenntartani Lengyelország és Szovjet-Oroszország népei között. A szovjet állam azt javasolta, hogy kezdjenek béketárgyalásokat, s ennek érdekében jó néhány engedményt is tett volna területi kérdésekben. De Lengyelország uralkodó körei és Pilsudski államfő önhitten elutasították ezeket a javaslatokat, mert biztosak voltak abban, hogy meg tudják valósítani nagyszabású hódító terveiket. A szovjet állam békeszeretetét a gyengeség jelének hitték. Úgy látták, hogy az intervenció és az ellenforradalom ellen vívott harc annyira kimerítette és tönkretette a szovjetek köztársaságát, hogy nem lesz képes komoly védekezésre.

1920. április 25-én a fehérlengyel csapatok betörtek Ukrajna területére. Sikerült mélyen benyomulniuk a szovjet földre: május 6-án elfoglalták Kijevet. Néhány héttel később, júniusban Vrangel is támadást indított, s csapatai Dél-Ukrajnát, a Don-vidéket, a Donyec-medencét és a Kubán vidékét veszélyeztették.

Vrangel hadseregét — még nagyobb méretekben, mint Kolcsak, Gyenyikin és Jugyenyics hadseregét — szintén az angol—francia—amerikai imperialisták szerelték fel és szervezték meg. Vrangel csapatai ruhát, ágyúkat, puskákat, tankokat kaptak az intervenciósoktól. Az intervenciós flotta a tengerről nyújtott segítséget nekik. A fehérgárdisták hadműveleteit ténylegesen az Egyesült Államok, Franciaország és más imperialista államok katonai és diplomáciai képviselői irányították. A fehérlengyelek és Vrangel támadása tehát ismét veszélyes helyzetbe hozta a szovjetköztársaságot.

A szovjet nép mozgósítása

Lenin felhívással fordult a szovjet néphez: ismét a védelmi háború feladataira kell összpontosítania minden erejét.

1920. május 23-án közzétették a Kommunista Párt Központi Bizottságának téziseit „A lengyel front és feladataink" címmel. A tézisek kimondták, hogy „élethalálharcot, a végsőkig megfeszített és kemény harcot" kell vívni, és hogy a Lengyelországgal folytatott háborút „nem a nyugati front külön feladatának kell tekinteni, hanem az egész munkás-paraszt Oroszország központi feladatának". A Központi Bizottság a párt- és állami szervek, valamint a szakszervezetek elé konkrét feladatokat tűzött a mögöttes területek megerősítése, a közlekedés javítása, a front minden eszközzel való segítése terén.

A hátország rengeteg fegyvert, lőszert, felszerelést, élelmet adott a frontnak. 1920-ban körülbelül egymillió puskát és 7000 géppuskát készítettek, illetve javítottak meg, 400 millió puskatöltényt és kétmillió lövedéket gyártottak. 1919 júliusától 1920 júliusáig a **Vörös Hadsereg** több mint hárommillió katonaköpenyt, négymillió pár bőrlábbelit és hatmillió fehérnemű-garnitúrát kapott az országtól. Egyre szélesebb méreteket öltött a kommunista szombatok mozgalma. 1920 májusában egyedül Moszkvában több mint egymillió ember vett részt a kommunista szombatokon. A Nyizsnyij Novgorod-i kormányzóságban 1920. május 1-én és 2-án mintegy 600 000 dolgozó vonult ki társadalmi munkára.

Az Ukrajnában és Belorussziában harcoló szovjet csapatok nagy erősítéseket kaptak. Ezer kilométeres menetelés után megérkezett Észak-Kaukázusból a hős 1. lovas-hadsereg. Idevezényelték keletről a Csapajev-hadosztályt, a baskír lovassági dandárt és más alakulatokat is. A párt 25 000 kommunistát küldött a lengyelek és Vrangel csapatai ellen harcoló seregekbe.

A Lengyel háború befejeződése

A párt Központi Bizottsága 1920. április 28-án jóváhagyta a főparancsnokság által kidolgozott hadműveleti tervet. A fő csapást a nyugati fronton, Belorussziában szándékozták az ellenségre mérni, a délnyugati, ukrajnai frontnak pedig kisegítő támadást kellett indítania Rovno—Breszt irányában. A terv megvalósítása során a fehérlengyelek ellen először a nyugati fronton harcoló szovjet csapatok indultak támadásba, május közepén (a

front parancsnoka M. N. Tuhacsevszkij, a Forradalmi Katonai Tanács tagja J. Unszlicht volt). Ez a támadás, bár nem járt sikerrel, nagy ellenséges erőket kötött le a nyugati fronton, s így megkönnyítette a délnyugati fronton harcoló szovjet csapatok feladatának végrehajtását (e front parancsnoka A. I. Jegorov, a Forradalmi Katonai Tanács tagja I. V. Sztálin volt). Június 5-én az 1. lovas-hadsereg (parancsnoka Sz. M. Bugyonnij, a Forradalmi Katonai Tanács tagja K. J. Vorosilov volt) áttörte az ellenség frontját, és gyors ütemben nyugat felé nyomult. A délnyugati front többi csapata is támadásba lendült. Június 12-én visszafoglalták a fehérlengyelektől Kijevet, majd tovább nyomultak előre nyugatra. Az Ukrajna területén tartózkodó mindhárom fehérlengyel hadsereg—a 2., a 3. és a 6. hadsereg — fejét vesztve hátrált. Augusztus közepén az 1. lovas-hadsereg elérte Nyugat-Ukrajna legnagyobb városát, Lvovot.

Július 4-én a nyugati front csapatai ismét támadásba lendültek. Súlyos veréseket mértek a fehérlengyelekre, majd elfoglalták Minszket és Belorusszia több más városát.

A **Vörös Hadsereg** Varsóhoz közeledett. A harcok már a Visztula partján folytak. A lengyel burzsoá-földesúri klikket teljes vereség fenyegette.

A **Vörös Hadsereg** győzelmei pánikot keltettek az imperialista táborban. Az antant saját rohamcsapatának tekintette a lengyel ellenforradalmat a szovjetellenes harcban. A fehérlengyel csapatok veréségei tehát egyúttal az antant veréségei is voltak. „A Lengyelországgal viselt háború — mondotta Lenin — közvetlenebbül irányult az antant ellen, mint az előző háborúk."

Curzon angol külügyminiszter jegyzéket intézett a szovjet kormányhoz, amelyben követelte, hogy állítsák meg a **Vörös Hadsereg** támadását. Jegyzékében olyan szovjet—lengyel határt javasolt, amely nagyjából megfelelt Lengyelország etnikai határainak, és nyugatra húzódott attól a vonaltól, amelyet a szovjet kormány a háború megindulása előtt tett békeajánlataiban megjelölt. A szovjet kormány beleegyezett a Lengyelországgal kötendő fegyverszünetbe. Az antant és a lengyel uralkodó körök azonban—mint később kiderült—csak időt akartak nyerni az ellentámadás előkészítéséhez. A nyugati imperialisták lázas sietséggel szállították a fegyvert és a lőszert a lengyel hadsereg részére. Az imperialista-nacionalista propaganda magasra szította Lengyelországban a soviniszta szenvedélyeket.

1920 augusztusában újabb ütközetre került sor a Visztula mellett. A szovjet csapatok veréséget szenvedtek, és visszavonulásra kényszerültek. De a fehérlengyelek ellentámadása nem tartott sokáig. A szovjet hadsereg megállította az ellenséget.

Az angol, francia, amerikai imperialisták ebben az időben minden erejükkel azon voltak, hogy rávegyék Lengyelországot a háború folytatására. Augusztus elején Colby amerikai külügyminiszter terjedelmes nyilatkozatot tett közzé a Szovjet-Oroszország irányában folytatott amerikai politikáról. A durva rágalmakban és szovjetellenes kirohanásokban bővelkedő Colby-jegyzék arról tanúskodott, hogy az amerikai imperialisták kérlelhetetlen ellenségei a szovjetköztársaságnak. Az amerikai imperialisták a lengyel uralkodó klikk tudomására hozták, hogy teljes mértékben támogatják a szovjetellenes kalandorhadjárat folytatását. Az Egyesült Államok uralkodó körei, miközben a tőkés rendszer visszaállítására törekedtek Oroszországban, ismét konszolidálni próbálták a szovjetellenes erőket valamennyi országban, meghiúsítani igyekeztek a békét, amely már elérhető közelségben volt.

Lengyelországnak azonban nem volt elegendő ereje a háború folytatásához. Az angol és francia munkásosztály aktív harca az intervenció ellen megakadályozta az említett országok uralkodó köreit abban, hogy közvetlen, nyílt katonai támogatást nyújtsanak Lengyelországnak. A lengyel kormány kénytelen volt béketárgyalásokat kezdeni Szovjet-Oroszországgal.

1920 októberében Rigában megkötötték az előzetes békeszerződést a szovjetköztársaságok (az OSZSZSZK és az USZSZK), valamint Lengyelország között. Lengyelországnak sok korábbi területi igényéről le kellett mondania, de sikerült megtartania Nyugat-Ukrajnát és Nyugat-Beloruszsziát.

Vrangel szétzúzása. A polgárháború befejeződése

1920 nyarán Vrangel megkísérelte, hogy a Krím-félszigetről kiindulva észak felé törjön előre. Csapatai őszre a Donyec-medence közelébe értek.

Július 10-én a Kommunista Párt Központi Bizottsága levelet intézett az ország valamennyi pártszervezetéhez. Megállapította, hogy a legsürgősebben fel kell számolni a Vrangel-féle ellenforradalmi hadsereget. „A pártnak a krími frontra kell összpontosítania figyelmét — írta levelében a Központi Bizottság — ... nem szabad tovább késlekednünk. Vrangelt meg kell semmisítenünk, ahogyan megsemmisítettük Kolcsakot és Gyenyikint."

A párt Központi Bizottságának határozata értelmében megalakították a déli frontot, és kidolgozták az ellenség szétzúzásának tervét. A tervnek egyik fontos eleme az volt, hogy a Dnyeper bal partján stratégiai hídfőállást kell létrehozni. Augusztus 7-én hajnalban a szovjet csapatok átkeltek a Dnyeper folyón, és elfoglalták

Kahovka körzetét. A kahovkai hídfőállás — azáltal, hogy lekötötte az ellenség erőit és állandóan hátbatámadással fenyegette a vrangelistákat — nagy szerepet játszott a szovjet csapatok végső győzelmében. Augusztustól októberig a vrangelisták szünet nélkül dühödten támadták a hídfőállást. Az ellenség válogatott csapatai indultak rohamra ellene, tüzérség és tankok által támogatva. De a hídfőállást védő 15. és 51. hadosztály katonái hősiesen visszaverték a rohamokat. Hihetetlenül bátran harcoltak az ellenséges tankok ellen. A tankok nagy részét tönkretették vagy foglyul ejtették. Kahovka neve a szovjet katonák hősiességének jelképévé lett az intervenciósok és a fehérgárdisták elleni harcban.

A Lengyelországgal kötött előzetes békeszerződés aláírása után a szovjet kormány új alakulatokkal erősítette meg a déli frontot (parancsnok: M. V. Frunze, a Forradalmi Katonai Tanács tagjai: Sz. I. Guszev és Kun Béla voltak). Október végén megindult a szovjet csapatok támadása. A lengyel frontról átdobott 1. lovas-hadsereg a kahovkai hídfőállásról kiindulva megsemmisítő csapást mért a vrangelistákra. November első napjaiban a déli front csapatai kiszorították az ellenséget Dél-Ukrajnából. Vrangel hadserege a Krím-félszigetre vonult vissza.

A **Vörös Hadsereg** előtt az utolsó nagy feladat állt: el kellett foglalnia a Krím-félszigetre vezető utat fedező erődítményeket, és be kellett fejeznie a vrangelisták szétzúzását. Ez nagyon nehéz feladat volt. A Krím-félszigetet a szárazfölddel összekötő keskeny és hosszú földszorosokon a külföldi szakértők irányításával rendkívül erős erődítményeket építettek. A vöröskatonák előtt drótakadályok, árkok, töltések, lövészárkok zárták el az utat. Minden talpalatnyi föld állandóan erős tüzérségi és géppuskatűz alatt állt. Az ellenség bevehetetlennek tartotta a Krím-félszigetre vezető utat. A szovjet harcosok azonban nem ismertek leküzdhetetlen akadályokat, mert az az elszánt törekvés vezérelte őket, hogy megsemmisítik az intervenciósok és a fehérgárdisták utolsó fészkét is.

A hadműveleti terv az volt, hogy a vöröskatonák rohamot intéznek a perekopi és csongari erődök ellen, s ezzel egyidejűleg átkelnek a Szivas mocsaras ingoványán, amelyet a vrangelisták áthatolhatatlannak tartottak. 1920. november.8 virradó éjjel a Nagy Októberi Szocialista Forradalom harmadik évfordulóján, a szovjet csapatok átvergődtek a Szivas mocsarain és sóstavain. A lovak és az ágyúk megrekedtek az ingoványos sárban. Jeges szél fújt, a vöröskatonákra ráfagyott az átnedvesedett ruha. Éjféltájban a **Vörös Hadsereg** élosztagai megközelítették az ellenséges erődöket. A csaknem teljes egészében kommunistákból álló rohamoszlop az ellenség pergőtüzében tört előre. A szovjet katonák visszaszorították a fehérgárdistákat, és megvetették lábukat a Krím-félsziget partján.

November 8-án megindult a perekopi földszoroson levő vrangelista erődök elleni roham. Többórás harc után az 51. lövészhadosztály, amelynek parancsnoka V. K. Bljuher volt, elfoglalta a Töröksáncot. Ezután áttörték az ellenséges állásokat a csongari földszoroson és a fehérgárdisták más megerősített vonalain. Az áttörés helyén az 1. lovas-hadsereg ezredei villámsebesen nyomultak előre.

M. V. Frunze Leninhez intézett táviratában megindultan számolt be a szovjet katonák hősiességéről: „Tanúságot teszek arról a nagyszerű bátorságról, amellyel a hős gyalogság megrohamozta a Szivast és Perekopot. A csapatok gyilkos tűzben keskeny átjárón rohamozták az ellenség drótakadályait. Veszteségeink rendkívül súlyosak. Egyes hadosztályok elvesztették személyi állományuk háromnegyed részét. A földszorosok rohamozása alkalmával szenvedett emberveszteség (halottakban és sebesültekben) legalább tízezer fő. A front hadserege teljesítette kötelességét a köztársaság iránt.”

Vrangel hadseregét tönkreverték. A sereg maradványai nagy sietve angol és francia hajókra szálltak és elhagyták a Krím-félszigetet. A szovjet nép győzelmi ünnepet ült. A „Pravda” a következő címmel adott hírt a nagy győzelemről: „A forradalom dicső fiai határtalan bátorsággal, hősi erőfeszítéssel szétzúzták Vrangelt. Éljen **Vörös Hadsereg**ünk, a munka nagyszerű hadserege!”

1920 végén és 1921 elején felszámolták az intervenciósok és a fehérgárdisták utolsó kaukázusontúli gócait is. 1920 novemberében Örményország dolgozói, az illegális kommunista szervezet vezetésével, fegyveres felkelést indítottak a dasnakok uralma ellen. November 29-én a Karavanszarajban megalakult Forradalmi Bizottság Szocialista Szovjet Köztársaságnak nyilvánította Örményországot. Az OSZSZSZK kormánya a felkelő örmény munkások és parasztok segítségére küldte a 11. hadsereg egységeit. December 2-án Jerevánban megszilárdult a szovjethatalom.

Ugyanebben az időben a grúz dolgozók is fokozták harcukat a szovjethatalomért. A mensevikek Grúziát a külföldi imperializmus gyarmatává tették és a katasztrófa szélére juttatták. A városokban és falvakban nem volt kenyér. Az ipar teljesen leállt. 1921 februárjában Grúzia kommunistái felkelésre buzdították a dolgozókat a mensevik kormány megdöntésére. Forradalmi Bizottság alakult, amely Szocialista Szovjet Köztársasággá nyilvánította Grúziát és segítséget kért Szovjet-Oroszországtól. Február 25-én a felkelő munkások és parasztok osztagai a **Vörös Hadsereg** alakulataival együtt bevonultak Tbiliszibe. Március közepén Grúzia egész területén győzött a szovjethatalom.

A szovjet népnek kemény harcokat kellett vívnia a Távol-Kelet felszabadításáért. 1920. április elején a japán intervenciósok hitszegően megtámadták a népi hatalom fegyveres erőit Vlagyivosztokban, Habarovszkban, Szpasszkban, Nyikolszk-Usszurijszkban és más nagyobb városokban. A távol-keleti japán megszállás megszilárdítása céljából ezeken a területeken visszaállították a fehérgárdisták uralmát. Ez utóbbiak elfogták Sz. G. Lazót, a távol-keleti partizánok vezérét, A. N. Luckijt és V. M. Szibircevet, a Katonai Tanács tagjait. A hős hazafiakat egy gőzmozdony kazánjába vetették.

A fehérgárdisták az intervenciósok segítségével megvetették lábukat a japánok által elfoglalt területeken és a Bajkálontúl. A szemjonovisták és a kappelisták uralma a Bajkálontúl (különösen Csitában) akadályozta a Távol-keleti Köztársaság különböző területeinek egyesülését és egymással való érintkezését. A Távol-keleti Köztársaság népi forradalmi hadserege több támadást is indított a „csitai dugó" megszüntetésére, de valahányszor nyilvánvalóvá vált a fehérek veresége, a japán csapatok is harcba bocsátkoztak. A népi forradalmi hadsereg parancsnoksága ilyenkor — hogy megakadályozza a Japánnal való háború kiprovokálását — az ütközet kedvező kilátásai ellenére is visszavonta csapatait.

A japán hadvezetőség azonban egyre inkább meggyőződött arról, hogy nem foglalhatja el egész Távol-Keletet. A japán hadseregben erősödött a forradalmi és a háborúellenes hangulat. 1920. október közepén a japánok kivonták csapataikat a Bajkálontúlról, az amuri területről, és a Tengermellék déli részén összpontosították őket. 1920 októberében az amuri front csapatai szétzúzták Szemjonov és Kappel bandáit, és felszabadították Csitát. De a fő feladat elvégzése — az intervenciósok teljes kiűzése a Tengermellék területéről — még hátra volt."

(idézet: - Világtörténet 8. kötet – című könyvből)

Maglód, 2018.09.09. Salánki László